

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

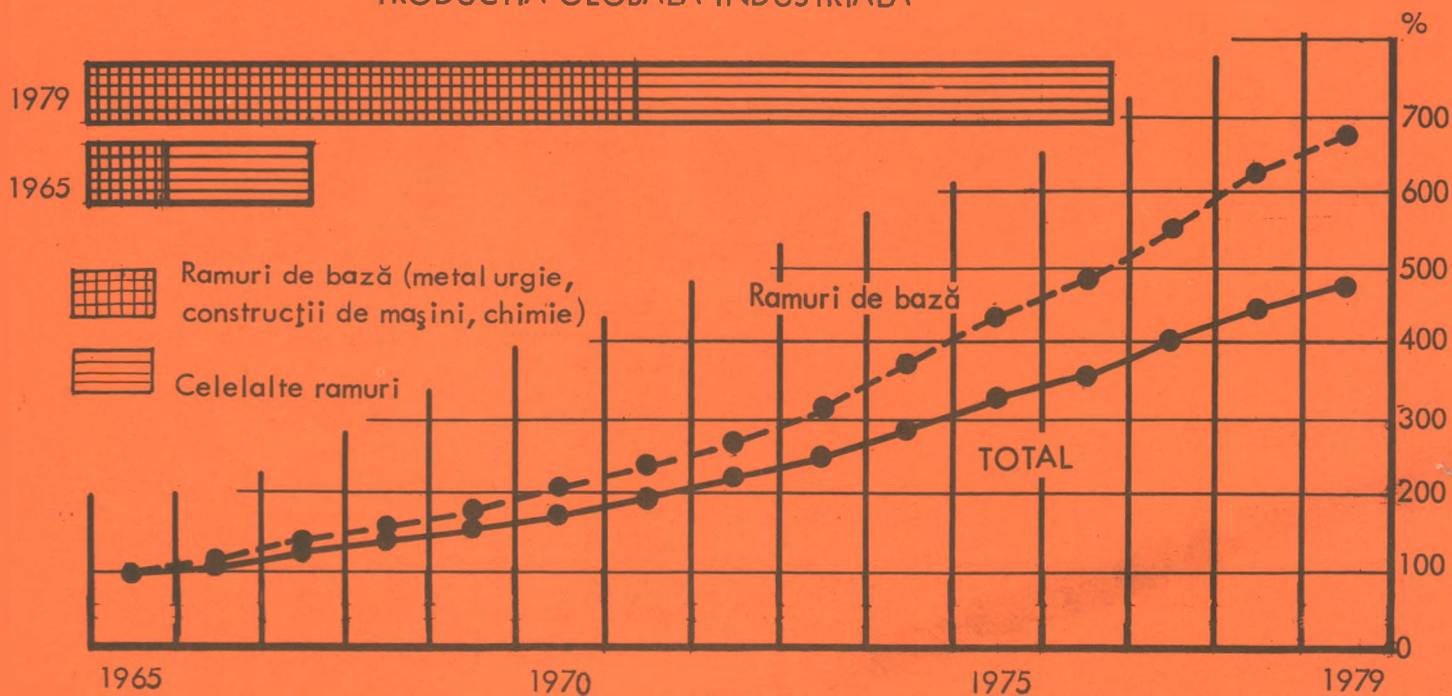
Universitatea de Științe Economice
SALA DE LECTURĂ

INDUSTRIA MICĂ

POSSIBILITĂȚI
DE VALORIFICARE A
RESURSELOR LOCALE
ȘI A
MEȘTEȘUGURILOR
TRADIȚIONALE

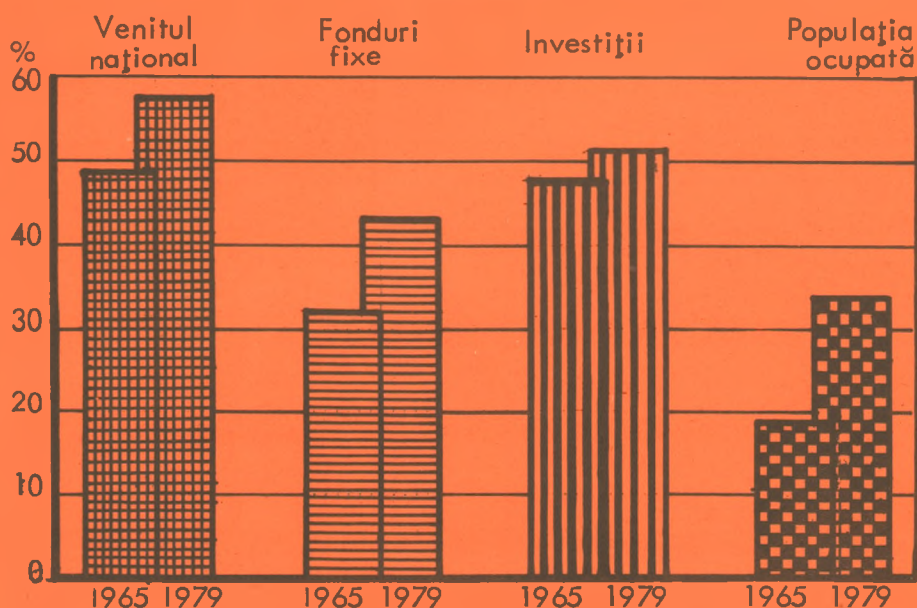
CREȘTEREA ȘI DIVERSIFICAREA PRODUCȚIEI INDUSTRIALE

PRODUCTIA GLOBALA INDUSTRIALA

CONSOLIDAREA ROLULUI CONDUCATOR AL INDUSTRIEI

- ponderea industriei în : -

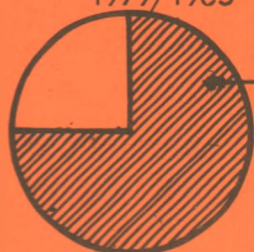

INDUSTRII NOI APARUTE DUPA 1965

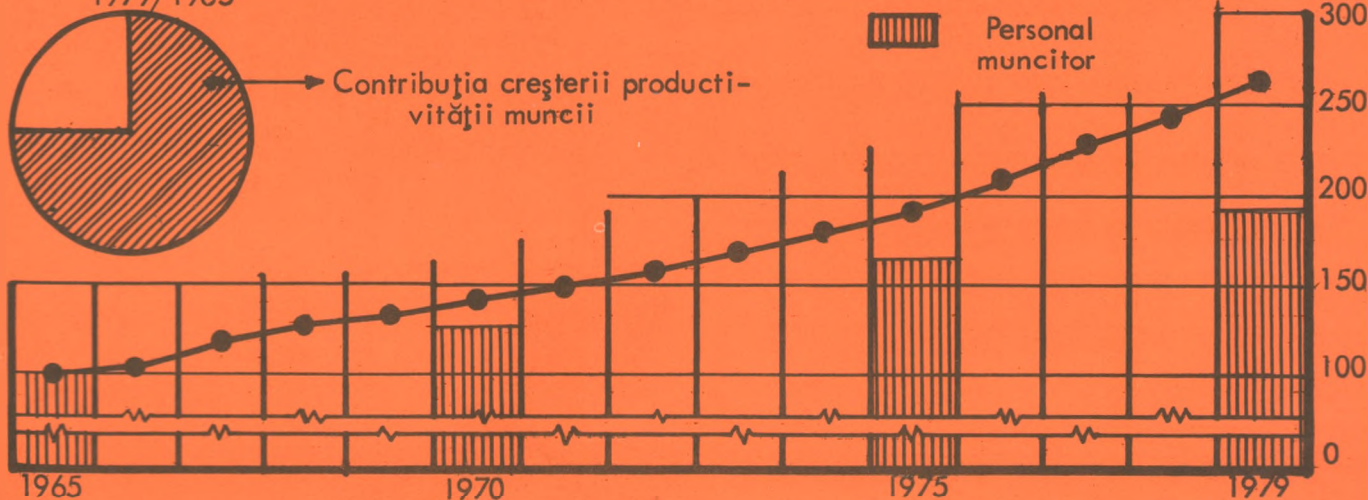
- Oțel de convertizor
- Lamine de aluminiu
- Calculatoare electronice
- Locomotive electrice de 5100 kW
- Autoturisme de oraș
- Autovehicule cu motor diesel
- Rășini poliesterice
- Cauciuc poliizoprenic

Spor producție globală 1979/1965

PRODUCTIVITATEA MUNCII

Contribuția creșterii productivității muncii

UN EVENIMENT REMARCABIL ÎN CRONICA TRADIȚIONALELOR RELAȚII DE PRIETENIE ȘI COLABORARE ROMÂNNO-FRANCEZE

URMĂRITA cu justificat interes, cu profundă satisfacție și mândrie patriotică de opinia publică din țara noastră, vizita oficială întreprinsă în Franța de președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația președintelui Valéry Giscard d'Estaing și a doamnei Anne-Aymone Giscard d'Estaing, reprezintă un moment deosebit în bogata cronică a tradiționalelor relații de prietenie româno-franceze, deschizând noi perspective colaborării și cooperării dintre cele două țări în toate domeniile de activitate, precum și conlucrării lor pentru continuarea politicii de destindere, pentru securitate și pace în Europa și în întreaga lume.

Primirea caldă, entuziastă făcută și de această dată înalților soli ai poporului român la înapoierea în patrie, numeroasele telegrame sosite în aceste zile de pe tot cuprinsul țării pe adresa tovarășului Nicolae Ceaușescu, reflectă aprecierea deosebită pe care întreaga noastră națiune o acordă rezultatelor bogate, bilanțului substanțial al noului dialog la nivel înalt româno-francez, activității neobosite a secretarului general al partidului, președintele republicii, în slujba năzuințelor supreme de pace și înțelegere ale tuturor popoarelor.

Documentele oficiale semnate, acordurile și înțelegerile la care s-a ajuns cu ocazia vizitei, concluziile politice desprinse

din analiza aprofundată a unei largi game de probleme internaționale de interes comun conferă acestei noi întâlniri la nivel înalt o semnificație care depășește cadrul relațiilor bilaterale, înscriind-o ca o contribuție de seamă la cauza generală a destinderii, securității și păcii pe continentul european și în întreaga lume.

Reafirmarea solemnă a normelor de bază ale relațiilor reciproce în Declarația care sintetizează rezultatele vizitei, reprezintă o premisă esențială a întăririi tradiționalelor relații prietenești româno-franceze, cu adânci rădăcini în istorie, a ridicării pe un plan superior a colaborării și conlucrării dintre cele două țări. Evocînd frumoasele tradiții ale îndelungatelor și exemplarelor relații dintre cele două țări, președintele Nicolae Ceaușescu spunea : „**Cel mai bun omagiu pe care îl putem aduce înaintașilor noștri — care au pus baze trainice prieteniei româno-franceze — este de a face totul pentru a ridica pe noi trepte această prietenie, în condițiile respectului neabătut al independenței fiecărui popor ! Să facem astfel încît aceste legături, cimentate cu singele fiilor poporului român și poporului francez, să devină indestructibile, să servească deopotrivă intereselor popoarelor noastre, independenței lor, păcii și independenței naționale a tuturor națiunilor**“.

Înaltele onoruri acordate președintelui Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, manifestările de profundă considerație și respect, primirea plină de căldură ce le-a fost rezervată pe toată durata vizitei, spiritul de cordialitate, încredere și înțelegere deplină ce a caracterizat convorbirile șefului statului român cu președintele Franței și cu alte personalități ale vieții politice, economice și culturale franceze, reprezintă o nouă mărturie elocventă a marelui prestigiu de care se bucură astăzi pretutindeni în lume România socialistă și președintele ei, apreciat ca o personalitate proeminentă a vieții politice internaționale. Acest prestigiu este indisolubil legat de prodigioasa activitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu, de promovare neabătută a cauzei înțelegerii, prieteniei și colaborării între popoare, de progresele remarcabile obținute de țara noastră pe calea edificării unei economii moderne în cei 15 ani care au trecut de la cel de-al IX-lea Congres al partidului — perioada cea mai fertilă, mai dinamică și mai bogată în împliniri din întreaga sa istorie.

Așa cum s-a subliniat cu ocazia vizitei, în această perioadă s-a înregistrat și nivelul cel mai ridicat de dezvoltare a relațiilor dintre cele două țări, un rol decisiv în evoluția continuu ascendentă a legăturilor reciproce avându-l multiplele întâlniri la nivel înalt româno-franceze. Așezînd statornic la temelie relațiilor dintre ele principiile coexistenței pașnice, ale respectului independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, România și Franța dovedesc cu puterea de convingere a faptelor că este întru totul posibil ca două țări cu orinduirii sociale diferite, cu nivele diferite de dezvoltare, să conlucreze rodnic, servind deopotrivă interesele popoarelor lor, ale cauzei destinderii și păcii în Europa și în întreaga lume. „Relațiile noastre — sublinia președintele Valéry Giscard d'Estaing referindu-se la semnificația evoluției ascendente a raporturilor franco-române — oferă un exemplu de încredere și de cooperare, care pot să se instaureze pe continentul nostru între țări cu sisteme sociale diferite“.

CELE DOUĂ PĂRȚI au putut releva cu deosebită satisfacție cu ocazia vizitei, în ceea ce privește raporturile economice, că obiectivul comun de a se ajunge la o dublare a volumului schimburilor comerciale în 1980 față de 1975 a fost realizat cu un an mai devreme, schimburile comerciale româno-franceze depășind în acest an 3,5 miliarde de franci. În același timp, formele noi moderne de cooperare în domenii importante, îndeosebi cooperarea în producție și în domeniul tehnico-științific și-au dovedit eficiența și caracterul reciproc avantajos, evidențiindu-se faptul că tocmai adîncirea și diversificarea acestei cooperări au creat posibilități reale pentru creșterea rapidă a schimburilor economice.

În același timp, convorbirile oficiale și schimburile aprofundate de vederi cu reprezentanții ai cercurilor de afaceri franceze — ilustrînd pronunțatul caracter de lucru al vizitei — au permis identificarea de noi domenii și posibilități de extindere a colaborării pe cele mai diverse planuri. Ținînd seama de potențialul economic și de înaltul nivel tehnologic al Franței, ca și de vastele programe de dezvoltare în realizarea cărora se află angajată România, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii mondiale, cele două părți au fost de acord că apare ca deplin realist obiectivul unei dublări a schimburilor pînă în

1985 față de volumul din 1980 și, totodată, de a se lărgi și diversifica cooperarea industrială în sectoare de vîrf ale tehnicii cum sînt construcțiile de mașini, energetica, inclusiv energetica nucleară, electronica și în special microelectronica, aeronautica și telecomunicațiile, acordîndu-se în același timp atenție și cooperării pe terțe piețe, domeniu în care de asemenea există un început bun.

În acest context s-a relevat că o deosebită importanță au avea-o găsirea, de ambele părți, a soluțiilor tehnice și economice corespunzătoare care să pună bazele unei cooperări economice de lungă durată, avînd continuitate și totodată flexibilitate, permițînd asimilarea noilor cuceriri tehnico-științifice ca o condiție a competitivității și eficienței. Avînd în vedere necesitatea asigurării unui mai bun echilibru al schimburilor în cadrul eforturilor României de echilibrare într-un timp cît mai scurt a balanței sale comerciale și de plăți, a fost evidențiat rolul compensațiilor în asigurarea de vânzări corespunzătoare de produse realizate prin cooperare.

Opinia publică din țara noastră a luat de asemenea cunoștință cu satisfacție de dorința comună a celor două părți — consemnată în Declarația dată publicității la încheierea convorbirilor oficiale — de a acorda în continuare întregul lor sprijin dezvoltării schimburilor și cooperării în domeniile culturii, învățămîntului, artei, sportului și turismului, pentru a contribui astfel la și mai strînsă înțelegere și apropiere între cele două popoare.

Abordînd în mod aprofundat diferitele aspecte ale relațiilor bilaterale, convorbirile româno-franceze la nivel înalt au prilejuit, totodată, un larg schimb de vederi asupra celor mai importante probleme ale actualității internaționale, domeniu în care s-au conturat ample convergențe ale punctelor de vedere.

Exprimînd profunda preocupare față de deteriorarea climatului din relațiile internaționale, cei doi șefi de stat au reafirmat cu vigoare necesitatea respectării de către toate statele a principiilor independenței și suveranității, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, neamestecului în treburile interne ale statelor, reglementării tuturor conflictelor exclusiv pe cale pașnică, prin tratative, precum și a dreptului fiecărui popor de a-și alege liber calea dezvoltării sale, care stau la baza politicii de destindere.

Convorbirile au reliefat, în acest context, însemnătatea apropiatei sesiuni speciale a Adunării Generale a O.N.U., cei doi președinți exprimîndu-și în Declarația adoptată speranța că ea se va încheia cu măsuri care să favorizeze edificarea unei noi ordini economice internaționale, ca o condiție indispensabilă pentru îmbunătățirea climatului internațional, ca și pentru reluarea creșterii economiei mondiale pe baze echilibrate și sănătoase, în interesul tuturor țărilor.

Profunda satisfacție și deplina aprobare a opiniei publice din țara noastră față de rezultatele fructuoase ale vizitei efectuate în Franța de președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, sînt însoțite de convingerea că înțelegerile convenite vor stimula adîncirea conlucrării spre binele reciproc, vor exercita o influență pozitivă asupra climatului general pe continent și în lume, constituind astfel un aport de seamă la cauza destinderii, securității, păcii și înțelegerii internaționale.

Dinu DRAGOMIRESCU

ECONOMISIREA ȘI VALORIFICAREA MAI BUNĂ A RESURSELOR ENERGETICE ȘI DE MATERII PRIME — CONDIȚIE HOTĂRÎTOARE A PROGRESULUI ECONOMIC

UNA DINTRE CARACTERISTICILE majore ale politicii economice a partidului desfășurată cu deosebire în anii de după 1965 și antamată cu hotărîre pentru viitor o constituie preocuparea pentru ridicarea continuă a eficienței economice. Această orientare asigură introducerea cu vigoare în viața noastră economică a tezei cu valoare de principiu, enunțată încă în 1966 de către secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care sublinia că: „...**orice activitate economică trebuie să aibă drept rezultat un anumit beneficiu. Nimeni nu se apucă să investească, să cheltuiască materiale, bani și alte mijloace fără perspectiva unui câștig. Societatea socialistă nu-și poate permite să desfășoare o activitate economică nerentabilă, ca pierderile provocate de o întreprindere să fie suportate de altele... Fiecare unitate economică trebuie să fie eficientă, producția pe care o obține să asigure acoperirea tuturor cheltuielilor și beneficiul care să permită reluarea activității pe o scară superioară**”.

Într-o idee majoră care se degajă din documentele Congresului al XII-lea al P.C.R., cit și din orientările și directivele date de conducerea superioară de partid într-un lung șir de ani, îndeosebi începând cu Congresul al IX-lea al P.C.R., aceea a necesității ridicării neîncetate a eficienței economice, a obținerii unui venit net necesar satisfacției cerințelor creșterii economice, reproducției largite a forțelor de producție și creșterii nivelului de trai al întregii colectivități naționale.

În această ordine de preocupări și ținând seama de dinamismul puternic al dezvoltării economiei românești, problema economisirii resurselor de materii prime și energie dobîndește o importanță hotărîtoare. Apariția lucrării „Resursele energetice și de materii prime” din ciclul „Din gîndirea economică a președintelui României Nicolae Ceaușescu” — lucrare tipărită recent la Editura Politică — răspunde necesității stringente de orientare și explicare științifică a politicii țării noastre în acest domeniu. În mod strălucit în carte sînt evidențiate pe larg premisele care ridică la rangul de imperativ vital pentru progresul economiei românești procesul de economisire, de valorificare integrală și superioară a resurselor de materii prime și energie, modalitățile

și căile specifice prin care s-a acționat și trebuie acționat în acest sens, eforturile pe care întregul nostru popor le face pentru a veni în întîmpinarea acestei cerințe majore a dezvoltării economico-sociale. Se vedește astfel o concepție românească complexă în această privință, bazată pe analiza aprofundată a realităților, o concepție deopotrivă originală, creatoare și cutezătoare.

Secretarul general al partidului subliniază faptul că la baza creșterii eficienței economice, a progresului economico-social, stă creșterea productivității muncii sociale, creșterea producției sociale, realizate în condițiile economisirii relative de muncă vie și de muncă trecută, a cheltuielilor cu munca vie și a consumurilor materiale. Din volum se desprinde faptul că dacă această teză a avut valabilitate generală în tot decursul istoriei ea are o semnificație mai acută în economia contemporană și în primul rînd pentru țările în curs de dezvoltare, a căror economie a căpătat dimensiuni, în mai multe cazuri de neconceput cu cîteva decenii în urmă — fără angajate pe drumul deloc neted al eliminării decalajelor față de statele dezvoltate din punct de vedere economic. Or, cu atît mai mult în condițiile actuale de criză mondială de energie și de materii prime, pentru țara noastră, creșterea productivității muncii vie și economisirea valorilor deja create, a sursei acestora — resursele naturale, au un caracter de necesitate vitală.

Datorită perfecționării neînterupte a mijloacelor de producție, a uneltelor de producție, a tehnologiilor noi și, drept consecință a ritmurilor în care se dezvoltă economia națională, crește continuu necesarul de materiale care să fie supuse, direct sau indirect, spre prelucrare, de fiecare om al muncii; în prezent mai mult decît în trecut (iar în viitor mai mult decît în prezent), fiecare muncitor este în măsură să transforme o cantitate sporită de mijloace de producție în produse finite. Încă un aspect pe care îl oferă economia modernă — analizat cu pertinență de secretarul general al partidului — este acela al ritmului de creștere mult superior pe care îl are industria prelucrătoare de materii prime de bază, acela al posibilității largirii capacităților industriilor prelucrătoare, în proporții geometrice în unele cazuri, față de capa-

Din gîndirea economică a președintelui României

NICOLAE CEAUȘESCU

**Resursele
energetice și de
materii prime**

EDITURA POLITICĂ

citățile și posibilitățile industriilor furnizoare de materii prime, cu ritmuri de creștere suficient de modeste de multe ori.

De aici se desprind noi și importante concluzii în ce privește cerința valorificării superioare a potențialului de resurse al țării. Și încă o realitate de reținut: dorința și tendința, justificată istoricește, a țărilor în trecut furnizoare de materii prime de a-și prelucra ele însele aceste resurse naționale, de a le transforma în produse în care să fie încorporată tot mai multă muncă vie națională, ceea ce are drept consecință îngreunarea procesului de procurare a materiilor prime din multe din țările tradițional exportatoare. Mai mult decît atît, în etapa actuală comercializarea pe piața mondială a unor materiale cheie pentru întreaga creștere economică a dobîndit calități care depășesc sfera economicului în accepțiunea obișnuită, intrînd în domeniul politicului — cazul petrolului în speță.

TOCMAI DE ACEEA, în asemenea împrejurări, grija deosebită în direcția utilizării cu un randament cit mai bun din punct de vedere economico-social a resurselor energetice și de materii prime este cu totul pertinentă. Locul central pe care această

problemă l-a ocupat și îl ocupă în politica economică a partidului este nu numai explicabil, dar după cum rezultă din analizele realizate în paginile volumului, de bună dreptate el se impune ca un imperativ esențial al epocii actuale. Se desprinde cu claritate faptul că dezvoltarea economico-socială a României, dobândirea unui loc mai activ în diviziunea mondială a muncii, asigurarea unei competitivități înalte activităților și produselor economiei românești este hotărâtor condiționată pe mai departe de folosirea, cât mai eficientă social, a resurselor materiale și energetice.

Teritoriul românesc, solul și subsolul lui, a dispus de unele resurse naturale, în cantități satisfăcătoare pentru epocile începutului de dezvoltare a economiei naționale; el continuă să aibă unele resurse, fapt care a acreditat pentru România titulatura de țară bogată; dar în condițiile actuale de creștere a capacităților de producție și a necesităților, multe din aceste resurse se dovedesc nesatisfăcătoare: materii prime, minereuri, petrol etc. Este drept, mai dispunem, chiar din abundență de unele minerale (sare spre exemplu — bază pentru dezvoltarea unor ramuri ale industriei chimice, alte minereuri, sărace în conținut, însă exploatabile economic în condițiile unor tehnologii adecvate, etc.), de lemn, de produse ale agriculturii unde există dealtfel rezerve imense de majorare a lor prin creșterea randamentelor (foarte modeste încă și în producția vegetală și în zootehnie). Dar la structura actuală îndeosebi a industriei, mare parte din ea puternică consumatoare de purtători de energie, de hidrocarburi în primul rând (petrochimie, îngrășăminte chimice, ciment, etc.), recurgerea la importuri este inevitabilă. În aceste împrejurări, așa cum arată secretarul general al partidului, gospodărirea cu maximă eficacitate a resurselor interne sau procurate din import, se pune cu cea mai mare acuitate. În mod deosebit nu poate fi neglijat fenomenul înregistrat în ultimii ani — saltul atât de mare al prețului cu care se procură materiile prime provenite din import, ceea ce modifică, uneori la intervale scurte de timp, aprecierea eficienței la obținerea unor produse prelucrate.

În lucrarea citată sînt redată orientările, indicațiile, sarcinile trasate de președintele statului pe parcursul unui lung șir de ani, din 1965 și pînă în prezent, referitoare la problema resurselor energetice și a materiilor prime. Concepția președintelui României în această problemă extinzîndu-se asupra unei perioade de timp care anticipează cu mult etapa declanșării „crizei” petrolului și materiilor prime din jurul lui 1974, dovedește, odată mai mult, perspicacitatea, clarviziunea, realismul politicii românești de dezvoltare economico-socială.

În cele mai diferite împrejurări — analize la nivelul forurilor superioare de partid, congresele partidului, plenare ale C.C. al P.C.R., diferite întîlniri la nivel național, interviuri, întîlniri cu oameni ai muncii din instituții, centrale, institute de cercetări științifice, întreprinderi — au fost cristalizate acele idei a căror realizare în practica cotidiană pot să conducă la o radicală îmbunătățire a conducerii și desfășurării vieții noastre economice, la o puternică creștere a eficienței economice. Astfel, se regăsesc înmănunchați în mod logic toți factorii, de cele mai diferite naturi, chemați să contribuie la îmbunătățirea muncii de identificare și gospodărire a resurselor de energie și de materii prime: valorificarea superioară, ca cel mai la inde-

mină factor de creștere a resurselor materiale de care economia dispune, crearea și producerea de noi produse cu performanțe înalte, identificarea de noi surse de energie și de materii prime, folosirea de materiale noi înlocuitoare a materialelor deficitare, reducerea consumurilor specifice de energie, combustibili, materiale, intensificarea cercetării științifice fundamentale și, mai ales, aplicative, și creșterea aportului ei la îmbunătățirea proceselor de producție, modificări structurale intense în echilibrarea balanțelor de energie ale țării, etc.

Un accent deosebit îl pune secretarul general al partidului pe realizarea unei structuri judicioase a dezvoltării ramurilor economiei și industriei, tocmai în această lumină fiind concepută realizarea unei economii moderne, de înaltă eficiență, compatibilă cu obiectivul atingerii de către țara noastră a stadiului de țară cu nivel mediu de dezvoltare. Așa cum se desprinde din mai multe lucrări ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, în procesul de folosire superioară a resurselor energetice și materiilor prime un rol deosebit trebuie să-l aibă noul mecanism economic, autoconducerea muncitorească, autonomia economico-financiară a întreprinderilor socialiste.

ÎN CARTE se subliniază că un indicator elocvent al nivelului tehnic al unei industrii îl constituie gradul în care sînt valorificate materia primă și materialele în general. În lucrările președintelui țării se revine cu deplin temei asupra acestei probleme, în mod clar și hotărît: „...**O deosebită atenție trebuie acordată valorificării superioare a materiilor prime și materialelor, orientînd structura industriei... spre produsele care încorporează o cantitate cât mai mare de muncă complexă. Este necesar să schimbăm concepția unor conducători de unități economice care se mulțumesc să producă părțile groșiere ale unor instalații, iar pentru părțile complicate recurg la import. Valorificarea mai bună a resurselor de materii prime și materiale constituie calea sigură pentru progresul economic și social al țării**”. În acest cadru se reflectă tocmai expresia finală a capacității forței de muncă naționale de a valorifica mai bine potențialul țării. Și că această orientare nu are doar o semnificație de ordinul teoriei este un fapt pe deplin dovedit prin înseși exemplele concrete furnizate de numeroase cazuri pe care le relevă unele din întreprinderile noastre, menționate în lucrare.

Desigur, această trecere de la munca simplă la munca complexă nu se realizează „de la sine”, ea este un proces determinat de o seamă de factori — pregătire profesională, înzestrare cu tehnologii noi, cu mijloace de producție perfecționate etc. — dar și în această direcție în economia noastră s-au făcut mari eforturi. Totuși, pe lângă eforturile materiale, hotărîtor rămîne factorul uman, capacitatea lui de a sesiza realitățile, de a crea în spiritul lor și, fi-rește, stimularea acestei capacități.

În concepția secretarului general al partidului, în această sferă, a valorificării superioare a materiilor prime, se înscrie atît îmbunătățirea calității, în sensul cel mai larg al cuvîntului, a produselor, a performanțelor lor, cît și înlocuirea materialelor scumpe cu altele mai ieftine, fără afectarea calității produsului final, a celor deficitare, importate în majoritatea cazurilor, cu cele interne, multe tradiționale, neglijate, cu toată experiența dobîndită în țara noastră în decursul timpului în privința utilizării lor.

Pentru a realiza cît mai însemnate economii de resurse energetice și de materii prime un rol aparte este chemată să îndeplinească cercetarea științifică. Secretarul general al partidului revine în numeroase rînduri asupra sarcinilor acesteia în descoperirea de noi posibilități de valorificare superioară a resurselor. Dacă în trecutul nu prea îndepărtat cercetarea științifică era în general destul de puțin legată de aplicația rezultatelor ei în practică, nu arareori socotindu-se drept o impietate legătura științei cu viața economică reală, în prezent se poate afirma cu deplin temei (datele statistice dovedesc cu prisosință această situație), că ponderea hotărîtoare a cercetării revine economiei, direct sau indirect, și că din aceasta cea mai mare parte are un caracter aplicativ. Sînt pregnant puse în lumină și temeinic analizate în volum rezultatele cooperării dintre practica economică și știință: o nouă etapă în revoluția științifică-tehnică cu rapide aplicații în economie și lărgirea, pe această cale, a înseși bazei materiale a cercetării științifice. Fără îndoială, cercetarea științifică românească, pornind de la cele mai noi cuceriri ale științei pe plan mondial, va putea să contribuie la ameliorarea problemei aprovizionării cu energie și materii prime a producției.

Aprovizionarea cu energie și materii prime se înscrie în prezent ca o problemă de mare actualitate pentru toate țările; toate statele își propun acum soluții din cele mai variate pentru depășirea dificultăților pe care le întîmpină în acest sens. În concepția președintelui Nicolae Ceaușescu însă, această chestiune se înscrie ca un element principal, fundamental al strategiei generale a dezvoltării țării. Fără a fi vorba nici pe departe de o concepție autarhică, mobilizarea și trecerea pe prim plan ca premisă vitală a dezvoltării economiei noastre, a problemei resurselor și înfăptuirea obiectivului de independență față de exterior în acest sens reprezintă un imperativ și al momentului actual, dar și al viitorului. „**O condiție importantă a dezvoltării economice a țării o constituie asigurarea bazei de materii prime, materiale și resurse energetice** — sublinia astfel tovarășul Nicolae Ceaușescu. **Trebuie să intensificăm eforturile pentru identificarea, exploatarea și valorificarea resurselor proprii, precum și pentru gospodărirea rațională și folosirea cu maximă eficiență a tuturor materiilor prime și materialelor, pentru reducerea substanțială a consumurilor. Această sarcină este cu atît mai arzătoare, cu cît criza mondială de materii prime și energie pune în fața tuturor țărilor lumii, inclusiv a României, dificultăți din ce în ce mai mari, cărora nu le putem face față, decît printr-un înalt și perseverent efort de raționalizare a consumurilor, de valorificarea judicioasă a resurselor**”.

VOLUMUL RECENT APĂRUT relevă, o dată mai mult, spiritul revoluționar, innoitor al politicii partidului — afirmat cu deosebire după Congresul al IX-lea — capacitatea sa de a sesiza realitățile, tot mai complexe și dinamice, de a răspunde acestor realități asigurîndu-se astfel premisele progresului economico-social al țării, ale sporirii continue a nivelului de trai al poporului. Tocmai în această viziune este prezentată însemnătatea fundamentală pe care economisirea, valorificarea superioară a resurselor materiale și energetice o are pentru dezvoltarea României.

Gheorghe ȘICLOVAN

23 August 1944 - 23 August 1980

ETAPĂ DE ADÎNCI TRANSFORMĂRI ȘI REZULTATE SUPERIOARE ÎN AGRICULTURA ROMÂNIEI

ACUM 36 de ani poporul român a pornit pe o cale fundamental nouă de construcție social-economică și politică — calea revoluției socialiste în toate domeniile de activitate. În acești ani au avut loc schimbări radicale în întreaga configurație social-economică a țării, s-au produs mutații esențiale care au propulsat economia și societatea românească la niveluri nemaiîntlnite de progres și civilizație.

Evenimentul istoric de la 23 August 1944 a deschis perspective radical noi și pentru modernizarea și progresul accelerat al agriculturii, punându-se astfel jaloanele de bază ale transformării sale socialiste. Totodată, se impune sublinierea că, elaborarea principial nouă a conceptului românesc de politică agrară socialistă a avut loc la Congresul al IX-lea al P.C.R., care a pornit de la reconsiderarea rolului și funcțiilor agriculturii în ansamblul economiei, de la obiectivul transformării muncii agricole într-o variantă a muncii industriale, de la conținutul, etapele necesare și formele de înfăptuire a unei profunde revoluții agrare în România, care să contribuie substanțial la progresul economico-social al țării, la propășirea și fericirea poporului.

De la acumulări cantitative la transformări calitative

CONGRESUL al IX-lea al P.C.R. a avut loc într-un moment în care în agricultura României — încă din 1962 — se generalizaseră relațiile de producție socialiste. În acest context, apăruse concepția, potrivit căreia victoria deplină și definitivă a relațiilor de producție socialiste la sate era privită ca o încheiere a revoluției agrare socialiste, urmînd ca noile relații, socialiste, în mod automat, doar prin natura lor, să-și dovedească superioritatea, generînd producții tot mai mari și o eficiență economică superioară. Transpusă în practică, o asemenea înțelegere a conținutului revoluției agrare socialiste ar fi condamnat agricultura românească la inapoiere tehnică, ce a dezvoltare în ritm de mele, ceea ce ar fi adîncit, în cele din urmă, deosebirea (contradicțiile) dintre industrie și agricultură, dintre sat și oraș, dintre muncitori și țărani. De altfel, în perioada celor 15 ani anteriori Congresului al IX-lea agricultura a primit fonduri de investiții reduse, manifestîndu-se și unele fenomene de neîncredere în ca-

pacitatea țăranului de a folosi tehnologia modernă, bazată pe chimizare, irigații și mecanizare.

Este meritul istoric al secretarului general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu, acela că, începînd cu elaborarea documentelor pentru Congresul al IX-lea al partidului, a militat cu vigoare și gândire creatoare pentru implantarea unui nou concept al dezvoltării agrare în socialism, concept potrivit căruia revoluția agrară socialistă nu se încheie cu victoria noilor relații de producție, ci ea trebuie continuată și completată în mod firesc cu revoluționarea bazei tehnico-materiale a agriculturii, a metodelor și formelor de organizare a muncii, de conducere a producției, potrivit stadiului atins în dezvoltarea factorilor de producție, perfecționînd în continuare înseși relațiile de producție. Un asemenea concept cu privire la căile de înfăptuire a unei profunde revoluții agrare corespunde și direcției de evoluție a raportului populație-teren agricol. Or, în condițiile României, creșterea demografică devansează cu mult posibilitățile de extindere a suprafeței agricole (înregistrîndu-se tendințe de reducere a acesteia pe locuitor). În același timp, scăderea puternică a populației ocupate în agricultură sporește încărcătura de teren agricol pe persoană ocupată în această ramură. Influența conjugată a ambilor factori nu poate conduce decît la un singur efect logic și necesar: creșterea investițiilor la unitatea de suprafață, pentru a spori continuu atît randamentul la hectar, cît și înzestrarea tehnică a muncii agricole, pentru a ridica productivitatea muncii cel puțin în raport corespunzător cu sporul de suprafață pe o persoană ocupată.

Iată de ce perioada 1965—1980 este, în primul rînd, o perioadă de însemnate acumulări cantitative în extinderea și modernizarea bazei tehnico-

Tabelul nr. 1

Evoluția bazei tehnico-materiale a agriculturii în perioada 1950—1978

Indicatori	U.M.	Anii			1978 față de 1950(%)
		1950	1965	1978	
Suprafața agricolă totală	mii ha	14 324	14 791	14 965	104
— pe pers. ocupată	ha	2,3	2,7	4,5	196
— pe locuitor	ha	0,9	0,8	0,7	78
Investiții — total	mil. lei	668	7 666	26 540	40 ori
— la ha agricol	lei	47	519	1 773	38 ori
— pe pers. ocupată	lei	108	1 398	7 940	74 ori
Fonduri fixe-total	mld. lei	41,0	65,2	175,5	428
— la ha agricol	lei	2 867	4 408	11 727	409
— pe pers. ocupată	lei	6 600	11 905	92 468	795
Forță de tracțiune — total	mii CP	—	4 171	8427*	202
la ha agricol	CP	—	0,3	0,6	200
— pe pers. ocupată	CP	—	0,8	2,1	263
Tractoare fizice total	buc.	13 713	81 356	138 840	10 ori
— ha arabil la un tract.	ha	684	121	71	10
Consum ingr. chimice — total	mii t	5,9	266,4	1 111,1	188 ori
— la ha arabil	s.a.	0,6	27	113	188 ori
	kg.s.a.				
Supraf. arabilă irigată — total	mii ha	—	213	1 736	815
— % din total arabil	%	—	2,2	17,8	x
Efectivul de bovine — total	mii cap.	4 502	4 935	6 511	145
— la 100 ha agricol	cap.	32,4	34,9	45,9	142
— pe un locuitor.	cap.	0,3	0,3	0,3	100
Efectivul de porcine — total	mii cap.	2 197	5 365	10 337	471
— la 100 ha arabil	cap.	23,4	54,7	105,7	452
— pe un locuitor.	cap.	0,1	0,3	0,5	500
Efectivul de ovine — total	mii cap.	10 222	13 125	15 612	153
— la 100 ha agricol	cap.	71,4	88,7	104,3	146
— pe un locuitor.	cap.	0,6	0,7	0,7	117
Efectivul de păsări — total	mii cap.	17 610	40 085	99 725	566
— la 100 ha cu cereale	cap.	254	592	1 580	622
— pe un locuitor	cap.	1,1	2,1	4,6	418

*) anul 1975

Sursa : Anuarul statistic al R.S. României, 1979, D.C.S.

Tabelul nr. 2

Forța de muncă din agricultură în perioada 1950—1978

Indicatori	U.M.	Anii			1978 față de 1950 %
		1950	1965	1978	
Populația ocupată în agricultură — total	mii pers.	6 209	5 477	3 345	54
Ponderea populației agricole în total populație ocupată	%	74,1	56,5	32,5	X
Specialiști agricoli — total		11 152*)	24 148	41 667	374
Cu studii medii — total		5 825	12 712	17 923	308
Cu studii superioare — total		5 327	11 436	23 744	446
din care :					
— ingineri agronomi		3 880	7 270	11 663	301
— ingineri zootehniști		612	1 625	3 107	508
— medici veterinari		401	811	3 196	797
— ingineri mecanici		434	785	2 632	606

*) Datele se referă la anul 1960.

teriale a agriculturii. La baza acestei noi reorientări a stat o politică consecventă de investiții (din fondurile statului, în principal, dar și din fondurile proprii ale unităților agricole) care a asigurat progresul tehnic necesar acestei ramuri: mecanizare, chimizare, irigații, dezvoltarea creșterii animalelor, producerea de semințe de soi, material de plantat și animale de reproducție.

Scotim că, pentru a aprecia dimensiunile acestei creșteri, cifrele din tabelul nr. 1 nu mai au nevoie de nici un fel de comentariu. Ele oglindesc fără nici un echivoc avântul pe care l-a luat dezvoltarea bazei tehnico-materiale a agriculturii noastre. În sprijinul acestei afirmații vin și o serie de alte considerente.

În perioada 1965—1978, investițiile alocate agriculturii au atins suma de peste 200 mld. lei, ceea ce reprezintă de cea. 3,5 ori mai mult decât investițiile din întreaga perioadă 1951—1965. Pe această bază s-a realizat o puternică creștere a înzestrării tehnice a muncii (indiferent de elementul la care ne referim — fonduri fixe, forță de tracțiune, consum de îngrășăminte chimice, suprafață irigată sau efective de animale de producție). Dacă în ceea ce privește consumul de îngrășăminte chimice la hectarul de teren arabil, România se află doar la jumătatea drumului pe care îl are de parcurs pentru a ajunge la nivelul țărilor dezvoltate, după mărimea suprafeței irigate și ponderea ei în totalul terenului arabil România se situează deja pe unul din primele locuri în Europa.

Însă, ar fi cel puțin eronat a aprecia această perioadă doar prin acumulările cantitative, pentru că, în același timp, au avut loc și însemnate transformări calitative. De altfel, însuși obiectivul dezvoltării noastre viitoare — de a realiza o nouă calitate în toate domeniile, inclusiv în agricultură — nu exclude, ci presupune existența unor schimbări calitative deja înfăptuite pe parcursul dezvoltării de până acum a agriculturii. Vom menționa numai câteva dintre ele.

Astfel, ușoara extindere a terenului agricol s-a realizat în principal pe seama celor mai intensive categorii de folosință (cum sint viile și livezile), marcând o îmbunătățire calitativă a modului de folosință a pământului. Aceeași tendință, spre o nouă calitate, a înregistrat-o și structura suprafețelor cultivate: reducerea suprafețelor cultivate

cu cereale a fost însoțită de extinderea celor cultivate cu plante tehnice și legumicole. Înseși modificările înregistrate în cadrul diferitelor grupe de culturi confirmă aceeași orientare calitativă. În cadrul culturilor cerealiere, menținându-se rolul prioritar al culturii porumbului pentru boabe, a început extinderea celei de orz. S-au extins considerabil în categoria leguminoaselor pentru boabe cultura de soia, iar în cadrul grupei culturilor tehnice, cele de sfeclă de zahăr și floarea soarelui. Modificări importante s-au produs în cadrul culturilor furajere, crescând ponderea leguminoaselor perene (lucernă și trifoi). Extinderea plantațiilor pomicele și viticole s-a făcut în condițiile defrișării unor mari suprafețe din plantațiile vechi și reînființării de plantații intensive.

În general vorbind, creșterea cantitativă la unitatea de suprafață a tuturor elementelor bazei tehnico-materiale a agriculturii a determinat pași însemnați pe calea unor transformări calitative, deoarece a imprimat producției agricole un caracter tot mai intensiv. Elementul calitativ și-a manifestat prezența în întregul proces de acumulare cantitativă din agricultura noastră. Bunăoară, în structura investițiilor se constată tendința de creștere a ponderii celor destinate părții active a fondurilor fixe (utilaje și mașini) și de reducere a celor destinate construcțiilor. În structura forței de tracțiune, cea mecanică a devenit predominantă, iar în cadrul acesteia se remarcă o creștere a ponderii mijloacelor de transport și motoarelor staționare destinate zootehniei și irigațiilor. Și în structura consumului de îngrășăminte s-au produs importante mutații sectoriale, în favoarea sectorului cooperatist al agriculturii, vizând uniformizarea condițiilor de producție pe un teritoriu dat. De asemenea, a început lichidarea marilor decalaje în repartizarea consumului de îngrășăminte chimice în profil teritorial și pe culturi, asigurându-se totodată un raport mai echilibrat între azot, fosfor și potasiu. În amenajarea suprafețelor pentru irigații se urmărește atât obținerea unui raport rațional între marile sisteme și sistemele locale, cât și folosirea unor metode mai economice de irigații. În domeniul creșterii animalelor se observă sporirea cu prioritate a speciilor și categoriilor producătoare de carne. În același timp, cercetarea și producția s-au orientat spre crearea și folosirea unor noi soiuri și

hibridi de plante și spre ameliorarea raselor de animale, pentru a mări potențialul lor productiv.

Profesionalizarea forței de muncă

SUB IMPULSUL dezvoltării întregii economii naționale și al creșterii bazei tehnico-materiale a agriculturii, forța de muncă agricolă a înregistrat un dublu proces: de reducere (absolută și relativă) și de ridicare a calificării profesionale.

Semnificațiile reducerii accelerate a populației ocupate în agricultură sint multiple, dar un interes deosebit prezintă transformarea muncii simple în muncă complexă. Reducerea populației ocupate în agricultură (vezi tabelul nr. 2) nu este un simplu transfer cantitativ, ci presupune însemnate transformări calitative chiar și pentru populația rămasă să lucreze în continuare în agricultură, deoarece reducerea ei numerică are loc pe fondul creșterii înzestrării tehnice a muncii agricole — care, la rândul ei, obligă la ridicarea calificării profesionale a tuturor lucrătorilor agricoli, mai ales că tehnica nouă este și generatoarea unor noi meserii. Avem în vedere nu numai asemenea profesii „de vîrf” pentru sate cum sint cele de tractorist sau mecanic agricol, ci și pe cele care privesc marea masă a cooperativilor: îngrijitor de animale, legumicultor, pomicultor, horticultor etc. De aceea, problema dezvoltării și perfecționării învățămîntului agrozootehnic de masă a devenit o componentă (legiferată) a politicii agrare în țara noastră, permițind realizarea unui salt calitativ de la fostul țaran individual la noul țaran, muncitor agricol specializat, ce cooperează în procesul muncii cu ceilalți muncitori agricoli.

Totodată, specialiștii agricoli (cu studii medii și superioare) au un rol decisiv în organizarea rațională a producției, în aplicarea tehnologiilor moderne vizînd creșterea producției și a eficienței; aceasta și explică atenția deosebită acordată înzestrării agriculturii cu un număr mereu sporit de specialiști, astfel că, astăzi la un specialist agricol cu studii superioare revine o suprafață de peste 2 ori mai mică decît în 1965. Între aceștia, un loc deosebit îl ocupă cadrele de cercetători, creatori de noi soiuri și hibridi de plante și amelioratori ai raselor autohtone de animale, precum și cadrele din învățămînt, a căror legătură cu producția contribuie la ridicarea nivelului de dezvoltare a întregii agriculturi.

Perfecționarea continuă a relațiilor de producție

POLITICĂ agrară științific fundamentată pornește de la considerentul că dezvoltarea forțelor de producție necesită și perfecționarea relațiilor de producție, tocmai pentru a permite folosirea mai eficientă a forțelor de producție. În acest context, politica noastră agrară, fundamentată în mod superior la Congresul al IX-lea al partidului, pornind de la considerentul că întreprinderile agricole (de stat și cooperatiste) rămîn unitățile de bază ale agriculturii, a încurajat și a sprijinit extinderea și dezvoltarea diferitelor

Rezultatele procesului de intensificare și modernizare a agriculturii în perioada 1950—1978

Indicatori	U.M.	Anii			1978 față de 1950 %
		1950	1965	1973	
Producția agricolă globală totală	mld. lei	37,0	71,4	127,9	346
din care:					
— vegetală	"	22,1	45,4	71,2	322
— animală	"	14,9	26,0	56,7	378
Producția netă a agriculturii	"	22,9	38,6	62,2	272
Productivitatea muncii exprimată prin:					
— producția globală	lei/pers.	5 960	13 036	38 236	642
— producția netă	lei/pers.	3 683	7 048	18 595	504
— nr. persoane hrănite de un agricultor	pers.	2,6	3,5	6,3	262
Producția fizică¹⁾ a principalelor produse agricole:					
Cereale — total	mii t	3 232	10 887	19 126	232
— grâu	"	3 338	4 416	6 529	196
— porumb	"	3 935	5 853	10 635	270
Floarea soarelui	"	266	504	806	303
Sfeclă de zahăr	"	1 293	2 637	6 334	490
Legume	"	1 590	1 657	3 500	220
Fructe	"	590	919	1 374	233
Struguri	"	793	908	1 439	181
Carne (în viu)	"	695	992	2 250	324
Lapte	mii hl.	23 476	31 636	31 625	135
Oua ²⁾	mil. buc.	1 100	2 630	6 650	605
Producția principalelor produse agricole pe locuitor:					
Cereale	kg	316	862	963	275
Floarea soarelui	"	13	30	37	235
Sfeclă de zahăr	"	36	158	267	742
Cartofi	"	98	115	204	203
Carne	"	40	59	111	277
Lapte	litri	141	171	176	277
Oua	buc.	67	138	304	454
Exportul de produse agroalimentare:					
Materii prime pentru producerea aliment.	mil. lei	148	510	1 703	12 ori
Mărfuri aliment.	valută	181	919	3 581	20 ori
Retribuția medie netă a personalului muncitor agricol	lei lunar	243	939	1 994	821
Persoanari C.A.P.	mii	—	1231,0 ³⁾	1 265,4	99
Fond de pensii C.A.P.	mil. lei	—	941,6 ³⁾	2 415,6	256

¹⁾ Media anilor 1951—1955, 1961—1965 și 1976—1978

²⁾ Anii 1950, 1965, 1978

³⁾ Anul 1970.

forme de cooperare și asociere în muncă și în producție, până la formele superioare statuate actualmente sub forma asociației economice intercooperatiste sau a asocierii (cooperării) dintre cooperativele agricole de producție și unitățile de stat sau ale cooperatizării de consum. În afara efectelor economice pozitive, datorită unor posibilități sporite de dezvoltare a forțelor de producție, aceste forme noi de asociere contribuie la apariția unor noi forme, mai largi, de proprietate în agricultură: proprietatea intercooperatistă, în cazul asociațiilor economice intercooperatiste; proprietatea mixtă de stat și cooperatistă, în cazul asociației (cooperării) între C.A.P. și unități de stat. Asemenea elemente noi ale patrimoniului agricol constituie pași notabili pe linia apropierii și transformării celor două forme de proprietate din agricultura noastră — de stat și cooperatistă — în proprietate a întregului popor.

Același obiectiv prioritar în condițiile apropierii, în prealabil, a condițiilor de producție din C.A.P. și I.A.S. îl urmărește perfecționarea continuă a organismelor de conducere a agriculturii. Consiliile unice agroindustriale de stat și cooperatiste (ale căror rădăcini trebuie căutate în consiliile teritoriale de specialitate și apoi în consiliile intercooperatiste) sint forma specifică, corespunzătoare condițiilor românești, de integrare economică și socială în agricultură.

Consecințele politicii de modernizare a agriculturii

REVOLUTIONAREA bazei tehnico-materiale a agriculturii, în condițiile ridicării calificării profesionale a tuturor lucrătorilor din agricultură și ale asigurării tot mai largi cu specialiști agricoli, a influențat pozitiv creșterea productivității muncii, sporirea producției, creșterea contribuției agriculturii la sporirea venitului național, îmbunătățirea condițiilor de viață ale întregului popor etc.

Creșterile cantitative (vezi tabelul nr. 3) au fost și din acest punct de vedere însoțite de modificări calitative. Astfel, productivitatea muncii a devenit principalul factor de sporire a producției agricole, imprimând agriculturii noastre trăsăturile esențiale ale unei agriculturii moderne. De altfel, prin ritmul mediu anual de sporire a producției globale agricole (4,8% în perioada 1966—1978), România ocupă unul din primele locuri în lume. În același timp, creșterea mai rapidă a producției zootehnice față de cea vegetală exprimă schimbările calitative intervenite în structura producției globale agricole, prin creșterea ponderii producției animale (de la 36,3% în 1965, la 44,3% în 1973), care tinde și trebuie să devină ramura prioritară a agriculturii românești.

Una din cele mai evidente mărturii ale transformărilor calitative produse în evoluția agriculturii românești este creșterea contribuției acesteia la sporirea venitului național.

Dezvoltarea forțelor de producție, în condițiile perfecționării relațiilor de producție, a permis creșterea susținută și echilibrată a producției în toate ramurile și sectoarele specifice ale agriculturii românești, în scopul asigurării autoaprovizionării integrale a consumului

populației pe baza unor norme științifice fundamentate. Astfel, producția de cereale (deosebi de porumb și grâu) a continuat să se bucure de o atenție deosebită, ca fiind pivotul în jurul căreia se dezvoltă toate celelalte sectoare agricole (mai ales creșterea animalelor). Necesitatea de a îmbunătăți structura consumului alimentar prin dezvoltarea unor ramuri intensive și specifice ale agriculturii românești a dus la sporirea însemnată a producției de legume, struguri și fructe. În cadrul producției animale, o creștere deosebită a cunoscut producția de carne, ca bază în îmbunătățirea structurii consumului alimentar al populației.

Mutațiile calitative înregistrate în structura producției agricole s-au reflectat, firesc, și în structura și evoluția producției și a consumului principalelor produse agricole pe locuitor. În timp ce consumul de cartofi a rămas aproape același, iar cel de cereale s-a redus, consumul de legume și fructe, dar mai ales cel de carne și ouă (furnizoare de proteină de origine animală), au cunoscut cea mai mare creștere. Dacă prin producția pe locuitor la unele produse agricole (în primul rând cereale) România se apropie de nivelul atins de țările dezvoltate, evoluția disponibilităților

alimentare zilnice pe locuitor (în calorii și grame de proteină) situează populația noastră printre popoarele lumii cel mai bine asigurate cu resurse alimentare, aceasta fiind o garanție a dezvoltării unui popor viguros, cu o capacitate de muncă (fizică și intelectuală) la nivelul exigențelor pe care le implică revoluția tehnico-științifică contemporană.

Creșterea capacității de producție a agriculturii românești este atestată și de sporirea disponibilităților pentru export, mai ales sub formă de mărfuri alimentare prelucrate, cu o eficiență mai mare la export.

În concluzie, perioada 1950—1980 este perioada unui deosebit dinamism în dezvoltarea agriculturii românești, perioada în care însemnatele acumulări cantitative în dezvoltarea bazei tehnico-materiale și în formarea de specialiști au dat naștere unor transformări calitative, premisă a trecerii — în cincinalul 1981—1985 — la o nouă calitate, materializată într-o creștere substanțială a recoltelor și producțiilor zootehnice, în ridicarea la un nivel superior a activității economice desfășurate în această ramură de bază a economiei românești.

Oprea PAPPALA

Cerințe ale realizării sarcinilor de plan

ECONOMISIREA MATERILOR PRIME

EXIGENȚELE PRODUCȚIEI MODERNE fac necesară desfășurarea activității în condițiile unei eficiențe economice tot mai ridicată, ale realizării unei valori nou create cât mai mari cu costuri reduse. Așa cum s-a subliniat la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din 29—30 mai, unul din factorii principali ai creșterii eficienței economice îl constituie folosirea rațională și valorificarea într-un grad înalt a resurselor de materii prime și materiale — mijloc de seamă pentru reducerea costurilor de producție, sporirea venitului național și ridicarea pe această bază, a nivelului de trai. Ce relevă în acest sens experiența întreprinderii „Postăvăria română” din București ?

Diminuarea normelor de consum

EFORTURILE de sporire a eficienței în întreprindere au fost orientate în principal în direcția micșorării costurilor de producție pe seama scăderii cheltuielilor materiale. În primele 5 luni ale anului curent cheltuielile totale la 1 000 lei producție-marfă au fost reduse cu 1,9 lei, iar cele materiale cu 13,8 lei; economiile totale suplimentare obținute în această perioadă se ridică la aproape 250 mii lei.

O importanță hotărâtoare în scăderea cheltuielilor de producție, îndeosebi a celor materiale, a avut-o reducerea normelor de consum (tabelul nr. 1) și diminuarea, în decursul ultimilor ani, a greutateții articolelor de țesături (tabelul nr. 2). Pentru obținerea acestor rezultate, principalele acțiuni au avut în vedere :

- analizarea, de către serviciul tehnic, a unor articole de țesături, în scopul micșorării prin reproiectare a greutateții lor, fără ca prin aceasta să le fie afectată calitatea. De pildă, s-a reușit să se micșoreze, în unele cazuri, greutatea pe mp de țesătură cu 10—12 gr., ceea ce a permis, implicit, reducerea normelor medii anuale de consum. Deși la prima vedere reducerea nu este spectaculoasă, trebuie ținut seama că economiile adunate în anii actualului cincinal echivalează cu materia primă necesară executării a circa 6 000 mp de țesături.

- exercitarea unui control tehnic de calitate exigent — începând cu recep-

ționarea firelor de tip lână care intră în fluxul tehnologic, în așa fel încât să se evite producerea unor țesături necorespunzătoare din punct de vedere calitativ. Pe această bază, de exemplu, proporția țesăturilor, calitatea extra și I-a a crescut, în primul trimestru al acestui an, la 82,46% (față de 82% cit prevedea planul) ;

- verificarea în permanență a parametrilor și a pierderilor tehnologice în prepararea țesăturii și în țesătorie în scopul micșorării pierderilor de materii prime la fluxul de fabricație (este vorba de diminuarea cantităților de resturi de fire, de pierderi invizibile — scame, capete și fișii). În plus, aceste resurse recuperabile sînt valorificate prin vânzarea lor la alte unități din cadrul Centralei Industriale Lâni — întreprinderile „Netex”-Bistrița și „Textila”-Cisnădie, care produc și ele fire groase cardate și textile nețesute. În primele 5 luni din acest an, de exemplu, au fost valorificate în acest fel 26,5 tone rămășițe de fire și 1,7 tone capete și fișii. În vederea reducerii pierderilor tehnologice s-a introdus și cererea în lățime a urzelilor, ceea ce are drept efect economisirea în acest an a cel puțin 100 kg fire de tip lână ș.a.

Soluții pentru valorificarea rezervelor potențiale

ANALIZA ÎNTREPRINSĂ a relevat faptul că în întreprindere există încă rezerve importante pentru reducerea costurilor de producție, îndeosebi a

celor materiale. La o serie de produse normele de consum sînt depășite. De pildă, în 1979, la două articole (253—55—7 și 293—10—7) normele de consum au fost depășite cu 69 și respectiv cu 40 gr./mp țesătură, consumindu-se în plus fire din care s-ar fi putut realiza o producție de 370 mp țesătură. Și în acest an, la alte două articole (254—113—5 și 253—66—7), consumurile efectiv realizate s-au situat peste nivelul normat, înregistrându-se din această cauză o pierdere de materie primă necesară producerii a 792 mp de țesătură în plus.

Cauza principală a depășirii normelor la aceste articole constă în deșimea mare în urzeală și în contextura complexă — ambele generînd depășirea numărului de ruperi a firelor la operația de țesere și, implicit, creșterea pierderilor tehnologice. Din această cauză unele articole au fost reproiectate în acest an (de exemplu, cel codificat 253—55—7), pe această cale micșorîndu-se numărul de fire din urzeală și, deci, înlăturîndu-se în bună măsură cauzele care determinau pierderi de materii prime.

O altă cauză o reprezintă faptul că pierderile tehnologice, deși au marcat o tendință de descreștere, grevează încă mult asupra costurilor de producție. La această situație contribuie insuficiența spațiilor de depozitare a materiei prime în cadrul preparării țesătoriei. Din această pricină se produc uneori amestecuri de partizi care afectează calitatea țesăturilor, implicit sporirea consumului de fire tip lână. Pe de altă parte, livrarea de către unele întreprinderi furnizoare (îndeosebi filaturile din Mizil și „Textila-Grivița” din București) a unor fire cu caracteristici diferite de cele prevăzute în contracte care creează mari neajunsuri în producție, stînjonește eforturile pentru diminuarea consumului de materie primă pe fiecare mp de țesătură.

Pentru îmbunătățirea, în continuare, a activității productive și creșterea eficienței, preocupările specialiștilor din întreprindere se îndreaptă spre găsirea de soluții care să permită o mai bună gospodărire și valorificare a materiei prime. Este vorba de ● modernizarea (paletizarea) transportului materiei prime de la furnizori, în scopul evitării deteriorării acesteia, și modernizarea spațiilor de depozitare în cadrul preparării țesătoriei în vederea evitării amestecului de partizi ; ● extinderea țesăturii pe mașini fără suveică prin dotarea, în continuare, a întreprinderii cu mașini STB cu 4 culori în bătătură. În acest mod, paralel cu creșterea producției de țesături, vor fi diminuate substanțial și pierderile tehnologice la operația de canetat care se elimină prin introducerea războaielor respective.

C. MARIN

Tabelul nr. 1
Reducerea normelor medii de consum de materii prime față de plan (1976—1980)

Anul	Norma planificată (gr/mp)	Norma realizată (gr/mp)	Economii obținute (în tone)
1976	253,9	252,9	4,0
1977	264,9	263,7	6,0
1978	282,5	282,2	1,7
1979	281,3	280,9	2,1
1980 (5 luni)	292,0	291,4	1,3

Tabelul nr. 2
Reducerea greutateții unor articole de țesături (1976—1980)

Articolul	Greutatea veche	Greutatea nouă
254—32—5	218	208
254—98—5	197	187
254—113—5	265	254
294—02—6	215	204
291—09—6	260	254
254—150—5	280	268
253—55—7	298	270

Dezvoltarea accelerată și cu eficiență sporită a bazei de materii prime și energetice

SPORIREA PRODUCȚIEI DE CĂRBUNE LA NIVELUL CERINȚELOR ECONOMIEI (1)

— „În analiza „R.E.“: activitatea din Bazinul carbonifer al Olteniei —

DESCOPERIREA și punerea în valoare a resurselor de materii prime și energetice constituie una din problemele cardinale ale dezvoltării noastre economice. Aceasta, pe de o parte, datorită creșterii vertiginose a prețurilor materiilor prime la marii furnizori externi, iar, pe de altă parte, ca urmare a restrîngerii volumului rezervelor disponibile pe plan mondial. Iată pentru ce problema intensificării activității de cercetări geologice pentru descoperirea de noi resurse cît și valorificarea la un nivel superior a materiilor prime și energetice a fost pusă ca sarcină majoră — de către conducerea de partid și de stat — în fața specialiștilor, a tuturor oamenilor muncii.

În acest context se înscrie și exploatarea rezervelor de lignit existente în bazinul carbonifer al Olteniei — ca resursă disponibilă în țară de producere a energiei electrice. Pentru valorificarea lor, în centrul exploatarea de cărbune din această zonă au fost plasate și două din cele mai mari termocentrale ale țării — la Rovinari și Turceni. Dar lignitul Olteniei constituie un combustibil și pentru celelalte mari termocentrale, pentru aprovizionarea populației, așa încît creșterea neîntreruptă a producției a devenit un obiectiv major.

Înfăptuirea acestor sarcini necesită mobilizarea, îndeosebi în acest bazin carbonifer al țării, a întregului potențial tehnic și uman, organizarea de așa natură a producției încît prevederile de plan — cantitative și calitative — la extracția cărbunelui, la investiții pentru punerea în exploatare de noi capacități, să fie îndeplinite exemplar. Cum se prezintă din acest punct de vedere lucrurile în cadrul exploatarea Combinatului minier Oltenia ?

Ritmicitate în realizarea planului și în livrarea cărbunelui la beneficiar

CARACTERISTICA majorității exploatarea din Oltenia o reprezintă extracția cărbunelui la suprafață în mari cariere, cu toate că există și exploatarea în subteran. În funcție de acest specific, au fost asigurate ample dotări cu mijloacele de producție necesare, au fost puse în practică tehnologii moderne de exploatare și valorificare. Pe această bază producția a înregistrat creșteri accentuate, cu deosebire în acest an. **Dacă în anul 1979 se extrăgeau 60 mii tone cărbune pe zi (în condițiile în care exista în producție și cariera Betelega), în acest an producția a sporit la 80 000 t pe zi, fără a fi puse în**

exploatare noi capacități. Exploatarea din Oltenia ocupă în acest fel un loc de frunte în producția de cărbune a țării, în acest an urmînd să extragă și să livreze centralelor electrice peste 32 milioane tone.

O serie de întreprinderi ale marelui combinat realizează aproape lună de lună în mod ritmic prevederile de plan și pe această bază își onorează contractele economice încheiate. Între acestea se numără întreprinderile miniere Urdari, Motru și Lupoaia. La Urdari, de pildă, datorită organizării superioare a muncii, s-a ajuns ca productivitatea pe om și post să se ridice la 84 000 tone an; în celelalte întreprinderi, de asemenea, prin buna folosire a utilajelor de înaintare a transportului intern, se realizează zilnic între 15—25 000 tone cărbune. Mai mult, condițiile geologice favorabile din aceste exploatarea permit ca și calitatea cărbunelui să fie apropiată și uneori mai bună față de prevederi. De altfel, termocentralele care se aprovizionează cu lignit de la aceste exploatarea (Ișalnița, Turceni, Doicești, Oradea) plătesc anual însemnate sume drept bonificații pentru calitatea superioară a cărbunelui primit față de prevederile din contracte. Unitățile amintite au obținut rezultate bune și în ce privește ridicarea calificării forței de muncă, utilizarea cu randamente înalte a excavatoarelor, a mijloacelor mecanizate din subteran (îndeosebi a combinelor), a autobasculantelor etc.; trebuie menționată în același timp preocuparea cadrelor de conducere pentru asigurarea din vreme a noi capacități și fronturi de lucru care să permită creșterea în continuare a producției de cărbune.

Urmărind însă diagrama producției pe combinat și la fiecare întreprindere și exploatare se constată, că realizările nu se ridică la nivelul cerințelor de plan: pină la jumătatea lunii iulie a.c. aproape 6 milioane tone de cărbune sînt înregistrate ca restanțe la producție, iar la livrările către beneficiari restanțele sînt mult mai mari (este vorba și de cantitățile restanțe din anii anteriori). La întreprinderea Jiț prevederile de plan s-au realizat în perioada 1 ianuarie — 15 iulie a.c. doar în proporție de circa 30 la sută, la Roșia — 26 la sută, la Rovinari — 70 la sută etc. O atare situație a condus și conduce la dereglări în activitatea beneficiarilor, respectiv a termocentralelor. Astfel, la termocentrala Rovinari, insuficiența aprovizionării la care se adaugă și calitatea inferioară a cărbunelui livrat a făcut ca în primul semestru al anului planul la producția de energie să nu se realizeze într-o proporție însemnată. Și aceasta, în condițiile în care consu-

mul de păcură a depășit prevederile. Și la ceilalți beneficiari s-au înregistrat restanțe însemnate în furnizarea cărbunelui.

Cauzele care au condus și conduc la înregistrarea unor rămîneri în urmă față de plan și contracte sînt alte de natură subiectivă cît și obiectivă ele nefiind de altfel noi. „**Neîndeplinirea planului la cărbune**, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. din mai a.c., este rezultatul lipsurilor în organizarea corespunzătoare a realizării investițiilor, al continuării stării de lucruri negative, îndeosebi în Oltenia, cu privire la crearea bazei necesare pentru a asigura realizarea producției de cărbune. Se impun măsuri foarte serioase, imediate, pentru a rezolva operativ, în Oltenia această problemă. Nu vom putea suplimenta cu producția celorlalte mine nerealizarea a 6 milioane de tone cărbune în Gorj. De aceea, fără să neglijăm deschiderea de noi mine, atenția principală să fie concentrată spre eforturile ce trebuie să fie depuse suplimentar și în acest cadru să vedem și ce este necesar să facă și județul și cu ce să-i ajutăm, inclusiv cu forța de muncă — pentru a putea extrage cărbunelui de care avem nevoie. Altfel, nerealizarea planului în acest an va atrage după sine mari consecințe pentru anul viitor și în general pentru perioada următoare“.

De ce întâzieri în intrarea în exploatare a unor noi capacități de extracție ?

UNUL DIN PRINCIPALELE NEAJUNSURI care frînează realizarea la cotele planificate a producției de cărbune din bazinul Olteniei îl constituie rămînerile în urmă în darea în exploatare a importanțelor capacități, îndeosebi prin descoperirea suprafețelor de teren în straturile cărora se află cărbunelui. Dacă în ultimii 4 ani s-ar fi realizat întocmai prevederile la excavare, s-ar fi asigurat o rezervă activă de cărbune de aproape 25 milioane tone, echivalentul actualului necesar. Problema în sine prezintă între altele o serie de aspecte ce merită a fi reținute, pentru ca măsurile ce s-au luat și se vor lua să contribuie la accelerarea ritmului de punere în funcțiune a noilor capacități de producție.

Este vorba înainte de toate de necesitatea respectării prevederilor ca lucrările de descoperiri să fie executate cu utilaje adecvate — excavatoare cu cupă și autobasculante. Lipsa acestora în unele zone, mai ales colinare (Tismana I, Rovinari-est etc.) a determinat utilizarea de excavatoare

cu rotor, fapt care a condus la productivități scăzute, la neexecutarea unor lucrări în pantă, dese defecțiuni ale utilajelor, realizarea programelor zilnice de excavații în proporții reduse față de sarcini etc. Rezultă, așadar, necesitatea obiectivă ca în funcție de starea terenurilor să se programeze utilaje corespunzătoare, astfel încât prevederile de descoperți să fie executate la timp și chiar în avans dacă este posibil. Totodată, apare necesar ca furnizorii care au contractat cu unitățile miniere astfel de utilaje să le acorde prioritate în fabricație și să recupereze de urgență restanțele în livrare.

Ținând seama de condițiile specifice ale zonei, era de asemenea necesar ca lucrările de asecare a mlaștinilor și locurilor cu mare umiditate să fie executate cu cel puțin 1-2 ani mai devreme față de momentul trecerii la descoperți și la exploatarea propriu-zisă a straturilor de cărbune. Practic însă, în multe cazuri, ignorându-se anumite reguli tehnologice impuse în asemenea condiții, exploatarea cărbunelui s-a efectuat odată cu lucrările de asecare și descoperire.

Dacă este adevărat că acest lucru s-a datorat atacării de lucrări miniere în funcție de unele nevoi urgente, tot atât de adevărat este că uneori neefectuarea din vreme a asecărilor a fost rezultatul lipsei de pregătire și organizare temeinică, din timp, a unor astfel de investiții. Cert este că un asemenea mod de lucru a avut și are înțirire negativă asupra unei raționale utilizări a bazei tehnice, a forței de muncă, în asigurarea fronturilor de exploatare pentru perspectivă. Pentru evitarea unor asemenea neajunsuri la noile mine, apare necesar o mai mare

atenție în stabilirea ordinii de atacare a lucrărilor, organizarea și echilibrarea de așa natură a întregii activități încât lucrările urgente să se desfășoare mai bine coordonat cu atacarea celor din perspectivă.

S-ar putea vorbi, în același cadru, de neexecutarea unor drumuri de acces și de circulație a căror finalizare ar fi fost mai din vreme necesară pentru ca utilajele grele de transport din dotare să poată fi bine exploatate intensiv și extensiv, chiar în condițiile de temperatură dintre cele mai diferite pe care le presupune exploatarea cărbunelui în carieră. Așa se explică impotmolirea în nămol a unor agregate de exploatare și transport în unele cariere, fapt care le-a făcut timp îndelungat inactice sau care a condus la deteriorarea unora dintre ele cu mult înainte de a-și fi îndeplinit programele planificate de funcționare.

În fine, nu putem să nu amintim aici de faptul că în unele cazuri s-au cheltuit însemnate fonduri de investiții iar o bună parte a forței de muncă și a utilajelor a fost afectată unor lucrări de descoperire pentru ca, în final, stratul de cărbune cît și calitatea lui să fie sub estimări și, evident, sub nivelul eficienței scontate. Există, desigur, în orice cercetare un anumit factor de risc, totuși rezultatele bune obținute în numeroase cazuri demonstrează că printr-o sporire a eforturilor este posibil ca specialiștii geologi să întocmească — pe baza unor studii și cercetări mult mai aprofundate, mai rigurose fundamentate — hărți, diagrame și estimări mai aproape de realitate.

Conform sarcinilor date prin docu-

mente de partid, au fost luate o serie de măsuri pentru îmbunătățirea situației în acest domeniu. Astfel, începînd din luna Iulie au sosit din întreaga țară mijloace de transport de mare capacitate, însoțite de șoferi calificați, de ateliere mobile pentru intervenție, cadre calificate; au fost de asemenea organizate șantiere naționale ale tineretului etc. Mille de oameni sosiți în zona Gorjului, sutele de utilaje de mare capacitate vor sprijini întreprinderile combinatului pe o anumită perioadă de timp, în primul rînd în execuția lucrărilor de descoperți, pentru urgentarea punerii în funcțiune a unor capacități principale de extracție a cărbunelui, la extragerea și transportul la termocentralele din zonă și la depozite a unei cantități cît mai mari de cărbuni. Pentru ca această acțiune să dea rezultate cît mai bune este necesar ca întreg aparatul tehnic al combinatului și întreprinderilor să fie prezent la toate punctele de lucru, asigurînd asistența tehnică necesară, contribuind prompt la aplicarea celor mai eficiente măsuri organizatorice și tehnologice.

O măsură bună inițiată și care se cere continuată este aceea a construirii de depozite pentru stocarea cărbunelui atît la furnizori cît și la beneficiari. Avantajele obținute sînt substanțiale dacă se are în vedere că în acest fel se creează condiții pentru uscarea superioară a cărbunelui și pentru creșterea calității, a conținutului său în calorii, prin sortare și amestecare. Totodată, ținînd seama de capacitatea acestora se cere acționat

**Vasile BOESCU
Bogdan PADURE**

(Continuare în pag. 17)

COMENTARIU LA UN GRAFIC

Contractarea producției marfă

REALIZAREA RITMICĂ a producției, pe baza unei încărcări corespunzătoare a ca-

pacităților de producție, impune pregătirea din timp a tuturor condițiilor tehnico-materiale care să asigure desfășurarea normală a procesului de producție. În acest context, o importanță deosebită are contractarea producției prevăzute în plan, pe fiecare produs și sortiment, astfel încît să existe timpul necesar pentru pregătirea fabricației, aprovizionarea cu materii prime și materiale, a cooperărilor, corelarea comenzilor și a programului de producție cu capacitățile disponibile.

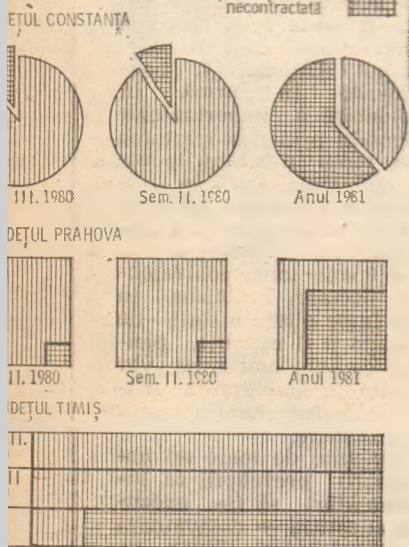
Care este situația contractării producției industriale în trimestrul în care am intrat, pe ansamblul semestrului II 1980 și pe anul 1981? Pentru

a răspunde la această întrebare ne vom referi, de exemplu, la situația contractării producției marfă în județele Constanța, Prahova și Timiș. Graficul alăturat evidențiază că la data de 1 iulie a.c. producția marfă industrială planificată nu era integral contractată. În întreprinderile din județele respective, nici măcar pe trimestrul III din acest an. Situația este mai dificilă în județele Constanța și Timiș, la care circa 10% din producția prevăzută nu era acoperită cu contracte. Or, este greu de presupus că întreprinderile care au contribuit la acest grad relativ scăzut de contractare a producției vor putea să-și îndeplinească în mod corespunzător sarcinile fără a cunoaște concret ce au de produs. Un grad scăzut de contractare a producției se constată, de pildă, la Șantierul

naval Constanța, întreprinderea textilă „Intex”-Păulești etc. Rămănerile în urmă la contractări pe ultima perioadă a anului relevă că unitățile în cauză s-au preocupat în insuficientă măsură pentru plasarea producției, că de fapt o asemenea acțiune de mare importanță este adesea lăsată să fie finalizată în ultimul moment. Desigur, acest neajuns se cere grabnic lichidat.

Urmărind graficul, atrage de asemenea atenția faptul că și pentru 1981 există serioase rămăneri în urmă în contractarea producției industriale planificate, în special în județul Timiș. Se impune intensificarea la maximum a preocupărilor întreprinderilor și centralelor pentru asigurarea contractelor la nivelul planului de producție, pe toate destinațiile — producție, exploatare, investiții, fondul pieței, export.

Gradul de acoperire cu contracte a planului producției marfă din industrie (situația la 1 iulie a.c.)

Mecanismul economico-financiar: funcționalitate-eficiență

NORMAREA ȘI CONTROLUL OPERATIV AL COSTURILOR

PROCESUL de fundamentare, științifică a deciziilor, pe care îl implică în mod necesar conducerea întreprinderii moderne, face ca principalele obiective ale activității de planificare, urmărire și control al costurilor să vizeze utilizarea cât mai eficientă a fondurilor de producție și forței de muncă, identificarea și mobilizarea resurselor existente în unitățile industriale, analiza critică, sistematică a consumurilor de muncă socială și reflectarea judicioasă în evidență a cheltuielilor de producție în scopul reducerii continue a costurilor și creșterii rentabilității producției în ansamblu și pe fiecare produs.

Progresele realizate în perfecționarea tehnologiilor prin mecanizarea și automatizarea producției, caracterizată la **Combinatul chimic din Rîmnicu Vilcea** printr-o gamă foarte variată a produselor de aparatură și un grad foarte înalt de integrare — au impus necesitatea utilizării unui sistem eficient de calcul, normare și control al costurilor.

Dimensiunea optimă a cheltuielilor pe produs

ÎN CADRUL ACȚIUNII de îmbunătățire a normării costurilor, obiectivul central l-a constituit dimensionarea optimă, pe unitate de produs, a cheltuielilor normate necesare realizării producției fizice sortimentale prevăzute în plan, forma tipică a normativelor de costuri fiind întocmirea calculației normative pe produs, în care sînt însumate normativele de cheltuieli directe și indirecte, grupate pe nomenclatura articolelor de calculație prevăzute în Normele de bază (completate cu normele de ramură) pentru planificarea, evidența și calcularea costurilor industriale. În acest scop, spre deosebire de costurile directe, pentru care normativele se stabilesc pe baza costurilor pe unitate de produs, normativele pentru costurile indirecte sînt determinate pe fiecare secție, instalație (produs) la nivelul sumei totale a articolului de calculație (pe analiticile respective) cu ajutorul bugetelor, iar mărimea lor unitară rezultă din împărțirea la volumul fizic al produsului.

Cu privire la urmărirea decadală a costurilor, scopul organizării ei l-a constituit comensurarea operativă a consumului de resurse în procesul de producție, în vederea încadrării lui în limitele prestabilite, calculul și analiza abaterilor de la costurile normate oferind conducerii locurile de muncă, la diferitele nivele pe care este structurată activitatea combinatului, informații sintetice cum sînt: volumul și dinamica acestor abateri, proveniența lor în funcție de factori interni sau din cauza unor factori independenți de locurile consumatoare respective necesare luării măsurilor corespunzătoare pentru amplificarea rezultatelor pozitive sau în vederea redresării eventualelor situații anormale manifestate pe parcursul desfășurării activității de producție.

Avînd în vedere aceste obiective, subsistemul informațional privind normarea și urmărirea decadală a costurilor pe produs a fost conceput astfel încît fiecare aplicație în parte să-și extragă sau să introducă informații în baza de date, iar unele ieșiri ale aplicațiilor să constituie intrări pentru altele. Încît și la acest nivel, oarecum limitat, el prezintă un grad ridicat de integrare.

După cum se poate vedea din fig. nr. 1 întregul subsistem de normare și urmărire decadală a costurilor proiectat la Combinatul chimic Rm. Vilcea se bazează pe crearea unei baze de date la care fac apel toate aplicațiile subsistemului.

Urmărirea decadală a costurilor, în funcție de particularitățile producției

BAZA RESPECTIVĂ de date este constituită din trei fișiere pe discuri magnetice și în ea se găsește toate informațiile de natură tehnico-economică referitoare la: structura sortimentală a producției fizice, structura costurilor de producție pe arti-

ticole de calculație, locurile de muncă (instalațiile), prețurile de producție și toate celelalte date intermediare de calcul rezultate din prelucrarea unor aplicații ale subsistemului, utile diferitelor etape de lucru din cadrul lui.

Proiectarea subsistemului de normare și urmărire decadală a costurilor a fost realizată pe calculatorul tip FELIX-CE-32, aflat în dotarea combinatului, cu o capacitate a memoriei de 64 K, dispunînd de două unități de discuri magnetice și două unități de bandă magnetică. Cu ajutorul acestui subsistem de normare și urmărire decadală a costurilor pe produs se creează posibilitatea realizării, la nivelul instalațiilor productive, a unei informări eficiente, operative, atît asupra sarcinilor ce revin combinatului din planul național unic de dezvoltare economico-socială a țării, cît și asupra abaterilor față de plan, astfel încît deciziile conducerii activității productive, la diferite nivele, să prezinte premisele optime de eficacitate.

Neîntrunind tot ansamblul condițiilor pentru realizarea unui sistem complex, integrat, de prelucrare automatizată a datelor de evidență, la nivelul secțiilor de bază a fost organizată ține-re manuală a unei evidențe operative, cu precădere pentru analiticile costurilor privind regia de secție, în conformitate cu instrucțiunile interne elaborate și prelucrate în acest scop. Pe baza acestei evidențe operative, decadal, contabilii și contabilii șefi de secție completează o machetă (Tabelul nr. 2), proiectată de echipa de programare, ce va fi apoi prelucrată pe calculatorul electronic, în vederea realizării analizei decadale a costurilor pe produse și stabilirii abaterilor față de plan.

Posibilitatea realizării acestui procedeu a fost mult ușurată de existența unor condiții adecvate desfășurării activității de normare și urmărire operativă a costurilor, cum sînt: dotarea instalațiilor cu aparate de măsură pentru principalele consumuri de materii prime, semifabricate, utilități; cunoașterea de către toate locurile de muncă a nivelului aprobat prin buget pentru costurile indirecte; defalcarea costurilor de producție planificate pe instalații la nivel de an, trimestre și lună; stabi-

Tabelul nr. 1. Macheta documentului pentru date la nivelul decadelor cumulate

T C	Secția : 10-10		Decada : 01-10		Produsul : Sare cristalizată	U.M.	Cantitatea totală 1 000	Plan mărit Realizat mărit
	Cod Produs consumat	Cod semifab. consumat	Cantitate consumată Total	Prețul de imputare				

lirea regulilor și răspunderilor pentru exercitarea controlului preventiv în toate sectoarele de producție; încadrarea corespunzătoare a secțiilor cu personal economic de specialitate; dotarea oficiului de calcul al centralei industriale, grefate pe Combinatul chimic Rm. Vilcea, cu tehnică modernă de calcul.

Conceput pe baza acestor condiții, subsistemul de normare și urmărire decadală a costurilor de producție se înscrie în contextul prevederilor noului mecanism economico-financiar, de impulsionează creșterii eficienței economice, de realizare a autoconducerii muncitorești și autogestunii. În funcție de condițiile concrete amintite, proiectul subsistemului pentru normarea și urmărirea decadală a costurilor la Combinatul chimic Rîmnicu Vilcea este modulată în mai multe aplicații, după cum urmează:

APL. 01 = crearea și actualizarea fișierului privind structura producției, a costurilor pe articole de calculație și locurilor de producție (instalații).

APL. 02 = crearea și actualizarea fișierului de prețuri de producție și date intermediare de calcul.

APL. 03 = calculul costurilor normate pentru utilități (energie, apă, azot, aer etc.).

APL. 04 = preluarea datelor pentru stabilirea bugetelor de costuri indirecte la nivelul secțiilor de producție și pe total combinat (CP 2).

APL. 05 = prelucrarea datelor necesare stabilirii costurilor la nivel de secții și combinat în vederea repartizării pe produse a regiei generale de întreprindere.

APL. 06 = elaborarea calculației costurilor normate pe produse la nivel de an, trimestre, luni, decada, în funcție de nivelul fizic al producției planificate (CP 4).

APL. 07 = obținerea situației privind nivelul planificat al cheltuielilor la 1 000 lei producție marfă pe fiecare produs în parte și per total combinat (CP 6a).

APL. 08 = crearea fișierului privind analiza decadală a costurilor de producție normate pe produs.

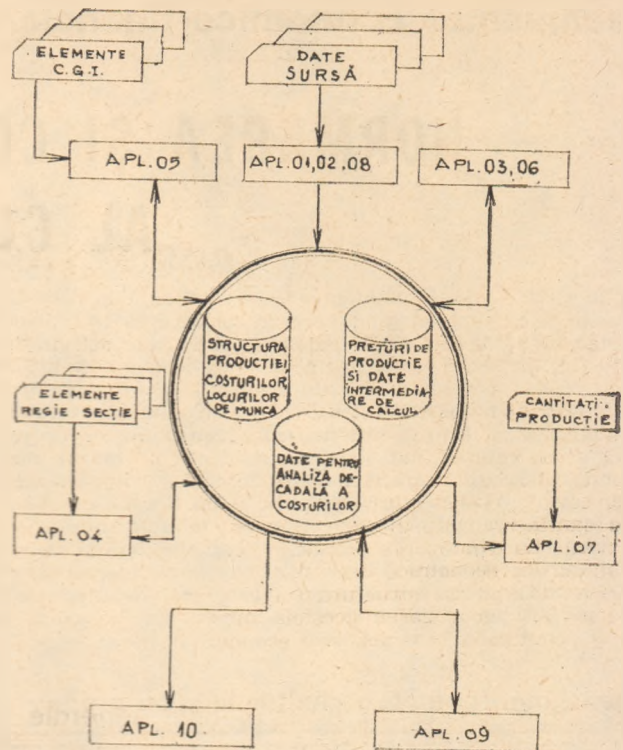
APL. 09 = urmărirea decadală a costurilor pe produse.

APL. 10 = stabilirea abaterilor de la costurile normate pe fiecare element component al articolelor de calculație și factorilor de influență.

Pentru crearea și actualizarea bazei de date se folosesc programe scrise de echipa de proiectare, cele trei fișiere fiind legate între ele printr-un sistem de adresare directă a înregistrărilor. Inventarul informațiilor cuprinse la baza de date a fost stabilit în așa fel încât să poată răspunde la toate întrebările cit și a variațiilor aplicații din cadrul sistemului financiar-contabil și altor sisteme. Prelucrarea datelor fișierului de structură privind producția fizică, sortimentală, costurile și locurile de muncă se materializează prin obținerea calculației costului normat pe produs (sub formă de listă) și actualizarea fișierului de prețuri și date intermediare de calcul, prin înregistrarea automată a costurilor unitare rezultate.

În continuare, prelucrarea fișierului de date pentru analiza decadală a costurilor conduce la obținerea simultană, pe aceeași listă, a costurilor decadales normate și efective, pe structura articolelor de calculație, la nivelul fiecărui produs aflat în fabricație. Cu rezultatele obținute pe aceste calculații (liste) se actualizează fișierul de date pentru analiză în vederea prelucrării următoare a lor, care va consta în compararea tuturor elementelor componente ale calculațiilor de costuri normate și efective pe produs obținute anterior și stabilirea, astfel, a abaterilor cantitative și valorice totale (+ -), cit și a principalilor factori de influență luați în considerare la proiectarea acestei aplicații (APL 10).

Situațiile finale sub formă de liste, a căror machetă o prezentăm în tabelul nr. 2, sînt transmise secțiilor respective pen-

Tabelul nr. 2.

Secția : 01, 10	Decada : 01-10	Produsul : sau cristalizată	U.M. T	Cantitatea totală 1.000	Plan marfă	Cantitate totală 1.000	Realizată marfă
ABATERI ±							
Factori de influență							
Articole de calculație	U.M.	Consum fizic reg. total	Valori totale mii lei	din consum specific	Din preț de imputare	Gravul veniturilor prod. fizice	Cost constant unitar

tru informare și luare imediată a măsurilor ce se impun în vederea desfășurării unei activități eficiente. Trebuie amintit faptul că, pentru realizarea scopului propus, urmărirea decadală se face ținând seamă de particularitățile procesului de producție din cadrul fiecărei instalații cit și de natura cheltuielilor.

Sînt mai multe considerente care ne-au determinat să optăm, deocamdată, pentru realizarea normării și urmării operative a costurilor pe produs, utilizînd forma calculației de costuri grupate pe articole de calculație :

a) Procesul de producție din cadrul combinatului, avînd un grad foarte înalt de integrare, face ca evidențierea costurilor aferente semifabricatelor proprii să se facă în varianta înregistrării succesive a lor în contul „producția de bază” la articolul „semifabricate din producția proprie”, la costul de uzină efectiv. Această metodă asigură o reflectare corectă a rentabilității unor produse. Pentru susținerea afirmației, dăm următorul exemplu, care deși este ipotetic, sperăm să fie edificator. Producția de 100 t leșie caustică fabricată cu costuri totale de 120 mii lei se repartizează astfel : 60 t ca semifabricat, pentru fabricarea sodei caustice solide, iar 40 t sînt destinate vânzării. Dacă am face înregistrările în varianta „fără semifabricate”, ar însemna, ca în contul „producție de bază” al sodei solide să nu înregistrăm valoarea echivalentă celor 60 t de leșie semifabricat, cu ocazia trecerii lor de la o instalație la alta, întrucît cheltuielile pentru fabricarea lor s-au înregistrat odată pe articole de calculație la secția de producție care le-a executat. Cu toate că, atît într-o variantă cit și în cealaltă, pe combinat nu se schimbă nimic, la nivelul produselor respective, această situație conduce la reflectarea eronată a rentabilității lor, dar fiind că în varianta fără semifabricate vom înregistra, pentru producția de 40 tone leșie marfă, întreaga valoare a costurilor

de 120 mii lei, fapt ce diminuează rentabilitatea leșiei caustice, în timp ce la soda caustică solidă, neînregistrînd echivalentul valorii a 60 t leșie semifabricat, vom avea costuri corespunzător reduse și deci o rentabilitate mai mare.

b) Nu trebuie să considerăm că urmărind încadrarea planului de costuri pe elemente primare de cheltuieli, în mod implicit am acționat și în vederea încadrării în planul de costuri pe articole de calculație. În speță, combinatul chimic din Rîmnicu Vilcea are centrală termică proprie pentru completarea consumului de abur la nivelul necesarului ce nu poate fi asigurat integral din sistemul energetic național. Astfel stînd situația, în evidență pe elemente primare vom regăsi numai valoarea aburului achiziționat, în timp ce pe articole de calculație vom găsi inclusiv valoarea aburului propriu.

c) Planificînd global un anumit consum de materiale și urmărindu-l în același mod nu este posibil de a stabili încadrarea în consumul normat pe produs, întrucît intervine factorul cantitativ al producției fabricate. Urmărind consumurile numai global, s-ar putea întîmpla ca nivelul realizărilor să corespundă cu cel planificat și dacă am fabricat cantitatea planificată de produse, atunci am realizat norma stabilită. Dacă, însă, cu același consum global am fabricat o producție fizică inferioară planului, atunci vom înregistra o depășire a normei de consum.

În cadrul Combinatului chimic Rîmnicu Vilcea, acțiunea de îmbunătățire a normării și evidenței costurilor de producție și urmărirea operativă a abaterilor laț de plan cu ajutorul mijloacelor electronice de prelucrare automată a datelor s-a soldat încă de la început cu o serie de rezultate cum sînt :

● **Cresterea operativității în elaborarea calculațiilor normative pe produs** la nivel de an, trimestru și lună și, pe această bază, **reducerea substanțială a timpului în care secțiile de producție intră în posesia sarcinilor economice de plan**, care, la volumul actual al activității de bază a combinatului, totalizează 20 zile, timp foarte util personalului tehnico-economic de conducere a locurilor de muncă, pentru organizarea corespunzătoare a activității viitoare.

● **Subsistemul informațional de normare și urmărire a costurilor realizat de echipa de proiectare din cadrul oficiului de calcul al Centralei industriale de produse anorganice Rm. Vilcea, permite reactualizarea cu ușurință a calculațiilor normative pe produs, în funcție de modificările ulterioare a oricărui date de referință** (producția fizică, consumuri specifice, preț de imputare etc.).

● **Subsistemul proiectat permite să desfășurăm activitatea de normare a costurilor de producție cu același număr de personal, în condițiile în care activitatea combinatului se află în continuă dezvoltare.**

ec. Nicolae CONSTANTINESCU
programator adj. Iacob PĂIUȘI
C.I.P.A. — Combinatul chimic
Rm. Vilcea

Considerații privind relația resurse de muncă – modernizarea economiei românești¹⁾

MODERNIZAREA structurilor economice, proces fundamental pentru valorificarea superioară a resurselor și sporirea eficienței economice, este în mod hotărâtor condiționată de cantitatea și calitatea forței de muncă. La rîndul său, modernizarea structurilor economice determină ample modificări în structura forței de muncă, în repartizarea acesteia în teritoriu, pe ramuri și sectoare economice,

pe categorii de personal și profesii. Implicațiile amintite au caracter de legitate și capătă forme specifice de la o țară la alta și de la o perioadă la alta.

Etapa pe care o parcurge în prezent România în făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate dă noi dimensiuni relației dintre forța de muncă și construcția economică. Ne referim la faptul că în deceniul următor se

va asigura realizarea în linii mari a sarcinilor făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate în cadrul cărora creșterea în ritm înalt a economiei, sporirea eficienței și modernizarea structurii producției ocupă un loc major. Practic realizarea acestor obiective presupune cerințe suplimentare de forță de muncă, noi structuri și noi calificări ale populației ocupate.

Tendințe de ansamblu și semnificații generale

EXPERIENȚA demonstrează că utilizarea eficientă a forței de muncă se împletește cu dezvoltarea și modernizarea economiei. În țările slab dezvoltate economic, predominant agrare, cu o agricultură extensivă, fondul național de timp de muncă este incomplet utilizat, iar productivitatea socială a muncii este extrem de scăzută. În schimb, în țările dezvoltate economic gradul de ocupare a forței de muncă și eficiența economică sînt considerabil mai mari. În principal, diferențele provin din împrejurarea că în țările cu structuri economice caracterizate prin predominarea agriculturii, forța de muncă este parțial ocupată în decursul anului, este slab înzestrată tehnic și are un nivel de calificare relativ scăzut.

Cerința ocupării depline și eficiente a forței de muncă presupune dezvoltarea prioritărilor a acelor ramuri ale activității economico-sociale care prin natura lor, pe lingă că asigură o eficiență ridicată a muncii sociale, creează, noi locuri de muncă. Ori pentru numeroase țări agricultura este o ramură de bază a economiei și dezvoltarea acesteia este o condiție a lichidării stării de înapoiere economică. Dar modernizarea agriculturii presupune înlocuirea tehnicii și metodelor de muncă tradiționale cu altele evoluat, moderne, care însă, după cum se știe, eliberează forța de muncă, munca manuală fiind înlocuită de munca mecanizată.

În unele țări cu agricultură dezvoltată, modernă, populația ocupată în agricultură a cunoscut o scădere de-a dreptul spectaculoasă. S-a ajuns ca ponderea acestei populații în totalul populației ocupate să înregistreze mărimi sub 10%. Semnificația acestor ponderi este mai evidentă dacă avem în vedere că în multe din țările respective în momentul trecerii la dezvoltarea pe baze moderne a economiei, populația agricolă deținea peste 50% din populația ocupată. De aici și necesitatea formării unor astfel de structuri economice care asigură premise pentru ocuparea eficientă a întregii populații apte de muncă, inclusiv a populației eliberată din agricultură. Coordonata fundamentală pentru crearea unor astfel de structuri este industrializarea, care asigură creșterea rapidă a venitului național în condițiile ocupării depline și cu eficiență ridicată a forței de muncă.

Dezvoltarea industriei creează noi locuri de muncă, lărgeste diviziunea socială a muncii, aria de ocupare a forței de muncă. Ca urmare a acestei împrejurări se ajunge la un moment dat ca ponderea maximă a populației ocupate în industrie (inclusiv în construcții) să fie între 40 și 50%. Totodată, ca ramură producătoare de mijloace de muncă industria determină valorificarea superioară a resurselor naturale și de muncă, asigură pătrunderea progresului tehnic în toate ramurile economiei

și creșterea gradului de complexitate al muncii sociale. În acest cadru de idei este de menționat și faptul că în perioada trecerii unei țări de la stadiul de înapoiere economică la stadiul de dezvoltare economică productivitatea populației ocupate în industrie este cu mult mai ridicată decît în agricultură. În țara noastră, spre exemplu, în primii ani ai construcției socialiste productivitatea muncii din industrie era de aproape 10 ori mai mare decît productivitatea muncii din agricultură.

Rolul determinant al industriei în modernizarea structurilor economice și utilizarea rațională a forței de muncă apare și mai evident dacă ne referim la relația industrie-agricultură. Industria asigură principalele condiții necesare dezvoltării agriculturii. Pe de o parte, industria furnizează agriculturii o nouă bază tehnică, modernă, iar pe de altă parte, atrage forța de muncă eliberată ca urmare a utilizării noii baze tehnice. Corolar firesc al acestui proces este creșterea producției, a randamentelor și a productivității muncii. Se ajunge ca productivitatea muncii agricole să se apropie de productivitatea muncii industriale și în unele cazuri chiar s-o depășească (vezi tabelul nr. 1).

Tabelul nr. 1

Nivelul relativ al productivității muncii agricole față de productivitatea muncii industriale în 1977 *)

Țări	%
Anglia	121,9
Belgia	82,3
R.D. Germană	66,9
Danemarca	63,7
Olanda	62,2
Franța	43,9
R.F. Germania	41,2
Cehoslovacia	38,9
România	27,0

*) Raportul dintre productivitatea muncii agricole și productivitatea muncii industriale s-a determinat pe baza datelor privind structura pe ramuri a produsului intern brut (respectiv a venitului național exprimat în prețuri curente) și structura pe ramuri a populației ocupate. (v. Yearbook of National Accounts Statistics, 1978, vol. I, Yearbook of Labour Statistics, 1973, și Anuarul Statistic al României, 1979, p. 636, 637 și 639.)

La rîndul său, dezvoltarea și modernizarea agriculturii contribuie la dezvoltarea industriei. Experiența arată că în procesul dezvoltării industriei și a celorlalte ramuri neagricole cererea de forță de muncă depășește cu mult oferta de forță de muncă rezultată din sporul natural al populației apte de muncă. Ca atare, forța de muncă eliberată din agricultură este nu numai un efect al modernizării agriculturii, dar și o condiție majoră a industrializării, a dezvoltării echilibrate a economiei naționale.

¹⁾ L'Observateur de l'O.C.D.E., No 103/mars, 1980, p. 21

Modernizarea structurilor economice presupune dezvoltarea echilibrată a tuturor ramurilor și sectoarelor de activitate ale economiei naționale. Pe lângă dezvoltarea armonioasă a industriei și a agriculturii avem astfel în vedere dezvoltarea, în pas cu nevoile reale, a transporturilor, telecomunicațiilor, a comerțului și alimentației publice, inclusiv a turismului, a științei, învățământului și culturii, a ocrotirii sănătății. Din experiența construcției economice de până acum rezultă că dezvoltarea acestor sectoare, ca și dezvoltarea industriei, creează noi locuri de muncă. Ca atare, populația ocupată crește ca număr absolut, și ca pondere nu numai în industrie, dar și în celelalte ramuri neagricole. La un nivel foarte ridicat al producției industriale pe locuitor și al productivității muncii se constată însă că populația ocupată în industrie începe să scadă, iar populația respectivă se încadrează tot mai mult în sectorul terțiar. În perioada 1974-1978, spre exemplu, în țările membre ale Pieței comune vest-europene numărul locurilor de muncă din industrie s-a redus cu 2,5 milioane. În schimb, serviciile s-au extins continuu, creîndu-se un număr de 3,0 milioane noi locuri de muncă. În perioada amintită, reducerea ponderii populației ocupate în industrie se prezintă astfel (vezi tabelul nr. 2):

Tabelul nr. 2

Populația ocupată în industrie — % —

Țări	1974	1978
Belgia	41,2	36,7
Olanda	35,6	32,5
Luxemburg	47,1	43,5
Franța	39,6	37,1
Danemarca	32,3	30,3
Anglia	42,3	39,7
R.F.G.	47,3	45,1
Italia	39,4	38,3
Irlanda	31,4	30,9

Sursa: Economist, 15 septembrie 1979, p. 54.

Ramurile economico-sociale amintite au un rol deosebit în formarea forței de muncă, precum și în satisfacerea cerințelor individuale de consum: populația ocupată în sectoarele respective capătă ponderi tot mai însemnate. Dezvoltarea în proporții raționale a acestor sectoare necesită însă și o productivitate ridicată a întregii munci sociale, cu deosebire în industrie și agricultură.

Rolul esențial al calității forței de muncă

DACĂ DEZVOLTAREA și modernizarea economiei apar ca cerințe ale utilizării depline și eficiente a forței de muncă, realitatea arată că procesul modernizării economiei este în mod hotărâtor condiționat de calitatea forței de muncă. Structurile economice moderne se bazează pe aplicarea științei și tehnicii avansate, pe revoluționarea continuă a condițiilor producției materiale, pe deplasarea resurselor de muncă dintr-o zonă în alta. De aici și cerința ca resursele de muncă să aibă astfel de caracteristici (pregătire profesională, sex, vîrstă etc.) care să asigure crearea noilor tehnici de producție și utilizare eficientă a acestora, organizarea rațională a producției și a muncii, mobilitatea profesională și regională a populației. Aceste cerințe sînt cu atît mai necesare cu cît în prezent asistăm la creșterea exponențială a cunoștințelor științifice și tehnice, la automatizarea proceselor de producție și la reducerea duratei de viață a produselor. În aceste condiții se cuvine subliniată și împrejurarea că actualmente noile tehnici și tehnologii de producție rezultă în principal din aplicarea cunoștințelor științifice fundamentale, că ele sînt rezultatul cercetărilor fundamentale și aplicative, organizate în unități specializate și într-o mai mică măsură rezultatul invențiilor și inovațiilor individuale, ale practicienilor.

Crearea și utilizarea tehnicilor moderne necesită o calificare adecvată a forței de muncă, cunoștințe științifice și teh-

²⁾ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Edit. Politică, București, 1975, p. 62.

nice de bază și de specialitate ca și deprinderi practice corespunzătoare. În ultimă instanță, pe ansamblu asistăm la o creștere a gradului de complexitate a muncii sociale deopotrivă cu reducerea muncii simple necalificate.

În concluzie este evident că dezvoltarea și modernizarea structurii economiei determină modificări fundamentale în ocuparea forței de muncă și în eficiența acesteia. Dintre acestea menționăm: a) reducerea absolută și relativă a populației ocupate în agricultură; b) în perioada trecerii de la structuri economice tradiționale la structuri economice moderne, industriale, populația ocupată în ramurile neagricole și cu deosebire în industrie crește mult mai rapid în raport cu sporirea populației ocupate pe întreaga economie; c) pe o treaptă mai avansată a dezvoltării, populația industrială înregistrează o anumită scădere atît ca număr absolut, cît și ca pondere; d) creșterea ponderii muncii complexe și a productivității muncii în toate sectoarele de activitate; e) lichidarea treptată a decalajelor dintre productivitatea muncii pe ramuri ale economiei, îndeosebi a decalajelor dintre productivitatea muncii agricole față de productivitatea muncii industriale și respectiv omogenizarea, la un nivel superior, a productivității muncii ramurilor, apropierea lor de nivelul productivității sociale a muncii.

Profunde mutații în structura forței de muncă

ACTUALUL nivel de dezvoltare și actualele structuri economico-sociale din țara noastră sînt radical diferite de cele existente în trecut. Pe baza politicii partidului de construire a economiei socialiste „în societatea românească s-au înfăptuit cele mai profunde schimbări structurale de ordin economic, social și politic, cunoscute de-a lungul întregii sale istorii”. România s-a transformat dintr-o țară cu un nivel scăzut de dezvoltare economică, predominant agrar și cu o industrie slab dezvoltată, într-o țară industrial-agrară în plin proces de dezvoltare și modernizare.

În acest cadru îmbunătățirea utilizării forței de muncă a fost și rămîne un criteriu de bază al deplasărilor economice structurale, al modernizării acestora. Formarea noilor structuri economice s-a împletit și condiționat reciproc cu formarea unor noi structuri profesionale, cu creșterea productivității muncii sociale. Ca rezultat al dezvoltării puternice a industriei, construcțiilor, transporturilor și a celorlalte ramuri ale producției materiale, precum și a serviciilor de consum, s-a lichidat concentrarea extrem de mare a populației ocupate în agricultură. În schimb a crescut considerabil populația ocupată în ramurile și sectoarele neagricole, cu deosebire în industrie și construcții (tabelul nr. 3).

Tabelul nr. 3

Modificări în structura populației ocupate pe ramuri ale economiei naționale

	— mii persoane —		
	1950	1978	Creșterea în 1978 față de 1950 (%)
Populația ocupată total economie	8 377,2	10 290,0	122,8
din care:			
— Agricultură și silvicultură	6 226,3	3 374,9	54,2
— Industrie	1 000,7	3 446,6	344,4
— Construcții	186,3	921,5	494,6
— Celelalte ramuri	981,5	2 547,0	259,5
Personalul muncitor	2 123,0	6 956,3	327,7

Sursa: Anuarul statistic al Republicii Socialiste România, 1979, p. 111 și 112

Deplasările structurale privind populația ocupată s-au realizat în condițiile în care a crescut sensibil numărul locurilor de muncă create în ramurile neagricole. Pe întreaga perioadă analizată populația ocupată în ramurile neagricole a crescut de la 2150,9 mii persoane în 1950 la 6915,1 mii persoane în 1978. În sărime absolută aceasta echivalează cu un spor de 4764,2 mii

C. GRIGORESCU

(Continuare în pag. 16)

Un eveniment comercial major — TÎRGUL ANUAL DE MOSTRE DE BUNURI DE CONSUM

MANIFESTARE ce și-a dobândit o bună tradiție în economia noastră, Tîrgul anual de mostre de bunuri de consum își deschide cea de-a XI-a ediție — care se va desfășura pe întreaga durată a acestei luni, — în contextul bogatului bilanț al celor 15 ani de puternic avînt creator în toate domeniile vieții economice și sociale.

Prezentînd un foarte mare număr de produse specifice tuturor ramurilor producătoare de bunuri de consum, această nouă ediție a tîrgului se constituie ca o manifestare expozițională de excepție, ce va oferi publicului larg posibilitatea întîlnirii cu o multitudine de articole ce alcătuiesc bogata structură sortimentală a fondului de mărfuri realizat de industria și agricultura românească, aflate în plin progres.

În preocuparea de a cunoaște cît mai bine reacțiile consumatorilor la produsele ce se înscriu sau vor intra în nomenclatorul fabricației curente, de a identifica mai bine gusturile și preferințele diferitelor segmente ale pieței, organizatorii au conceput desfășurarea tîrgului pe o suprafață totală de expunere de 42 mii mp, în 17 pavilioane specializate. Practic, la tîrg vor fi bine reprezentate toate ramurile și subramurile producției bunurilor de consum.

Latura comercială a tîrgului cunoaște o intensificare la cea de-a XI-a ediție. S-a organizat un front larg de desfacere, alcătuit din 120 de puncte de vânzare, ce vor comercializa un volum de mărfuri cu 60% mai mare decît în anul trecut. Vor funcționa unități de desfacere organizate fie de producători, fie

de întreprinderile comerciale din Capitală, cu profile cum sînt: articole de sport-turism, tricotațe, încălțăminte, țesături, articole pentru cadouri, bunuri de folosință îndelungată, electronice și electrice, articole de uz casnic, mobilă, produse cosmetice ș.a.

Un obiectiv principal al Tîrgului de mostre de bunuri de consum îl reprezintă realizarea unui amplu dialog între industrie, comerț și consumatori, pe baza căruia să se asigure o structurare cît mai adecvată a fondului de mărfuri cu care va fi aprovizionată rețeaua comercială din toate zonele țării. În fapt, este vorba de fundamentarea și mai largă pe opiniile cumpărătorilor a structurii sortimentale din perioada imediat următoare, cu precizarea că se expun produse pentru care există condiție de fabricație și contractare pentru fondul pieței: prezentarea la tîrg a unui produs sau altul nu este condiționată în primul rînd de gradul său de nouitate, ci în mod hotărîtor, de certitudinea posibilității de oferi spre contractare.

În contextul preocupărilor de promovare fermă în întreaga economie a principiilor noului mecanism economico-financiar, organizarea și desfășurarea Tîrgului de mostre de bunuri de consum capătă semnificații deosebite prin rolul pe care-l joacă în perfecționarea relațiilor contractuale industrie-comerț, în apropierea tot mai flexibilă a producției de bunuri de consum de cerințele reale ale consumatorilor, în fundamentarea responsabilă a planului prin contracte.

CA ȘI LA EDIȚIILE precedente, Institutul de economia comerțului interior și a turismului este principalul organizator și realizator al dialogului cu publicul consumator, revenindu-i sarcina de a efectua un complex de cercetări, bazate pe metode științifice moderne de studiere a cererii. Sondarea pe bază de chestionare — principala formă de cercetare a opiniilor, gusturilor și preferințelor vizitatorilor — este subordonată, sub aspectul problematicei și al nomenclaturii produselor, obținerii de informații necesare în operațiunile de fundamentare a contractării fondului de mărfuri pentru anul 1981.

Pentru un număr de 61 de produse și grupe de produse s-au elaborat, potrivit exigențelor tehnicilor moderne, chestionare specifice, cu o problematică particularizată fiecărui produs sau grupă de produse pentru care se studiază opiniile și preferințele consumatorilor, (între care: confecții pentru copii și tineret, confecții din materiale refolosibile, încălțăminte cu fețe din material textil și piele sintetică, conserve pentru copii pe bază de legume și fructe, băuturi răcoritoare hipocalorice, diferite garnituri de mobilă, spray-uri pentru uz gospodăresc și igienă corporală, congelatoare, variate produse de uz casnic).

Din calculele noastre estimative rezultă că pînă la închiderea celei de-a XI-a ediții a tîrgului vor fi completate circa 100 mii de chestionare, prin care vizitatorii vor răspunde la probleme ce

2 — 31 august 1980

AGENDĂ

● **PROFILUL PAVILIOANELOR**: A: mobilă, produse din lemn și bunuri pentru dotarea și decorarea locuințelor, articole pentru sport, turism, instrumente muzicale; B: produse agroalimentare, preparate din carne, brinzeturi, făinoase etc.; K, L: articole de uz casnic și gospodăresc, jucării și vehicule pentru copii; O, P: confecții pentru femei și bărbați, salonul de prezentare a modei 1981; R: expoziție cu vânzare de mobilă; S: țesături din in, cîneapă, mătase, bumbac, lînă, fire sintetice; T: artizanat și alte produse ale cooperăției meșteșugărești; U: articole de îmbrăcăminte și încălțăminte din piele naturală și sintetică, marochinării; V: articole electrocasnice, corpuri de iluminat; W: tricotațe, blănuri sintetice, articole pentru decorațiuni interioare; Z1, Z5: cosmetice, produse chimico-casnice, articole din mase plastice; Z2, Z3, Z4: bunuri cu caracter cultural și ale Fondului plastic.

● **CONFERINȚE** (ora de începere: 9 a.m.): Prelucrarea industrială a produselor alimentare — mijloc de orientare a populației spre un consum rațional, științific fundamentat (5 august); Caracteristici funcționale, estetice și economice ale încălțămintei cu fețe textile și înlocuitori (12 august); Contribuția industriei mici la satisfacerea variatelor cerințe ale populației în condițiile unui grad ridicat de diversificare sortimentală (19 august); Funcțional, estetic și frumos — cerință esențială în asigurarea confortului casnic (26 august).

● **MESE ROTUNDE** (ora de începere: 10 a.m.): Dezvoltarea și diversificarea sortimentală a producției de bunuri de consum realizate din materiale recuperabile și refolosibile (8 august); Probleme actuale ale prezentării mărfurilor în contextul promovării vânzării și al satisfacerii operative a cerințelor populației (15 august); Rolul activ al industriei și comerțului în satisfacerea cerințelor de consum pentru articole destinate copiilor (22 august); Perfecționarea organizării și dezvoltării în profil teritorial a rețelei comerciale, printr-o judicioasă repartizare pe orașe și ansambluri de locuințe (29 august).

● **DIALOGUL CONSUMATORI — PRODUCĂTORI — COMERȚ** (ora de începere: 9,15 a.m.): Diversificarea și îmbunătățirea calității la preparate din carne și bere (6 august); Producția și comercializarea încălțămintei cu fețe textile și înlocuitori (13 august); Producția și comercializarea articolelor textile-încălțăminte și metalo-chimice realizate în industria mică (20 august); Producția și comercializarea bunurilor de folosință îndelungată (electronice, electrocasnice, mobilă).

suscită un interes deosebit din partea producătorilor și comerțului, în scopul orientării activității lor în strânsă relație cu cerințele populației. Intreaga operațiune de interviu a vizitatorilor se va efectua de către 120 de studenți ai Facultății de comerț din cadrul Academiei de Studii Economice, sub îndrumarea cadrelor didactice. Concomitent cu completarea chestionarelor, cercetătorii institutului vor realiza toate operațiunile necesare pentru prelucrarea și analiza informațiilor obținute, pe care să le pună într-un timp cât mai scurt la dispoziția organelor industriei și comerțului. Modul de prezentare a rezultatelor va asigura atât o caracterizare de ansamblu a opiniilor gusturilor și preferințelor vizitatorilor, cât și structurarea lor diferențiată pe segmente de populație alcătuite după caracteristicile: sex, vîrstă, categorie socio-profesională, tipul localității de domiciliu. Aceste elemente de cercetare a pieței vor fi deosebit de utile pentru a asigura o structură a ofertei de mărfuri, capabilă să satisfacă cerințele diversificate ale variatelor categorii de populație.

O altă formă de cercetare prin sondaj o va constitui **investigarea opiniilor în cadrul celor 20 vizionări de modă** ce vor fi organizate de centralele industriale de confecții și tricotaie, precum și de UCECOM, în scopul prezentării unei game largi de modele ce vor face obiectul contractării pentru anul 1981. Ca instrument de culegere a informațiilor se va utiliza talonul de apreciere, structurat astfel încît să fa-

vorizeze, pe de o parte, ierarhizarea modelelor prezentate, iar pe de altă parte cunoașterea punctului de vedere față de linia modei, al diferitelor segmente de populație.

Tot ca o posibilitate de exprimare de către vizitatori a opiniilor privind exponatele din tirg, la standuri se vor găsi caiete speciale, consemnările făcute în acestea urmînd a fi preluate de către institut în rapoartele sale finale.

ÎN IDEEA asigurării unei participări sporite a populației la stabilirea structurii fondului de marfă, delegațiile consiliilor județene ale reprezentanților consumatorilor — în țară, circa 500 de persoane — vor fi antrenate în vaste activități: vizitarea în grupuri asistate de specialiști, a tuturor pavilioanelor tirgului; participarea la vizionări de modă; completarea de chestionare; audierea unor conferințe referitoare la orientarea consumatorilor și promovarea în consum a unor produse de larg interes; participarea, alături de delegații întreprinderilor comerciale, la specificarea unor mărfuri ce vor fi contractate pentru semestrul I 1981; participarea la dialogurile „consumatori-producători-comerț”, în cadrul cărora se va dezbate o problemă cuprinzătoare și de actualitate vizînd satisfacerea în condiții mereu îmbunătățite a cerințelor de consum ale populației. (Temele dialogurilor și cele ale conferințelor s-au stabilit în mod corelat.)

După cum a arătat și experiența anilor trecuți, prezența la tirg a delegațiilor consiliilor reprezentanților consumatorilor din județe va asigura un schimb fructuos de informații în ambele sensuri, astfel încît, concomitent cu cunoașterea directă a cerințelor, opiniilor și preferințelor populației, să se acționeze cu efecte pozitive pentru promovarea unui consum rațional, științific fundamentat, pentru utilizarea eficientă a resurselor economice.

Actuala ediție a tirgului va găzdui și **meses rotunde**, cu participarea unor specialiști din producție și comerț, creatori de produse, ingineri, tehnicieni și cadre didactice din învățămîntul superior.

Mai notăm că în perioada 1 august — 30 septembrie a.e., din 30 de magazine universale din București și din orașe reședință de județ se va realiza o **cercetare pentru 100 de produse noi, de tipul „testare prin vînzări experimentale”**; în urma prelucrării datelor culese, se vor obține curbele de atracție pentru fiecare dintre produsele testate.

Se poate aprecia că al XI-lea Tirg de mostre, complexul program de acțiuni de cercetare ce se va desfășura în cadrul acestuia vor aduce o contribuție semnificativă la o cît mai judicioasă corelare a ofertei de mărfuri cu cererea populației.

Virgil ADĂSCALIȚEI

directorul Institutului de economie comerțului interior și a turismului

Considerații privind relația resurse de muncă — modernizarea economiei românești

(Urmare din pag. 14)

noi locuri de muncă, iar în mărime relativă cu o creștere de 3,2 ori; ritmul mediu anual de creștere al populației neagricole a fost de circa 4,4%.

Asigurarea cu forță de muncă a noilor locuri de muncă create s-a bazat pe sporul natural al populației apte de muncă, pe atragerea unei părți din populația casnică în rîndurile personalului muncitor, precum și pe utilizarea forței de muncă eliberate din agricultură. Datele din tabelul nr. 3 privind creșterea populației ocupate în întreaga economie reflectă sporul natural al populației apte de muncă și populația casnică atrasă în activități social-economice. Din calcule rezultă că aceste surse au asigurat forța de muncă pentru aproximativ 40% din noile locuri de muncă.

Un indiciu indirect referitor la contribuția populației casnice la creșterea populației ocupate în economie, îl reprezintă evoluția populației pasive de sex feminin înregistrată la recensămintele populației. Din confruntarea datelor, rezultă o ușoară scădere a ponderii populației pasive feminine. Deci, cea mai mare parte din creșterea populației ocupate în economie a provenit din sporul natural al populației apte de muncă. În mod firesc și forța de muncă pentru cele 40% din noile locuri de muncă neagricole provine într-o măsură hotărîtoare din sporul natural al populației apte de muncă. Întrucît prin natura ei populația respectivă reprezintă contingente tinere de forță de muncă, cifrele menționate indică contribuția majoră pe care a avut-o sporul populației la creșterea forței de muncă necesară dezvoltării și modernizării economiei la care ne-am referit mai sus. Practic din rîndurile sporului populației apte de

muncă s-a recrutat forța de muncă formată prin învățămîntul mediu și superior, respectiv a cadrelor de tehnicieni, ingineri, și a altora, precum și cea mai mare parte a muncitorilor formați prin școli tehnice și profesionale. În perioada 1956—1978, spre exemplu, populația activă neagră cu studii superioare a crescut de 2,6 ori, iar populația cu studii medii de 2,3 ori. Cît despre muncitorii calificați prin școli tehnice și profesionale, datele indică o creștere de 2,4 ori în perioada 1968—1978.

A doua mare sursă a creșterii în ritm înalt al forței de muncă din ramurile neagricole o constituie populația eliberată din agricultură. Din date rezultă că în perioada la care ne referim populația ocupată în agricultură s-a redus cu 2851,4 mii persoane. Cifra respectivă echivalează cu aproape 60% din sporul populației neagricole.

Dat fiind că în raport cu noile contingente de muncă populația eliberată din agricultură are o vîrstă relativ mai mare și un nivel de pregătire școlară mai redus, inițial populația respectivă s-a încadrat fie pe locuri de muncă necalificate, fie pe locuri de muncă care au necesitat o calificare mai scăzută. De aici (vezi tabelul nr. 4) și ponderea relativ mare a muncitorilor

Tabelul nr. 4

Structura muncitorilor calificați pe forme de calificare — în procente —

	Economia națională		Industrie	
	1968	1978	1968	1978
Liceu de specialitate	0,6	5,1	0,6	4,3
Școală profesională	15,7	28,7	19,4	32,5
Cursuri de calificare	28,3	40,8	25,8	39,7
Practică în producție	55,2	25,7	54,2	23,5

Sursa: Recensămîntul cadrelor din 1968 și 1978 (date calculate)

care au obținut calificare prin cursuri de scurtă durată sau prin practică în producție.

Începînd de la 1 august 1980

Noi categorii de oameni ai muncii beneficiază de majorarea retribuițiilor

ÎNCEPÎND cu 1 august 1980, cei aproximativ 200 000 oameni ai muncii din ramura industriei alimentare (inclusiv unitățile de producere a nutrețurilor combinate) vor beneficia de a II-a majorare a retribuițiilor prevăzută pentru actualul cincinal; majorarea de 13,2% se concretizează într-o creștere de cca. 49 milioane lei a fondului de retribuție lunar, însumînd peste 245 milioane lei spor pînă la finele acestui an.

Pe fondul creșterii generale menționate, procentele de majorare a retribuițiilor diferitelor categorii de lucrători sînt menite să transpună în practică principiile sistemului socialist de retribuție, să stimuleze ridicarea permanentă a calificării profesionale, a inițiativii, stabilității și disciplinei în muncă.

Prezentăm, spre exemplificare, venitul suplimentar de care urmează să beneficieze unele categorii de oameni ai muncii din industria alimentară. (vezi tabelul).

După cum rezultă din datele tabelului, sporul pe perioada rămasă pînă la finele acestui an (5 luni) — la o serie de meserii luate spre ilustrare — reprezintă peste 90% din actuala retribuție tarifară lunară de încadrare a lucrătorilor respectivi. Așadar, putem spune că sporul de retribuție calculat pe durata unui an calendaristic echivalează, la majoritatea muncitorilor din ramura industriei alimentare, cu peste două retribuții tarifară actuale de încadrare. La cele arătate, adăugăm faptul că retribuțiile nominale vor crește și pe seama mării sporului de

vechime și adaosului de acord care — determinîndu-se prin cote procentuale — sporesc corespunzător creșterii retribuției tarifare de încadrare.

Și cu prilejul majorării retribuțiilor din ramura industriei alimentare se reflectă pregnant unul din principiile de bază ale sistemului nostru de retribuție — principiul echității socialiste, prevăzîndu-se creșteri mai mari pentru cei ce muncesc direct în producție, pentru creatorii valorilor materiale. În numele aceluiași principiu, procentele de creștere asigură realizarea unor corelații stimulativă între diferitele categorii de muncitori, urmărindu-se creșterea mai rapidă a retribuțiilor mai mici.

Dacă la sporurile de câștig lunar din această etapă adăugăm și pe cele acordate în prima etapă de majorare a retribuțiilor, rezultă că pe ansamblul cincinalului retribuția tarifară din industria alimentară a crescut cu peste 31%.

Revenind la exemplificările prezentate, constatăm că sporul suplimentar anual obținut prin cumularea celor două majorări din actualul cincinal va reprezenta o sumă de 5 256 lei în cazul muncitorului brutar, de 5 308 lei în cazul morarului și de 5 112 lei la meseria de preparator ciocolată. Fără îndoială, câștigurile suplimentare reprezintă garanții incontestabile ale ridicării nivelului de trai și îmbunătățirii structurii consumului familiilor tuturor categoriilor de lucrători.

Beneficiari ai politicii profund umaniste a Partidului Comunist Român și, totodată, făuritori a tot ceea ce se realizează în țara noastră, oamenii muncii au datoria de a răspunde grijii partidului prin noi fapte de muncă pentru sporirea continuă a productivității muncii, reducerea cheltuielilor materiale, sporirea eficienței economice, întărirea disciplinei în muncă — căi principale de asigurare a resurselor viitoarelor majorări, ale creșterii și pe mai departe a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor.

Georgeta TOMA

Institutul de economie socialistă

Creșterea retribuțiilor la unele meserii specifice industriei alimentare

Meseria	Categorie, clasa, treaptă, gradația	Retribuția actuală (lei)	Retribuția cuvenită după etapa a II-a de majorare (lei)	Procent de majorare	Spor lunar de retribuție (lei)	Diferența în plus la spor vechime (10 ⁰ %) (lei)	Venit suplimentar	
							lunar	Total în 1980 față de 1979 —lei—
Brutar	4/I	1 765	2 071	17,3	306	31	337	1 685
Morar	5/II	1 928	2 244	16,4	316	32	348	1 740
Măcelar	4/I	1 744	2 040	16,9	296	30	326	1 630
Muncitor din ind. laptelui	4/II	1 775	2 081	17,2	306	31	337	1 685
Preparator ciocolată	4/II	1 754	2 050	16,8	296	30	326	1 630
Maistru din ind. zahărului și uleiului	18/I	2 140	2 380	11,2	240	24	264	1 320
Înginer principal	23/I	2 520	2 780	10,3	260	26	286	1 430

Sporirea producției de cărbune

(Urmare din pag. 10)

urgent pentru umplerea lor cu cărbune de calitate. Pe această bază, stocul-tampon de cărbune, care va trebui să crească cu mult peste 1,5—2 mil. tone, va face ca termocentralele să aibă o anumită independență față de furnizori, evitînd situațiile critice în aprovizionare. În același timp, stocul-tampon va asigura continuitate în aprovizionarea cu cărbune în perioada iernii, cînd timpul devine nefavorabil diverselor operații — excavare, transport de la cariere la depozite etc.

Mai multă atenție trebuie acordată modului în care se efectuează lucrările de descoperire. În legătură cu aceasta se pune problema selecționării pămîntului roditor și depozitării lui separat. Trebuie să se acționeze cu mai multă răspundere în acest domeniu pentru a se evita situațiile cînd tot pămîntul excavat era depozitat la un loc, fără să se țină seama de faptul că o bună parte a acestuia era roditor. Din această cauză, după lucrările ulterioare extracției cărbunelui, cînd s-au acoperit gropiile și s-a pregătit terenul pentru a fi redat agriculturii, solul nu a putut fi utilizat pentru a-

griculură decît după o perioadă de cîțiva ani, fiind necesare lucrări costisitoare de fertilizare. De asemenea, acțiunea de redare pentru agricultură a terenurilor de unde a fost extras cărbunele va trebui mult intensificată, întrucît pînă acum abia a zecea parte din acestea au fost pregătite pentru a fi cultivate.

Analizarea aprofundată a măsurilor preconizate pe linia activității de investiții, finalizarea lor promptă și urmărirea pe bază de grafic a rezultatelor va permite, ținînd seama de noile condiții create (ajutor cu forță de muncă și utilaje) să se recupereze un însemnat volum de restanțe, să se asigure o bază solidă producției pe 1981, cînd va fi necesar să se extragă o cantitate mult sporită de cărbune.

Dimensiuni ale întreprinderilor model

ÎN INTERVALUL 1976-1979, productivitatea muncii în industria republicană a înregistrat o creștere de 35,3%; considerind și sarcina din acest an, se va ajunge la un spor total, pe cincinal, de circa 47%. Așa cum a subliniat secretarul general al partidului la Plenara din iunie a Consiliului Național al Oamenilor Muncii, aceste rezultate sînt pozitive, dar ele nu se situează încă la nivelul mijloacelor din dotarea economiei noastre naționale, al cerinței lichidării rămîinerii în urmă în acest domeniu. Insistînd asupra necesității aplicării mai ferme, în fiecare unitate, a măsurilor privind organizarea cît mai rațională, științifică a activității în vederea folosirii judicioase a forței de muncă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat să se acționeze cu energie pentru reducerea personalului auxiliar — în care intră și cei ocupați în activități de servire a producției: „Buna organizare a muncii presupune ca toate aceste activități, necesare procesului de producție, să se realizeze fără intervenția unui număr mare de oameni, perfecționînd fluxurile tehnologice, dezvoltînd mecanizarea și automatizarea lucrărilor”.

În rezolvarea acestei sarcini — menită nu numai să accelereze dinamica productivității, ci și să constituie o sursă pentru acoperirea cu forța de muncă necesară a potențialului productiv existent și a noilor capacități — poate fi valorificată o semnificativă experiență dobîndită în ultimele cîteva luni. Într-un număr de întreprinderi industriale din diferite ramuri s-a desfășurat, cu sprijinul unor specialiști din institute de cercetare economică, inginerie tehnologică și învățămînt superior, o acțiune de perfecționare a organizării producției și a muncii, în vederea utilizării raționale a personalului muncitor și reducerii substanțiale a celui neproductiv. Analizîndu-se fluxurile de producție, organizarea depozitării și a transportului intern, folosirea utilajelor, posibilitățile de extindere a mecanizării și automatizării (inclusiv la manipulări-depozitare), organizarea locurilor de muncă, nivelul calitativ al activității de normare, sistemul informațional și de evidență etc., s-au stabilit și aplicat măsuri imediate de îmbunătățire. Totodată, au fost elaborate programe de măsuri pentru perioada următoare, care să asigure reorganizarea pe baze noi, științifice a producției și a muncii în aceste întreprinderi, astfel ca ele să devină unități model pentru ramurile respective.

Prezentăm, alături, unele elemente ale acestei experiențe la întreprinderi din ramura economiei forestiere și materialelor de construcții.

Raționalizarea utilizării personalului muncitor

Determinarea productivității muncii pe produs

INDUSTRIA lemnului și materialelor de construcții face parte dintre ramurile prelucrătoare în care atît variația structurală a cererii interne și la export, cît și îndeplinirea unor comenzi economice majore — reducerea consumurilor energetice și de materii prime, folosirea de înlocuitori, tipizarea etc. — determină o sensibilă fluctuație a gamei sortimentale de produse de la un an la altul. Aceasta antrenează după sine evoluții neliniare ale nivelului productivității muncii, între unitățile cu profil similar și chiar în cadrul aceleiași întreprinderi. (Un exemplu: în anul trecut, față de productivitatea pe un lucrător realizată la Combinatul de prelucrare a lemnului Pitești, considerată ca 100%, combinații din Comănești a înregistrat 78%, cel din Drobeta-Turnu Severin 91%, cel din Suceava 97% — iar sporurile de productivitate față de 1978 au fost, la cele patru unități, respectiv de 6,2%, 0,6%, 19,4% și 9,3%.)

Pentru o mai corectă apreciere a indicatorului și o mai științifică determinare a domeniilor în care să se acționeze în vederea îmbunătățirii lui, în anii trecuți Ministerul Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții a experimentat determinarea consumului de manoperă pe fiecare produs, ca bază de planificare și de comparație între unitățile care-l realizează (sortimente identice sau asemănătoare). Ar merita ca metoda să fie permanentizată și generalizată, adaptînd-o la cerințele calculului productivității raportate la producția netă și acționîndu-se pentru reproducerea, la toate întreprinderile, a condițiilor tehnice, tehnologice și organizatorice care au dat cele mai bune rezultate pe operații, pe faze și pe produs.

Diagnostic și măsuri

ACȚIUNEA din acest an a pornit de la criterii oarecum diferite și s-a desfășurat diferit. Au fost selecționate următoarele întreprinderi, dintre cele mai reprezentative în subramurile lor (între paranteze sînt date, pentru primele 5 luni din 1980, proporțiile de realizare a productivității planificate a muncii, la unitatea respectivă și pe centrala industrială din care face parte):

- Combinatul de prelucrare a lemnului Pitești (103,6%, 100,0%);
 - Combinatul de celuloză și hirtie Brăila (102,6%; 99,7%);
 - Întreprinderea de materiale de construcții Deva (101,1%; 101,8%).
- Cu sprijinul direct al comitetelor județene de partid, colective formate din

specialiști din minister și centrale, de la Ministerul Muncii, Academia „Ștefan Gheorghiu”, Institutul central pentru conducere și informatică, împreună cu cadre de conducere și specialiști din cele 3 unități au făcut la fața locului o analiză complexă a modului în care este utilizat personalul muncitoresc.

Diagnosticul a scos la iveală o serie de deficiențe în ce privește modul de organizare a producției și a muncii, organizarea locurilor de muncă, dimensionarea formațiilor de lucru, încadrarea lor cu maiștri, asigurarea asistenței tehnice (mai ales în schimburile II și III), ca și o insuficiență preocupare pentru calificarea muncitorilor necesari activităților productive. Au fost constatate decalaje între capacitatea reală a unor utilaje și instalații tehnologice și producția efectiv realizată cu ajutorul lor, inclusiv din cauza neasigurării la timp a unor piese de schimb. În sectoarele mecano-energetic, încărcări-descărcări, transport intern s-au depistat surse de irosire a muncii vii, mai cu seamă datorită unui grad scăzut de mecanizare.

În urma selecției propunerilor pentru eliminarea acestor neajunsuri, au fost întocmite planuri de măsuri (grupate după etapele de aplicare posibile — imediat sau în perspectivă), stabilindu-se termene și responsabilități. Au rezultat în total 121 de măsuri de îmbunătățire, într-o paletă largă de domenii — de la organizarea locurilor de muncă la tehnologii, de la mecanizarea unor operații la extinderea sferei de atribuții a personalului auxiliar.

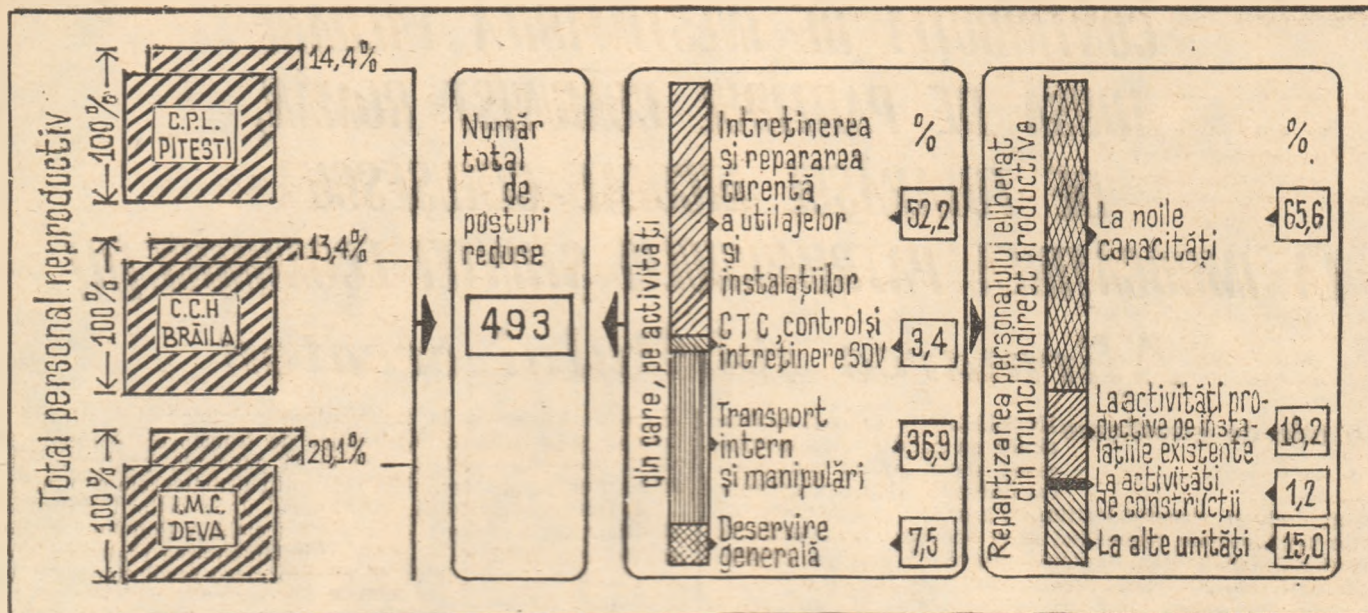
Primul domeniu de intervenție : organizarea

REZULTATELE primei etape — introducerea măsurilor imediate — sînt deosebit de semnificative prin faptul că aproape în exclusivitate, intervențiile au fost de ordin organizatoric, implicînd nu studii aprofundate ale ansamblului proceselor de producție, nu restructurări tehnologice, nu investiții majore, ci în primul rînd o optică gospodărească, rațională asupra folosirii forței de muncă. Măsurile din această categorie n-ar fi trebuit să aștepte nici acțiuni declanșate de la nivelele ierarhice superioare, nici concursul unor specialiști din afara întreprinderilor; ele erau pe deplin în sfera de competență și responsabilități a conducătorilor proceselor de producție, a compartimentelor de organizare, a organelor colective de conducere, care au trăit în mijlocul situațiilor negative, le-au tolerat sau le-au ignorat.

Cîteva exemple vor permite să se înțeleagă mai bine la ce ne referim.

- 89 de muncitori de la C.P.L. Pitești și I.M.C. Deva au fost eliberați

CONDUCERE-ORGANIZARE

● **Prezentare sinoptică a primelor rezultate ale acțiunii**: reducerea procentuală a personalului neproductiv la cele 3 întreprinderi, categoriile de activități de la care

s-a efectuat această reducere, noile locuri de muncă la care vor fi îndrumați muncitorii eliberați din activitățile auxiliare.

din activitățile legate de întreținere și reparații, în urma reorganizării și centralizării acestora; iar redimensionarea formațiilor de lucru în secțiile de producție, la C.T.C., la încărcări-descărcări etc. a dus la diminuarea lor cu un total de 261 de oameni.

● Măsurile tehnico-organizatorice luate la C.C.H. Brăila au permis revizuirea schemelor om-utilaje, cu o eficiență de 107 muncitori; la atelierul de carcase al I.M.C. Deva, cuplarea unor operații și introducerea poliservirii la mașinile de debitat oțel-beton a redus necesarul de personal cu 16 oameni.

● S-a extins zona de servire la unele activități neproductive, economisindu-se pe această cale 20 de muncitori la C.P.L. Pitești și 6 la C.C.H. Brăila.

Mai notăm: extinderea utilizării containerelor, paletelor și boxpaletelor la transportul intern și la expediția produselor; îmbunătățirea normelor de muncă la unele produse, potrivit condițiilor efective de lucru: raționalizarea unor fluxuri etc.

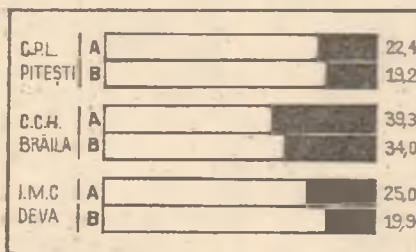
Cu aceleași efective, o producție sporită

ÎN GRAFICE sînt redată sintetic efectele acestei prime etape de concretizare a măsurilor stabilite în cadrul acțiunii, în ce privește **diminuarea personalului neproductiv**. Mai trebuie adăugat că un număr relativ important de muncitori (214 la I.M.C.-Deva, 12 la C.P.L. Pitești) au fost eliberați din muncă direct productivă, prin raționalizarea și mecanizarea acestora, constituindu-se astfel o substanțială sursă de acoperire a necesarului de personal calificat la noile capacități.

Totalul de 719 posturi reduse, în aceste unități cu un nivel relativ ridicat al productivității, sugerează ce rezerve importante există în fiecare întreprindere pentru raționalizarea utilizării personalului muncitor. Cu excepția a 74 de oameni pe care C.P.L. Pitești urmează să-i transfere cu acor-

dul acestora la alte fabrici din localitate ce duc lipsă de personal, toți ceilalți muncitori eliberați din activitățile prestate pînă acum vor fi **folosiți cu productivitate sporită în aceleași întreprinderi**: majoritatea la secțiile ce vor intra în funcțiune pînă la finele anului (semifabricate pentru mobilă și modernizarea secției de mobilă corp și de artă, la Pitești; panouri mari din beton armat, la Deva; celuloză chimică, la Brăila), o parte la secții cu formații de lucru subdimensionate (materiale izolatoare și prefabricate, la Deva; PAL, PFL și drojdie furajeră, la Pitești), iar cîțiva pentru **activități de construcții-montaj**.

O remarcă de principiu se cere făcută în legătură cu efectele acțiunii la C.C.H. Brăila. Aici, toate reducerile de posturi au fost operate exclusiv în rin-

● **Reducerea ponderii personalului indirect productiv (%) în totalul personalului muncitor**. A. — situația existentă la declanșarea acțiunii, B — situația ce rezultă în urma aplicării măsurilor imediate.

dul personalului indirect productiv, a cărui pondere în total a scăzut cu 4,7%. Totuși, această pondere apare, și în noua situație, relativ ridicată: 34%. Sintem, de părere că analiza ar trebui mai mult aprofundată, atît la întreprinderea în cauză, cît și pe ansamblul Centralei industriale a celulozei și hîr-

tiei (grefată pe combinatul din Brăila), care, deși s-a planificat pe acest an un nivel al productivității muncii inferior celui înregistrat în 1979, are o ușoară rămînere în urmă față de sarcina pe primele 5 luni.

Analizînd aceste rezultate, biroul executiv al consiliului de conducere al ministerului a decis **continuarea acțiunii la cele trei întreprinderi** (etapa de perspectivă) și adoptarea unor programe de măsuri de către centralele industriale pentru **extinderea ei la celelalte unități**. Aceasta reprezintă o opțiune importantă în vederea realizării sporului de productivitate din cincinalul viitor, dimensionat pentru M.E.F.M.C., în proiectul de plan, la 22,9%.

Ar fi de dorit ca extinderea prevăzută a acțiunii să însemne nu numai repetarea schemei analiză-măsuri, ci și un prilej de a implementa, în cît mai multe unități, unele soluții de principiu experimentate cu bune rezultate în cele trei întreprinderi ce urmează să devină model pentru întreaga ramură. Ne referim, de pildă, la centralizarea activităților de reparații, a producției pieselor de schimb, a întreținerii sculelor și dispozitivelor, la dezvoltarea autoutilării în vederea mecanizării unor operații ce consumă încă un volum important de muncă manuală ș.a.

O atenție deosebită se cere acordată elaborării — pe baza studiilor efectuate în cadrul experimentării și în afara ei — propunerilor de normative de personal și de îmbunătățire a evidenței și planificării personalului muncitor. Acest obiectiv al acțiunii, fiind menit să aibă efecte de durată, trebuie să capete o rezolvare conformă cu condițiile și posibilitățile reale din întreprinderi, așa încît să se asigure atît eliminarea oricăror supradimensionări ale personalului, cît și potențialul necesar activității productive și tuturor funcțiilor întreprinderii.

C. DAMIAN

CONTRIBUȚIA DE INESTIMABILĂ VALOARE ADUSĂ DE PARTIDUL COMUNIST ROMÂN, DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU LA ÎMBOGĂȚIREA PATRIMONIULUI ȘTIINȚEI ECONOMICE [III] Afirmarea spiritului creator

Intinsă arie de investigare ÎNTELEGIND în toată profunzimea sa rolul științei în edificarea socialismului multilateral dezvoltat și a comunismului, exercitându-și dreptul legitim de a studia fenomenele și procesele vieții sociale, înțelegând să-și onoreze cu devotament și competență îndatorirea fundamentală de a rezolva problemele cardinale ale edificării noii orînduirii sociale, de a contribui la îmbogățirea tezaurului științei sociale și al experienței revoluționare de înnoire a lumii, Partidul Comunist Român a desfășurat cu deosebire de la Congresul al IX-lea, de cînd în fruntea sa se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, o tot mai cuprinzătoare, profundă și intensă activitate de cercetare științifică, a elaborat și promovat o politică rațională care să asigure intensificarea cercetării și creșterea continuă a zestrei științei sociale românești.

După părerea noastră, gândirea filosofică, economică, politică și socială a partidului nostru constituie cel mai cuprinzător volum al istoriei gândirii sociale înaintate din România și un bogat capitol al istoriei gândirii sociale universale.

Opera științifică a partidului nostru, demonstrează prin însăși istoria elaborării și întregirii sale că perioada celor mai ample și adînci cercetări, a celor mai valoroase realizări a fost inaugurată de cel de al IX-lea Congres al partidului, cînd în fruntea statului major al societății românești a fost ales cel mai destoinic fiu al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu; de numele, înțelepciunea și activitatea secretarului general al Partidului Comunist Român sînt organice și idestructibil legate: a) descătușarea spiritului creator, critica teoretică argumentată și învîngarea concepțiilor și atitudinilor dogmatice în știință și activitatea practică, crearea unui climat social propice cultivării gândirii creatoare, originale și înfloririi științei; b) elaborarea unei politici unitare și a unui program de perspectivă privind promovarea științei — ca parte organică a politicii generale a partidului de edificare a noii societăți; c) perfecționarea formelor de conducere, organizare și desfășurare planificată a cercetării științifice; d) elaborarea unei concepții și strategii de integrare organică a științei cu producția și învățămîntul; e) creșterea substanțială a patrimoniului științei sociale și a aportului ei la progresul economic-social al României.

Opera teoretică a tovarășului Nicolae Ceaușescu, atestă prin conținutul său preocuparea statornică a secretarului general al partidului pentru studierea cît mai adîncă a proceselor, raporturilor și fenomenelor economice, a legilor obiective care guvernează mișcarea socială și a condițiilor concrete în care ele acționează și se manifestă, preocuparea pentru soluționarea creatoare, originală, cu ajutorul dialecticii materialiste a problemelor cardinale ridicate de edificarea noii orînduirii sociale în România ca și a problemelor majore cu care se confruntă omenirea contemporană.

Așa cum s-a mai spus: „în centrul operei sale teoretice ca și al activității sale practice, tovarășul Nicolae Ceaușescu a pus problemele construcției economice, domeniu hotărîtor al progresului societății.“ Cîmpul economic defrișat de secretarul general al partidului este deosebit de întins. Continuînd, îmbogățind și ridicînd pe o treaptă superioară tradițiile științei și gândirii economice înaintate din trecut, cercetarea sa științifică s-a oprit asupra unor probleme ale teoriei și practicii edificării socialismului multilateral dezvoltat și comunismului în România, evoluției capitalismului contemporan, problemelor dezvoltării economice a țărilor care și-au cucerit independența politică și luptă pentru dobîndirea și consolidarea independenței economice, asupra progresului țărilor socialiste și relațiile economice dintre ele, asupra unor aspecte majore ale diviziunii internaționale a muncii, probleme esențiale ale metodei științei economice și altele.

Orice încercare de sintetizare a contribuțiilor tovarășului

Nicolae Ceaușescu la îmbogățirea patrimoniului științei economice și a experienței practice de transformare înnoitoare a vieții economico-sociale trebuie să cuprindă pentru a nu rămîne mult prea incompletă cel puțin următoarele capitole:

1. Definirea veridică, cu ajutorul unor criterii științifice, a stadiilor de dezvoltare economico-socială a României și determinarea importanței ei pentru fundamentarea realistă a strategiei și tacticii partidului de transformare revoluționară a vieții economico-sociale.

2. Definirea științifică profundă și cuprinzătoare a societății socialiste multilaterale dezvoltate: **dezvăluirea conținutului economico-social al conceptului, a trăsăturilor principale ale societății umane** ajunse în acest stadiu de evoluție, punerea în lumină a conținutului procesului de edificare a socialismului multilateral dezvoltat și a **caracteristicilor esențiale** ale etapei de înaltare a sa.

3. Întregirea substanțială a cunoștințelor despre fundamentarea economică a socialismului multilateral-dezvoltat, despre procesele economico-sociale prin intermediul cărora se creează, consolidează și dezvoltă baza tehnico-materială a noii orînduirii și baza sa economică; elaborarea unui model propriu, original, realist de industrializare socialistă a țării, de transformare socialistă a agriculturii și de înfăptuire a unei noi revoluții agrare.

4. Elaborarea unei concepții unitare, cuprinzătoare despre conducerea științifică a operei de făurire și neîntre ruptă dezvoltare a socialismului care cuprinde înainte de toate fundamentarea teoretică a legității creșterii rolului conducător al partidului comunist, a locului pe care el îl ocupă în sistemul de autoconducere și autoorganizare a vieții economico-sociale, creșterea rolului economic al statului socialist, elaborarea unei concepții unitare despre autoconducerea muncitorească a societății, elaborarea principiilor pe care ea se întemeiază și a cadrului instituțional organizatoric de înfăptuire și perfecționare a ei.

5. Cercetarea aprofundată a conținutului și trăsăturilor relațiilor economico-sociale, aprofundarea studierii esenței relațiilor socialiste de proprietate, a unității și deosebirilor dintre proprietatea socialistă — bun al întregului popor și proprietatea socialistă cooperatistă; definirea statutului membrilor societății socialiste prin cercetarea calității lor de coproprietari ai avuției întregului popor, de producători asociați, de conducători și organizatori ai vieții economico-sociale în general, ai producției materiale în special, și de beneficiari ai roadelor muncii comune; studierea relațiilor de schimb, de repartiție și consum în interacțiunea lor cu relațiile nemijlocite de producție și în unitatea lor în cadrul procesului de ansamblu al reproducției socialiste lărgite.

6. Îmboagățirea învățaturii despre legile economice obiective care guvernează funcționarea și dezvoltarea organismului economico-social socialist, despre raportul dialectic dintre legile comune și cele specifice, dintre general, particular și dintre național și internațional în dezvoltarea economică, dintre independența economică și interdependența dintre economiile naționale, a experienței despre folosirea în tot mai deplină cunoștința de cauză a legilor obiective. Tovarășul Nicolae Ceaușescu are meritul de a fi fundamentat și demonstrat științific, atocuprinzător necesitatea obiectivă și posibilitatea reală a trecerii la un nou mecanism economic, de a fi elaborat principiile pe care se întemeiază noul mecanism economico-financiar, autogestiuinea, autofinanțarea și autoconducerea muncitorească a unităților economice și teritorial-administrative.

7. Elaborarea unei concepții proprii și a unui model propriu de creștere și dezvoltare economico-socială întemeiat pe cunoașterea și luarea în considerare a acțiunii legilor economice obiective, a condițiilor concrete din România, a cerințelor prezente și viitoare și a posibilităților reale de care dispunem astăzi și vom dispune în viitor. Opera teoretică a

secretarului general al partidului vizează aspecte decisive referitoare la rolul determinant al efortului propriu în creșterea și dezvoltarea economică, repartizarea optimă a venitului național în fond de acumulare și fond de consum, direcțiile principale ale politicii de investiții, promovarea consecvență a progresului științific și tehnologic, utilizarea intensivă a potențialului productiv, folosirea rațională a forței de muncă, asigurarea repartizării raționale a forțelor productive pe teritoriul patriei și înfăptuirea sistematizării economico-sociale a tuturor localităților etc.

8. Dezvoltarea cunoștințelor despre contradicțiile economico-sociale în socialism, despre acțiunea legii unității și luptei contrariilor în condițiile noi orînduirii sociale. Studiind realitățile economice și sociale concrete, secretarul general al partidului nostru a adus contribuții de mare însemnătate teoretică la aprofundarea explicării cauzelor care generează existența și lupta contrariilor, la studierea caracterului și conținutului contradicțiilor în socialism, a locului pe care ele îl ocupă și rolului pe care îl îndeplinesc în mecanismul de funcționare și evoluție a economiei socialiste, la analiza formelor de manifestare a luptei contrariilor, precum și a modalităților de rezolvare sau depășire.

9. Legitățile dezvoltării științei; locul și rolul științei în făurirea și dezvoltarea noii orînduirii sociale, în lichidarea decalajelor existente în nivelurile de dezvoltare ale țărilor; transformarea științei într-o forță productivă nemijlocită și elaborarea unei concepții și a unei politici unitare de dezvoltare a cercetării științifice și de afirmare cu putere a revoluției științifice și tehnice în toate sectoarele și sferile de activitate, de creștere continuă a eficienței economice și sociale a științei.

10. Creșterea eficienței activității economice: fundamentarea corespunzătoare și profundă a necesității obiective a creșterii continue a eficienței întregii activități economice, a căilor de ridicare permanentă a acesteia, critica profundă și amplă a concepțiilor și practicilor neștiințifice cu privire la eficiența activității economice în condițiile socialismului.

11. Reducerea și eliminarea decalajului economic ce mai desparte România de țările avansate din punct de vedere economic, fundamentarea necesității obiective și a căilor concrete de înfăptuire a ei, elaborarea unei politici economice realiste de dezvoltare accelerată a economiei României și de reducere a decalajelor economico-sociale, ca parte integrantă a politicii de edificare a socialismului multilateral dezvoltat.

12. Evoluția structurii sociale a societății socialiste, elaborarea căilor de reducere și dispariție treptată a deosebirilor sociale, esențiale dintre munca fizică și intelectuală, dintre munca industrială și cea agricolă, dintre oraș și sat.

13. Dezvoltarea cunoștințelor despre legitățile și trăsăturile procesului de trecere la comunismul deplin.

14. Îmbogățirea cunoștințelor despre dezvoltarea economico-socială a țărilor socialiste: conținutul și trăsăturile diviziunii internaționale socialiste a muncii, formele de cooperare și schimb dintre țările socialiste, principiile fundamentale pe care trebuie să se întemeieze relațiile economice dintre țările socialiste.

15. Analiza aprofundată a celor mai importante trăsături ale evoluției economice a țărilor capitaliste dezvoltate; studierea amplă a contradicțiilor proprii sistemului mondial capitalist, a caracteristicilor definitorii ale noii etape a crizei generale a sistemului capitalist și a principalelor tendințe ale evoluției viitoare a lumii capitaliste contemporane.

16. O secțiune majoră a operei teoretice a secretarului general al partidului nostru o constituie problemele economice cardinale ale țărilor slab dezvoltate și în curs de dezvoltare, cauzele principale ale dezvoltării inegale, ale apariției și menținerii fenomenului subdezvoltării, necesitatea obiectivă și căile principale ale reducerii și lichidării decalajelor existente în nivelurile de dezvoltare ale țărilor lumii contemporane.

17. Cercetarea esenței contradicțiilor și trăsăturilor actualei ordini economice și politice internaționale, demonstrarea necesității obiective și a posibilității istorice a edificării unei noi ordini economice și politice mondiale. Elaborarea principiilor pe care se poate și trebuie să se întemeieze noua ordine economică și politică, precum și relațiile economice, politice și sociale dintre toate statele și popoarele lumii, fără deosebire de orînduirea economică și politică în vederea asigurării respectării și consolidării suveranității și independenței naționale a fiecărei țări, a progresului și dezvoltării libere a tuturor popoarelor.

Știința economică, politica economică și practica economică AȘA CUM SE CUNOAȘTE

partidul își înfăptuiește rolul său de conducător suprem al operei de edificare a socialismului multilateral dezvoltat și înainte de toate, prin elaborarea independentă a programului, strategiei și tacticii sale, prin elaborarea politicii de dezvoltare economico-socială complexă, multilaterală, echilibrată și accelerată a economiei naționale. În concepția partidului nostru știința economică, politica economică și practica economică sînt indisolubil legate între ele. Reflectînd veridic realitatea economică, știința economică, în primul rînd, prin economie politică, dezvăluie și explică esența relațiilor, fenomenelor și proceselor economice, formele de manifestare și mecanismul de acțiune al sistemului de legi economice și a fiecărei legi economice obiective luate separat, tendințele de evoluție a societății omenesti. Prin aceasta ea își îndeplinește funcțiile sale **gnoseologice**. Procesul cunoașterii pornește deci de la realitate, de la practică, se întemeiază pe generalizarea ei teoretică. Ignorarea practicii exprimă și generează atitudini dogmatice față de realitate, încercări de încorsetare a proceselor reale în tipare, rețete, prefabricate cu pretenții de veșnicie și împiedică înțelegerea fenomenelor noi, apărute în procesul evoluției economico-sociale. Nesocotirea generalizării teoretice generează vizuni simpliste, împiedică descifrarea esenței proceselor economice pe planul cunoașterii și naște atitudini de empirism îngust pe planul acțiunii economice. Reflectînd realitatea, practica, știința economică pornește de la practică și revine la aceasta pentru a-și verifica veridicitatea ideilor, teoriilor, și ipotezelor formulate.

Relațiile dintre știința economică și practica economică nu se limitează numai la cele spuse. Știința economică, la fel ca și celelalte ramuri ale științei, îndeplinește atât **funcții gnoseologice** cît și **funcții aplicative** dezvăluind direcția și tendințele principale ale evoluției vieții economico-sociale, furnizînd cunoștințe și soluții cu privire la posibilitățile concrete de folosire conștientă, în cunoștință de cauză a acțiunilor legilor obiective, cu privire la perfecționarea formelor și metodelor de conducere și organizare rațională a producției și a muncii, a procesului de reproducție în ansamblul său, soluții și cunoștințe privind transformarea socială innoitoare, progresul multilateral al practicii economice, al vieții economico-sociale. În felul acesta știința servește nemijlocit practica economico-socială, contribuie la perfecționarea acesteia, se transformă în practică.

Înțelegînd necesitatea obiectivă a legăturii dialectice dintre știința și practica economică, transformînd practica economică în obiectul de cercetare al științei cu același nume, Partidul Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu au adus contribuții substanțiale la aprofundarea cunoașterii proceselor, raporturilor și fenomenelor vieții economico-sociale. Așa cum reiese din cele spuse mai înainte, prin opera sa teoretică a **creșcut simțitor patrimoniul cunoașterii științifice a dezvoltării economico-sociale**. Știința economică marxistă, datorază Partidului Comunist Român, secretarului său general, **extinderea considerabilă a ariei de investigare** — tradițiile progresiste ale gândirii economice românești, problemele metodologiei de cercetare a fenomenelor, raporturilor și proceselor economico-sociale, problematica majoră a economiei socialiste, a economiei capitaliste și a economiei țărilor slab dezvoltate și în curs de dezvoltare — cît și **aprofundarea cunoașterii cîmpului investigat**. Pentru ilustrarea acestui adevăr, menționăm că tovarășul Nicolae Ceaușescu a **introdus în gîndirea și știința economică categorii, concepte noi** de mare însemnătate teoretică, metodologică și aplicativă, fundamentîndu-le atotcuprinzător. Avem în vedere conceptul de „societate socialistă multilateral dezvoltată”, „fondul național unic de dezvoltare economico-socială”, „planul național unic de dezvoltare economico-socială”, „retribuție”, „personalul muncitor” și altele. În același timp, tovarășul Nicolae Ceaușescu a demonstrat necesitatea renunțării la folosirea de către știința economică a unui sir de noțiuni care nu au corespundență în relațiile economice socialiste din țara noastră cum sînt „salariul”, „salarizare”, „angajat”, „salariat”, „Plan de stat”, „preț de cost”, „desăvîrșirea societății socialiste” și altele.

Dovedind cu elocvență preocuparea și aportul strălucit al tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru creșterea zestrei științei economice, opera sa teoretică pune în lumină cu aceeași elocvență preocuparea statornică și marele aport al secretarului general al partidului nostru la amplificarea funcțiilor aplicative ale gândirii economice înaintate, la creșterea rolului acesteia în transformarea innoitoare a vieții economico-sociale în toate domeniile și compartimentele sale. Ca urmare a crescut rolul științei economice de **instrument de previziune** a dezvoltării economico-sociale și de **acțiune practică** transformatoare.

Aurel NEGUCIOI

Cluj-Napoca

SE PARE că o nouă etapă în creșterea sensibilității ecologiste a fost deschisă odată cu dezbaterile asupra neutralității tehnicii și tehnologiei, dezbateri în care au fost antrenați intelectuali cu renume. Teoreticienii ca J.K. Galbraith, Jacques Ellul și Barry Commoner au considerat tehnologia responsabilă de criza societății; ei au apreciat totodată că dezvoltarea tehnologică este

independentă de ideologie. Alți economiști, de exemplu Robin Clarke, consideră că o schimbare de tehnologie ar elimina cea mai mare parte a primejdiilor moderne. Dar iată și alte păreri: Robert Junk apreciază că fiecare sistem social poate să zămislească tehnologii care-i sînt proprii; la rîndul său Herbert Marcuse descoperă în fiecare metodă tehnologică un efect de dualitate, de progres și de exploatare, de sclavie și de satisfacție, de libertate și de opresiune; scriitorul american Paul Goodman apreciază ca responsabilă pentru neajunsurile societății nu tehnica însăși, ci modul în care ea este utilizată.

Această dezbateri animată a pus, deci, pe prim plan problema mijloacelor de muncă, a felului în care conceperea și folosirea lor deteriorează sau nu mediul natural — ceea ce a condus, inevitabil, la o nouă privire asupra științei. Tocmai în această lumină grupuri ca „A supraviețuși și a trăi”, la care participau matematicienii Alexandre Grothendieck și Pierre Samuel, au făcut o critică aprofundată funcției sociale a științei. O asemenea mișcare a dus la intensificarea contestării programului nuclear al principalelor țări capitaliste. S-au ivit, în același timp, apăăsători ai naturii și ai mediului inconjurător, dar majoritatea tuturor acestora n-au pus în cauză structura social-politică a societății.

Unii dintre ei au trecut însă de la simplul protest local la un ecologism mai natural.

Este interesant de notat că apărătorii naturii au trezit partizanii naturalului, la care s-au descoperit, în mod logic, afinități cu lupta ecologistă. Aceștia erau și sînt sensibili nu atît față de de degradările naturii sau a propriilor teritorii, cît mai degrabă față de „producțiile societății industriale”.

Unii dintre ei s-au ridicat hotărît

COORDONATE ALE CONCEPȚIEI ECOLOGISTE (III)

impotriva influenței industriale crescînde în alimentația lor sau în modul lor de a locui; alții aderau la teoriile igieniste și vitaliste și căutau „natura pierdută”. Igieniștii, ca și procedeele medicamentoase naturale (aromoterapia, fitoterapia, naturopatia) au cunoscut o mare renaștere în anii șaptezeci. Criticînd utilizarea textilelor sintetice, prelucrate industrial, ei afirmau totodată virtuțile țesăturilor naturale realizate cu fire din diverse plante, manual, ieftin. Medicinai cu medicamente industriale în doze mari, ei i-au opus sănătatea prin plante; în concepția lor, pentru a scăpa de viciile alimentației moderne, se regăseau, deopotrivă, vechi comportamente alimentare, uitate de mult.

Din nefericire, noua apologie a vieții naturale a fost nu de puține ori colorată cu un autoritarism doctrinar, ceea ce a discreditat-o în ochii ecologiștilor. În cadrul acestui curent vitalist au apărut, episodice, alături de cercetări asupra producției agricole, de natura agriculturii biologice, și unele mișcări, calificate de naturiști pentru „viață în aer liber” și „golficiune”. Uneori s-a acreditat și ideea unui neo-misticism dogmatic, care difuza o concepție austeră și tristă asupra vieții cotidiene; „mîncătorii de grăunte”, cum i-au numit ecologiștii „bons vivants” (pentru a ilustra, fără îndoială, fraza lui Jean Trémolière, potrivit căreia „omul este acela care mîncă”) au popularizat „imaginea unui ecologist dominican, strivind pămîntul biologic cu sandalele sale”.

În pofida unor asemenea exagerări însă, curentul vitalist a găsit mai multe puncte comune cu ecologiștii radicali: lupta contra poluării sub formele sale alimentare care pune direct în cauză practici agricole, industriale sau medicale; grădinaritul; tradițiile medicinale; solidaritatea minorităților în fața tendinței ideologice dominante

de a discreditat comportamente sociale particulare etc.

Criza petrolului a determinat multe țări occidentale să pună accent pe producerea energiei electrice cu ajutorul centralelor nucleare. Această decizie a prezentat un adevărat detonator al ecologismului în Franța, împotriva ei reunindu-se cele mai diferite mișcări și curente sociale, care găseau în ea un motiv de neliniște, de poluare și de risc prin contactul cu elemente radioactive extrem de nocive, și mortale. Diferitele curente sociale, sensibilizate de problema nucleară, nu s-au reunit într-o organizație; încetul cu încetul însă, interrelațiile complexe și fluctuante între toate sensibilitățile ecologiste au alcătuit un front comun care s-a numit mișcarea ecologistă. În evoluția sa în Franța, pot fi deosebite mai multe faze:

1) Perioada gestației, din 1969 pînă în 1973. În acest cadru curentele sociale sînt răzlete și indifferente. 2) Perioada de informare, din 1974 pînă 1976. Ecologismul se naște și-și intensifică lupta antinucleară. Toate eforturile ecologiștilor sînt îndreptate spre difuzarea convingerilor și ideilor lor. La alegerile prezidențiale din 1974, se prezintă chiar prima candidatură a ecologiștilor în persoana lui René Dumont, care face cunoscut public existența mișcării ecologiste. 3) Perioada afirmării, în 1977 și 1978. Mișcarea ecologistă intră în politică, unde-și afirmă autonomia și specificitatea. De exemplu la alegerile municipale din Franța din martie 1977, au apărut o multitudine de „liste verzi”. Candidații au reușit să obțină un succes neașteptat; la Paris, de exemplu, candidații ecologiști au obținut 10% din sufragii și, după cum s-a afirmat, Franța întreagă „s'est mise au vert”. O asemenea puternică afirmare a ecologiștilor a fost estompată, însă, de două evenimente: înregistrarea unei scăderi nete a popularității lor la alegerile legislative și apariția de tendințe divergente în sinul lor; nu atît însă obiectivele urmărite erau cele ce nu întruneau sufragiile tuturor ecologiștilor, ci, mai ales, un mijloc sau altul pentru atingerea acestor obiective. 4) Perioada maturizării mai apoi, a descompunerii.

FIȘE

Mitul Sărăciei

● Seriei deosebit de bogate de lucrări, studii, articole etc. consacrate problemelor agriculturii și alimentației — domenii cu implicații dintre cele mai însemnate asupra nivelului de trai, asupra menținerii existenței însăși — i se adaugă și un volum publicat de curînd la editura Ballantine Books — New York sub semnătura a doi reputați specialiști: Frances Moore

Lappé și Joseph Collins; titlul cărții „FOOD FIRST BEYOND THE MYTH OF SCARCITY”. (Pe primul plan hrana. Dincolo de mitul sărăciei). Ideea fundamentală care a dirigit investigațiile autorilor, se afirmă în carte, este aceea că problema alimentației — pentru a fi înțeleasă corect și a se putea formula opțiuni viabile — trebuie abordată multilateral. Dezvoltarea tehnologică, dimensiunea politică, aspectele sociale și demografice, organizarea socială și obiceiurile alimentare ale fiecărui popor, posibilitățile de valorificare superioară, potrivit propriilor interese, a resurselor naționale, con-

junctura internațională etc., etc., constituie tot atîta factori care acționează corelat asupra ecuației alimentare. Eradicarea malnutriției și a subnutriției, subliniază F.M.L. și J.C., este condiționată hotărît de caracterul relațiilor internaționale, de posibilitățile țărilor mai puțin dezvoltate de a beneficia de cuceririle științei și tehnicii contemporane în domeniul agriculturii, al alimentației.

O lume bazată pe echitate și dreptate

● Profesorii Jan Kulig și Josef Pajestka constată în comunica-

rea intitulată Socialist Countries and New International Economic Order (Țările socialiste și noua ordine economică internațională) apărută în seria OECONOMICA POLONA (nr. 4, 1979), că diferitele state ale lumii au fiecare propria sa viziune asupra „ordinii internațional” dezirabile, ordinea actuală fiind necorespunzătoare nu numai intereselor țărilor „lumii a treia”, ci și celor ale multor altor țări. De aceea, subliniază autorii, este foarte important de a înțelege și concepe instaurarea noii ordini ca un proces pe termen lung de pe urma că-

Dezbateri „R.E.”

INDUSTRIA MICĂ – AMPLE POSIBILITĂȚI DE VALORIFICARE EFICIENTĂ A RESURSELOR LOCALE ȘI A MEȘTEȘUGURILOR TRADIȚIONALE

„Să pornim de la necesitatea creșterii ponderii industriei mici – în industria mică incluzând și activitatea meșteșugărească și artizanatul – în ansamblul producției noastre industriale”.

NICOLAE CEAUȘESCU

Având în vedere sarcinile deosebit de importante de dezvoltare a industriei mici în scopul amplificării contribuției acesteia la atragerea eficientă în circuitul economic a resurselor de materii prime locale, „Revista economică” a organizat în colaborare cu Comitetul județean P.C.R. Sibiu și revista „Transilvania” o dezbateri menită să realizeze un schimb de idei și de experiență între cadrele ce pot contribui la stimularea industriei mici, meșteșugărești și a serviciilor.

La dezbateri au participat: **Elena BLEAHU** secretară a Comitetului județean P.C.R. Sibiu, **Ioan MUNTEANU** președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă, **Cornel BUCUR** șef secție Muzeul Brukenthal, **Cornel IRIMIE** directorul Muzeului Brukenthal, ing. **Nicolae NAN** șef secție și economist **Maria PĂRAIAN** adj. secție - Secția Planificare dezvoltare-organizare a Consiliului Popular județean, **Gheorghe NICOLAE** — Centrul de cercetări sociologice, Universitatea București, ing. **Eugenia TRIFAN** vicepreședintă a U.J.C.M. Sibiu, ing. **Bongher MARIN** întreprinderea „13 Decembrie”, ing. **Ion ȘERBAN** directorul întreprinderii „Libertatea” Sibiu, dr. **Nicolae DURA** directorul Direcției județene pentru agricultură și industria alimentară, **Voicu Victor VEDEA** geograf, dr. **Dumitru SUCIU** directorul Direcției Sanitare a județului, conf. dr. **Rudolf DOTZ** și lector **Cornel LUNGU** Institutul de Învățământ superior Sibiu, economist **Nicolae ȘOAITĂ** directorul Direcției Administrație financiară a județului, **Cornel POPESCU** vicepreședinte al Uniunii județene a Cooperativelor de producție, ing. **Ioan BOJINESCHI** șef atelier cercetare proiectare nr. 3 Sibiu al Centrului de Cercetări și inginerie tehnologică, **Ion BALU** țaran comuna Tilișca Sibiu, **Ștefan PUSTAI** vicepreședinte al U.J.C.C., **Olimp DOBRESCU** director adj. Comitetul de Stat al Planificării, **Ioniță OLTEANU** și **Maria POPESCU** — „Revista economică”, **Vasile BARBU** revista „Transilvania”, **Victor DOMȘA** ziarul „Tribuna Sibiului”.

Putem răspunde prompt marilor
exigențe de intensificare
a valorificării resurselor materiale
și umane

Elena Bleahu: Aș dori în primul rând să-mi exprim satisfacția de a găzdui în județul nostru dezbateri pe tema „Dezvoltarea industriei mici și artizanale în vederea valorificării resurselor locale și a meșteșugurilor tradiționale”. Această acțiune, organizată de **Comitetul județean de partid** în colaborare cu „Revista economică” și revista „Transilvania” se desfășoară la puțin timp după consfătuirea de lucru de la București, Consfătuirea cooperăției meșteșugărești, cooperăției de consum, cooperăției agricole de producție și consiliilor populare pe tema stimulării micii producții și a serviciilor către populație, la care secretarul general al partidului nostru, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, a jalonat, în lumina hotărârilor Congresului al XII-lea al partidului, perspectivele dezvoltării accelerate a acestui domeniu foarte important de activitate.

După cum bine cunoașteți, județul nostru, ca de altfel toate județele țării, a cunoscut în anii socializmului prefaceri innoi-

toare, este un județ cu bogate tradiții, dar care a intrat în istoria contemporană cu o industrie modernă în plin proces de afirmare. Este desigur cunoscută munca plină de abnegație, munca înfrățită a oamenilor muncii români, germani și maghiari care trăiesc pe aceste meleaguri și care, sub conducerea organizației județene de partid, au obținut succese remarcabile. Încă de la sfârșitul lunii aprilie noi am raportat conducerii superioare de partid realizarea angajamentului de 5,6 miliarde lei pe întregul cincinal și ne-am angajat ca pînă la finele anului să realizăm o producție globală suplimentară de 6,2 miliarde lei. Acest lucru este posibil: am reușit să depășim prevederile indicatorilor producție netă, producție marfă, să realizăm economii la materii prime, materiale de aproape 30 milioane lei. Sînt rezultate ce ne dau posibilitatea să afirmăm că angajamentul pentru anul acesta va fi depășit.

Rezultate bune noi am obținut și în ceea ce privește activitatea din cooperăția meșteșugărească, din servicii, din domeniul artizanatului. Avem unele înfăptuiri și în ceea ce privește valorificarea superioară a resurselor locale ale județului. Sigur că nu ne putem opri aici, preocuparea noastră trebuie să fie în viitor mai mare, trebuie să stimulăm mai mult activitatea în aceste domenii. Oamenii muncii din județul nostru sînt preocupați permanent de găsirea unor noi căi și direcții de acțiune pentru a spori contribuția la realizarea sarcinilor ce revin județului în profil teritorial, sarcini izvorite din documentele Congresului al XII-lea al partidului.

Ceea ce trebuie să remarcăm în mod deosebit este faptul că

terile orientări ale mișcării sint date și preluate în 1979 de către erse grupări care se dezic de ologism. Mișcarea ecologică ordează, deci, o pericadă de acțiune ită și ezitantă...

Teoria ecologismului a însoțit acțiunea Ecologiștii pretind, în același timp, se disting atât de idealism cât și de terialism, atât de colectivism cât de individualism. Care să fie inci adevărata natură a acestei teorii ? e ea oare produsul unei generații

al unei civilizații ? Este o mișcare brică unică sau forma modernizată unei vechi sensibilități, ridicată la linea zilei de către dificultăți tualte ? Asemenea cupiuri de întrebări sint incompatibile. În fond, asa n practica socială o dovedește, nu stă ideologie fără trecut ; ideile nu nsc autofecundarea, ci ele odată ofilează odată

în timpul, acționind la suprafață sau potmolindu-se în adincuri după eteniile și vicleniile istoriei.

ncercind să răspundă la întrebările mai sus, Dominique Simonnet arăta mișcarea ecologistă este, fără loială, actuala generație a mișcării turaliste, „trecător clandestin al priei” care a afirmat de-a lungul olorelor autonomia corpului social, itatea individului cu natura, voința de a trăi liber ancorat în natură ;

este curentul unificator care a opovăduit armonia între societate și tură, între colectivitate și individ, re om și corpul său un curent e a animat, deopotrivă, în puncte ențiale, pe clasicii greci, pe taoiști, pe picipes ca și pe ecologiștii clasici. însă ecologismul, naturalismul ttemporan este, în același timp, presia de punere sub acuzare a ietății industriale capitaliste.

Simonnet afirmă că acest curent este eparabil de mediul său : Occidentul istoric, supraabundent al celei de a ua jumătăți a secolului al XX-lea.

se caracterizează prin opoziția față de determinismul progresului occidental prezintă în acest cadru punctul de dere al individului unic și fragil, ers și schimbător, vorbind în numele turii, unice și fragile, diverse și nimbătoare. Mișcare de apărare a eciei, apărător al vieții, punător sub uzare a societății capitaliste, mișcare vieții cotidiene, a prezentului,

mișcare de apărare a autonomiei regionale, mișcare de deconționare etc., ecologismul este în același timp, o mișcare purtătoare de visuri, de treziri și de creație, o mișcare pe termen lung, a viitorului, a mobilizării, de cercetare a sensului responsabilităților.

Care va fi viitorul ecologismului ?

Va difuza el o nouă cultură din care să iasă la iveală alte forme de viață și organizare socială cum a făcut-o ideologia burgheză a secolului al XVIII-lea ? Va participa el la elaborarea unui nou spațiu social care va modifica cimpul politic ? Sau va fi repede înmormintat în groapa comună a ideologiilor demodate, ca atitea altele, pentru a servi ca pământ fertil altor speranțe. Oricare ar fi însă acest viitor, ideile ecologismului sint constituite, cunoscute ; societatea contemporană, indiferent de natura sa, va trebui să le dea, desigur, de la o zi la alta, răspunsuri, să dea răspunsuri urgente marilor probleme pe care le ridică criza ecologică, ruperea echilibrelor ecologice, apărarea mediului inconjurător, calitatea vieții etc. Referitor la țara noastră trebuie arătat că Partidul Comunist Român promovează „o politică consecventă de împiedicare a poluării naturii, de aplicare strictă a prevederilor legii cu privire la conservarea nealterată a mediului inconjurător, asigurind, condiții de viață corespunzătoare poporului nostru atât în prezent cât și în viitor”). O atenție deosebită se acordă în țara noastră exploatării raționale a resurselor și reducerii poluării ca factor esențial al echilibrului ecologic. Se constituie astfel coordonate ale unor însemnate acțiuni a căror concepere și aplicare demonstrează, odată mai mult, caracterul profund umanist al politicii partidului nostru.

prof. dr. CONSTANTIN BICHI

*) Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, Editura Politică, București, 1975, p. 79—80.

Dezbatere privind tratarea în presă a problematicii eficienței mecanizării și organizării superioare a muncii în industria minieră

CU SPRIJINUL Comitetului județean Hunedoara al P.C.R., al Comitetului municipal Petroșani al P.C.R., a fost organizată în zilele de 25—26 iulie a.c., sub auspiciile Consiliului ziaristilor — Asociația ziaristilor economiști — și a redacției ziarului „Steagul roșu” din Petroșani, o dezbatere pe tema : „Mecanizarea și mai buna organizare a muncii — factori determinanți în sporirea producției de cărbune ; contribuția presei la sprijinirea ridicării calității și eficienței muncii în extracția de cărbune” Au participat cadre de conducere și redactori ai secțiilor economice de la ziare și reviste centrale, de la Radioteleviziune, precum și de la ziare și reviste din 12 județe ale țării pe teritoriul cărora se află întreprinderi miniere. Ca invitați au luat parte specialiști din Ministerul Minelor, Petrolului și Geologiei, Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini (Centrala industrială de utilaje tehnologice pentru industria petrolului și minieră), Inspectoratul general de stat pentru controlul calității produselor.

În cadrul dezbaterii, care a avut loc la Centrala cărbunelui din Petroșani, au fost larg abordate diferite aspecte privind extinderea mecanizării extragerii cărbunelui din Valea-Jiului, necesitatea unei mai strinse cooperări între furnizorii de utilaje specifice și beneficiarii lor, urgentarea realizării prevederilor planurilor prioritare pentru asimilarea de noi tipuri de utilaje pentru lucrări de înaintare, tăiere și transport a cărbunelui, necesitatea pregătirii din vreme a personalului calificat pentru minuirea acestora, precum și a condițiilor necesare în exploatarea pentru utilizarea cu eficiență sporită a tuturor mijloacelor mecanizare din dotare etc.

Au fost efectuate vizite de documentare la Exploatarea miniere Lupeni, Paroșeni și Uricani, cu care prilej a fost demonstrată la fața locului eficiența utilizării de complexe mecanizate în extracția cărbunelui.

Dezbaterea și schimbul de experiență au relevat de asemenea necesitatea de a se acționa pe multiple planuri în domeniul publicității economice, pentru generalizarea experienței înaintate, pentru creșterea gradului de creativitate în realizarea diferitelor utilaje miniere specifice, pentru creșterea productivității muncii în condițiile utilizării de mijloace mecanizate ca principal mijloc de sporire a producției de cărbune cocsificabil și energetic la nivelul cerințelor economiei naționale.

a toate țările să aibă de cășat.

Făurirea unei noi ordini economice internaționale bazată pe egalitate și justiție este chemată, re altele, să deschidă accesul liilor în curs de dezvoltare la ideile progresului. În acest text, noua ordine trebuie în-easă sub aspectul creării unor condiții externe indispensabile celerării dezvoltării, fără a pu-ti însă reprezenta un substitut al factorilor interni ai creș-tii, rolul efortului propriu ră-șind hotărâtor. Experiența țării socialiste, dintre care multe pornit de la un nivel scăzut

al forțelor de producție, este eloc-ventă, în concepția autorilor, pentru rolul esențial al unei rate înalte a acumulării în procesul transformărilor structurale pe care le presupune valorificarea tutu-ror resurselor materiale și umane ale țărilor în curs de dezvoltare.

Evoluții și tendințe

● Unul din studiile recent pu-blicate sub egida O.C.D.E. — data apariției, luna mai a.c. — este consacrat evoluțiilor ce ca-cterizează economia vest-ger-mană. Principalele capitole ale analizei — cererea și producția,

mutațiile intervenite pe piața for-ței de muncă, dinamica prețuri-lor, a veniturilor, balanța de plăți etc. — urmăresc descifrarea feno-menelor economice atât ca stare de moment cât și prin prisma u-nor evoluții previzibile. Potrivit datelor prezentate, în anul 1979, P.N.B.-ul respectiv a cunoscut o rată de creștere de 4,4%. Un ele-ment indicativ pentru acest ni-vel, se subliniază în studiu, îi constituie tendința marcată de sporire a investițiilor, în general, și cu deosebire în industrie pro-ducătoare (acestea din urmă au fost orientate prioritar spre dota-rea cu tehnică nouă bazată pe

FIȘE
micro-electronică). La rindul său, sectorul echipamentelor ce permit economii tehnologice de energie a beneficiat de o atenție susținu-tă din partea investitorilor. Da-tele analizate în studiu pun, deo-tpotrivă, în evidență unele evolu-ții în comerțul exterior: sporirea exportului de bunuri și servicii cu 5% în volum — în cursul anului trecut — revigorarea sensibilă a cererii interne și creșterea elasti-cității importurilor, în raport cu venitul.

oamenii muncii de pe aceste meleaguri dispun de un tezaur fără seamăn, care este hărnicia și spiritul de inventivitate, calități pe care încă din școală ne străduim să le cultivăm. Copiii sînt învățați să execute diferite lucruri pe măsura puterilor lor în cadrul atelierelor-școală și apoi aplică cele învățate în activitatea de producție în uzine, pe șantiere, pe ogoare.

Cred că acest tezaur de calități umane, de hărnicie și spirit de inițiativă noi trebuie să-l valorificăm mai bine, mai mult și să asigurăm continuitatea tradițiilor meșteșugărești artizanale locale.

Întîlnirea noastră reunește specialiști și oameni ai muncii din diferite domenii de activitate, dar care se află în strînsă legătură cu problemele care se însciu în tematica supusă dezbaterii. În lumina hotărîrilor de partid, a cuvîntărilor rostite de secretarul general al partidului, dorim să descifrăm, să detaliam cu ajutorul dumneavoastră ceea ce putem face în viitor pentru dezvoltarea industriei mici, a activității artizanale în vederea valorificării la cote superioare a resurselor locale, a meșteșugurilor tradiționale ale zonei; cu alte cuvinte, dorim nu numai o simplă și sumară incursiune în tradiția artizanală, ci și o deschidere spre viitor, actualizînd și dezvoltînd tot ceea ce considerăm că poate contribui la sporirea prestigiului, bunăstării și fericirii poporului nostru.

Multiple idei și soluții raționale pot contribui la amplificarea potențialului economic al județului

Maria Popescu: „Revista economică“ face apel la experiența și la inițiativa, la inventivitatea dumneavoastră pentru a veni cu propuneri, soluții și idei prin care să răspundem chemării adresate de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită în fața cadrelor din domeniul cooperăției meșteșugărești, de consum, agricole și a cadrelor care lucrează la consiliile populare referitor la stimularea, dezvoltarea mai accelerată a industriei mici, a activității artizanale, meșteșugărești și de servicii în țara noastră. În acest sens este necesar să reținem, precizările făcute de președintele României: „Toate unitățile fac parte din sistemul nostru socialist, fie că aparțin de consiliul popular sau de cooperăție și nu se poate spune că un sistem este superior altuia — toate au aceeași misiune, să asigure cât mai bine necesitățile populației. Desigur, să precizăm bine de ce trebuie să se ocupe. Pe primul plan să punem producția care nu se realizează în industria mare, pentru a satisface în întregime necesitățile de consum ale populației. Nu se cer neapărat unități care să producă pentru toată țara, ci unități pentru orașul, comuna, cel mult pentru județul respectiv, și în mod excepțional care să conlucreze cu alte județe.

Trebuie rezolvată în mod radical problema asigurării posibilității ca cetățenii să găsească unde să-și repare și să-și întrețină tot ceea ce au în gospodărie, atît articolele electrocasnice cît și obiectele de uz personal precum și problema serviciilor în construcții. Nu de unități mari avem nevoie, ci de mai multe unități — pe sectoare, pe străzi. Trebuie să renunțăm la gigantism în cooperăție și servicii“.

Considerăm că nu mai este necesar să insistăm asupra importanței acestor activități, care sînt chemate ca încă anul acesta să-și dubleze rezultatele urmînd ca în cincinalul viitor să depășească de 3 ori activitatea de acum și să asigure 20% din producția industrială a întregii țări. Or, pentru a obține asemenea ritmuri de creștere este nevoie, cum sublinia președintele țării, de o amplă stimulare a inteligenței și inventivității tuturor oamenilor muncii din țară, a celor din formele cooperatiste și chiar a meșteșugarilor particulari, a pensionarilor, a tuturor celor care au aptitudini, abilități artizanale meșteșugărești și posibilități de a contribui la creșterea avuției naționale.

De ce am ales noi tocmai județul Sibiu pentru această dezbateră? Ne-am orientat către județul dumneavoastră întrucît aici se află unul din leagănele de civilizație ale poporului nostru, cu o foarte bogată tradiție a dezvoltării producției materiale și întrucît dispuneți și de o bună experiență în organizarea cooperăției meșteșugărești artizanale; desigur prin satele județului mai pot fi întîlnite vestigiile unor meșteșuguri care și-au încetinit

sau încetat activitatea, dar care pot fi dezvoltate la ora actuală.

Există, în afară de aceasta, o mare paletă de resurse naturale locale despre care putem spune că nu sînt încă suficienți valorificate. După cum se știe, resursele pădurii pot fi mai bine valorificate, aici au existat preocupări tradiționale care au mai fost pierdute și care ar putea fi reinviolate pentru a se putea asigura prelucrarea superioară a tuturor acestor resurse. S-ar putea dezvolta în acest scop industria de dimensiuni mai mici, dar care să asigure transformarea lemnului, a fructelor de pădure, a resurselor cinegetice în produse eficiente pentru export. Există resurse ale solului — piatra, marmura — care pot fi mai mult și superior prelucrate, prin diverse forme și activități. Dumneavoastră cunoașteți mai bine tradițiile din domeniul fieroneriei, marochinăriei, cusăturilor, țesăturilor ș.a.m.d. Foarte mulți din dumneavoastră sînteți organizatorii unor asemenea activități. Ținînd seama de faptul că resursele de forță de muncă ale județului sînt limitate dar și de existența unor prețioase tradiții de prelucrare artistică a lemnului, textilelor, pielăriei, metalului, ar putea fi și mai mult dezvoltată activitatea la domiciliu, munca cu bucată pentru a atrage în aceste activități absolut toate resursele de forță de muncă și tot potențialul de creativitate de care dispune județul.

Eu v-aș ruga să reflectați asupra acestor lucruri și — în incheiere — mi-aș permite să vă sugerez o idee care a constituit o preocupare în cadrul „Revistei economice“, idee care a stat la baza organizării unei serii de dezbateri. Pornind de la necesitatea imperioasă de a realiza economii de materii prime și de energie se propune conceperea proceselor industriale în așa fel încît să permită transformarea în produse utile sau în servicii a tuturor componentelor din materiile prime și energia intrată în procesul de producție. Procesele industriale concepute pe baza ideii de **proces circular activ** realizează combinarea fluxurilor tehnologice de așa manieră încît să asigure transformarea tuturor părților componente din materiile intrate în producție în bunuri și servicii. Industria mare, strict specializată conduce — cum bine se știe — la pierderea unor importanți părți din materiile prime și energie sub formă de reziduuri, subproduse, energii secundare și terțiare care se acumulează pe terenuri degradîndu-le, se deversează în ape și aer conducînd la poluare. Aceste efecte nedorite și păgubitoare ale specializării prea stricte și ale gigantismului industrial pot fi evitate, prevenite prin organizarea unor fluxuri tehnologice raționale care prin diferite forme — mici industrii, organizări meșteșugărești-artizanale, servicii, agricole etc., pot asigura valorificarea superioară și integrală a tuturor componentelor resurselor naturale și energetice. Cum putem realiza acest lucru? În industria mare, de multe ori nu este eficient să se valorifice, pe loc, absolut toate subprodusele, toate reziduurile pentru că sistemul de organizare al industriei mari nu permite aceasta; polarizarea în jurul industriei mari a unor mici industrii care să transforme mai departe materiile secundare sau să folosească energia secundară din procesele de producție industriale este însă posibilă și poate asigura o valorificare integrală a produselor, poate să evite pierderi de materie, poate să evite pierderi de energie. Se cuvine să subliniem că pe plan internațional s-a constatat că în perioada actuală de criză, industriile mici au devenit deosebit de eficiente la export, fiind mai mobile și pătrunzînd mai ușor pe piața mondială.

Apelăm și la tovarășii care lucrează în industria mare și care pot oferi posibilități de cooperare, de colaborare cu cooperăția, cu industria mică, pentru a găsi forme și soluții de valorificare integrală a tuturor produselor. Însăși industria mare are nevoie de accesorii și de anumite componente ce se pot realiza mai eficient prin cooperare. De asemenea, în domeniul agriculturii se pot realiza complexe sau activități complementare care să asigure corelarea activităților, bunăoară, între o crescătorie de păsări și o crescătorie de nurci: nurcile ar putea să mănînce resturile care rămîn de la abator de la sacrificarea păsărilor, iar la rîndul lor, păsările ar putea beneficia în alimentație de carnea nurcilor cînd sînt sacrificate pentru a li se folosi blana. Pe lîngă combinatele viticole pot fi dezvoltate activități care să utilizeze coardele viței de vie, semințele de struguri pentru uleiuri fine, borhotul pentru drojii furajere etc. O serie întregă de activități pot fi corelate unele cu altele și combinate de așa manieră încît să asigure o folosire maximală, integrală a tuturor resurselor de care dispune județul. Dar, în această privință, așteptăm soluțiile, ideile, propunerile pe care le veți formula dumneavoastră.

După cum știți, există un cadru juridic recent creat pentru organizarea tuturor activităților de valorificare a resurselor locale și a potențialului local de forță de muncă create. Există îndemnul din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu de a se crea forme și să găsi soluții noi, eficiente. Prin această dezbateră, „Revista economică“ se străduiește să servească drept tribună a schimbului de experiență, drept rampă de lansare a

unor idei valoroase pentru economia națională. Sintem convingși că multe din aceste propuneri pot fi realizate cu forțele locale în cadrul legislației în vigoare, alte categorii de propuneri, de idei pe care dumneavoastră le-ați putea avea și care nu se încadrează în legislația actuală le supunem atenției forurilor superioare spre reflecție și rezolvare.

Revigorarea meșteșugurilor tradiționale

Ioan Munteanu : Am avut șansa să găsesc anuarul Sibiului din 1929, în care erau notate 300 de firme care menționau producerea de frînghii, luminări și tot felul de produse și servicii. Ar fi interesant să studiem un asemenea anuar care face o succintă istorie a micii producții industriale și meșteșugărești a orașului Sibiu. Consider că nu toate meseriile și serviciile de atunci se potrivesc acum, dar unele pot fi necesare întrucît ele au răspuns la anumite nevoi omenești.

A doua chestiune. Ar trebui să vedem cu mai multă atenție ce probleme trebuie să rezolvăm, ce nu poate asigura producția mare, și deci, prin ce trebuie să suplinească producția mică, locală. Acest lucru este necesar să-l facem împreună, pe de o parte, cu comerțul, pe de altă parte, cu cooperația și, în sfîrșit, cu consumatorii. Ar trebui să facem anchete, sondaje de opinie. De exemplu, m-am întîlnit cu asemenea nevoi la Loamneș; tîrării spuneau că fabricăm mașini și utilaje complicate dar că nu facem niște „amărîte” de caiele care prind potcoavele la cai pentru a le proteja copitele, și că ei nu pot potcovi cabalinele din lipsă de cuie. Iată un singur exemplu. Ar trebui să discutăm cu cei care se lovesc de asemenea situații pe care le-ar putea rezolva mica industrie.

Următoarea chestiune este modul de organizare a acestei producții. Am avut oameni care au practicat diverse meserii, care suplineau ceea ce nu făcea marea industrie și care au abandonat la un moment dat aceste activități. Aici au fost o serie de oameni care au avut utilaje și aparatură de calitate, pe care din diverse motive nu le mai utilizează. Dar, pentru a ilustra necesitatea acestor meserii și meseriași voi da un singur exemplu. Noi avem anumiți meșteșugari care s-au specializat în realizarea vaselor de aramă. Unii dintre aceștia sînt solicitați să execute anumite lucrări de cazangerie pentru marea uzină „Independența” cu 7000 de muncitori, cu producție de miliarde. Eu cred că am putea să vedem, să organizăm această activitate, să creăm un cadru legal și stimulatînd fiindcă astfel se vor găsi oameni care vor reveni la fostele preocupări.

Aici am avut nenumărate meșteșuguri care prelucrau resursele locale. Casele din cărămidă au fost făcute fără să se folosească la arsul ei gaz metan, ci crengi și alte materiale locale. Aici am mai avut un sector dezvoltat la prelucrarea cerei — Boștinarii. După aceea pielărituri. Sînt încă o serie de materii prime pe care le socotim reziduuri, dar care pot deveni materii prime: copitele, unghiile, oasele. Lîngă mine, înainte, era o fabrică de clei din oase. Acum probabil că acestea se aruncă.

O asemenea întîlnire ca cea pe care o avem noi acum gîndesc că trebuie considerată numai ca o deschidere, ca o punere în temă; ea trebuie urmată apoi de niște cercetări și inventare temeinic realizate de grupuri de meseriași, de specialiști și așa zice și de economiști, fiindcă specialiștii noștri sînt tentați să meargă la marea industrie, să facă comparații, și atunci va trebui să intervină și economistul pentru a spune cît este de rentabil sau nu. O asemenea cercetare trebuie cît mai complet desfășurată, deci; tocmai pe baza ei ar trebui stabilit cadrul legal, posibilitățile de aprovizionare, normele de cîștig etc.

Aș spune că o frînă pentru mica industrie și artizanat a fost pînă în prezent modalitatea de stabilire a prețurilor; faptul că în acest cadru trebuie să se primească foarte multe avize de la diverse organe și la diverse nivele, făcea ca producția, marfa respectivă să se deprecieze moral. Aș spune, de asemenea, că organele financiare care se ocupă de impozitarea și tot acest sistem ar trebui să respecte întocmai indicațiile cuprinse în cuvîntarea tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu, ideile de acolo, în așa fel încît să se găsească modalități operative și stimulative pentru dezvoltarea acestor activități. Să nu le asimilăm în mod mecanic

cu producția mare care presupune cu totul altceva. La producția mică nu există atîta productivitate, dar există și creație care trebuie răsplătită la nivelul calității respective. Trebuie deci gîndite toate aceste lucruri pentru stimularea valorificării resurselor de materii prime locale și a forței de muncă meșteșugărești existente, pentru că aceasta contribuie la bunăstarea noastră, a tuturor.

M-am referit mai puțin la faptul că în județul Sibiu există o bogată tradiție artizanală. În spiritul ei trebuie să respectăm autenticitatea unor produse. Chiar și numai prin această prismă, dacă nu organizați dumneavoastră această întîlnire, o aveam înscrisă la noi ca o propunere și ca o sarcină foarte urgentă, pentru că ceea ce nu facem noi, organizați, cu specialiștii fac alții. Oamenii n-au stat pe loc și fiindcă în bucătăriile tinerilor căsătorii se obișnuiește să se decoreze pereții cu inscripții și cu diverse cusături, s-au făcut niște îngrășii de prost gust și tot felul de kitsch-uri. Or, asemenea obiecte cerute pe piață trebuie realizate în mod organizat de către cooperație sau meșteșugari cu lucrul la domiciliu; dar trebuie ca produsele lor să fie controlate pentru a răspunde criteriilor utilitare dar și celor estetice.

Asumarea cu operativitate a responsabilităților pentru valorificarea resurselor

Nicolae Nan — Specialiștii din ministere ar fi bine să ne ajute mai mult ca din resursele locale să dezvoltăm producția de mică serie. În județul Sibiu, 80 la sută din această producție de serie mică o realizează cooperația meșteșugărească ce își desfășoară activitatea în orașe și municipii, 13 la sută cooperația de consum care își desfășoară activitatea în mediul rural și 2 la sută gospodăria comunală și consiliile populare. Din aceste cifre pe care le-am enunțat ne putem da seama că nici la gospodăria comunală, nici în comune nu se valorifică tot ceea ce avem.

Aș începe întîi cu cooperația meșteșugărească care este bine să se limiteze la serii mai mici, să nu meargă pe serii mari așa cum are tendința acum. Deci, în primul rînd, pentru diversificarea producției trebuie să se meargă pe serii mici, cu produse cît mai diverse, pentru a putea acoperi cerințele pieței.

În al doilea rînd, trebuie să dezvoltăm mai mult la nivelul județului Sibiu și al întregii țări activitatea de spălătorii și curățătorii chimice; mă gîndesc nu la unități gigant, ci la posibilitatea ca la fiecare parter de bloc să se monteze mașini de spălat pe care le fabricăm în țară, în așa fel încît gospodina să depună acolo rufe și să i se dea înapoi cîteva ore. În afară de aceasta, cooperația trebuie să se mai gîndească la folosirea tuturor reziduurilor din unitățile republicane pe care acestea nu le folosesc. Și ele au program de folosirea „deșeurilor”, însă rămîn unele pe care nu le mai folosesc. Eu am fost foarte mirat cînd de la Fabrica Dumbrava din Sibiu o serie de resturi de mochetă de covor se ardeau la centrala termică de in și cîneapă. Or, acestea pot fi tăiate și lipite pe bucăți de sac și vindute drept carpete la un preț accesibil. Aș propune cooperației meșteșugărești și celorlalți care doresc să facă un inventar al tuturor materiilor secundare și reziduurilor care nu se folosesc în unitățile republicane, ca împreună cu specialiștii să se gîndească la niște posibilități de utilizare și bineînțeles să se găsească soluții de evaluare corectă și de stimulare a manoperei.

În legătură cu cooperația de consum și consiliile populare, precum și cu gospodăria comunală eu aș împărți județul nostru în trei părți: partea de munte, partea de șes cu posibilități agricole mai mari și valea Olului care este cîmp și se poate specializa în anumite produse. Sînt posibilități și ar trebui analizat în fiecare localitate ce resurse de materii prime și materiale există și cine să le prelucereze: cooperativa agricolă de producție sau consiliul popular, sau și unii și alții. Vrea omul să-și construiască o casă într-o localitate; de unde își procură piatră, nisip, cărămidă etc.? Acum nimeni nu mai ia piatră sau bolovani din rîu pentru a economisi lemnul, metalul, cimentul la fundații. Ar trebui ca și consiliile populare, cooperativele agricole de producție în perioadele cînd tîrării nu sînt ocupați în agricultură să urmărească să-i stimu-

leze ca să adune piatra, nisipul și să pună aceste materiale la dispoziția cetățenilor.

În legătură cu folosirea așa-ziselor reziduuri dacă mergem să vedem groapa de gunoi a municipiului Sibiu ne dăm seama acolo cât se aruncă și propun ca ministerele, cooperația, consiliile populare să se preocupe mai serios de evitarea acestei risipe, să procure utilaje speciale pentru selectarea și folosirea lor. În țările avansate nu se aruncă nici un gram de piele sau P.V.C., sînt instalații speciale care sortează partea textilă de cea chimică. Avînd în vedere că pe teritoriul județului Sibiu își desfășoară activitatea cea mai mare fabrică de marochinărie din țară și în apropiere sînt unitățile similare din Sebeș Alba și Agnita să facem prin cooperație sau industria ușoară de așa manieră încît să folosim prin niște instalații și utilaje speciale toate „deșeurile“ de la aceste unități.

Pentru reziduurile menajere în țara noastră este brevetată invenția a doi ingineri de la INCREST București cu o instalație de incinerare a deșeurilor menajere; în afară de efectul de igienizare a localităților respective, prin aceasta se separă toate resturile în afară de cele menajere care se ard și, din cenușa lor se fac cărămizi, deci un util material de construcție. De asemenea, această instalație care prelucrează circa 10 tone pe oră poate să încălzească 1 000 de apartamente. Ar trebui să fim sprijiniți cu fonduri pentru a putea să construim această instalație mai devreme. De ce? În doi ani de zile vom putea folosi o suprafață de teren mai mică pentru depozitarea reziduurilor și vom putea încălzi un număr de apartamente din apropiere, vom putea folosi materialele de construcție respective și astfel vom realiza economii importante de energie și de materii prime.

După această inventariere a tuturor resurselor trebuie să lămurim și problema prețurilor care deocamdată nu este clară. În momentul de față ponderea mare în prețul de desfacere al unui produs o reprezintă materia primă. Aceasta face ca nici o organizație care vrea să producă ceva din materiale secundare și reziduuri să nu poată cheltui manoperă mai multă pentru că sînt niște coeficienți în care nu se poate încadra nimeni.

Consider că pentru a dezvolta mai rapid mica industrie și serviciile este necesar să sensibilizăm cadrele de conducere din unități și consiliile populare pentru a-și asuma cu promptitudine responsabilitățile ce le revin în direcția valorificării resurselor locale.

Maria Popescu. Dezbaterea aceasta nu are numai scopul ca dumneavoastră să formulați propuneri și idei pe care să le publicăm în presă. Prin această dezbateră noi urmărim să stabilim un dialog între dumneavoastră care, deși trăiți pe teritoriul aceluiași județ, vă întâlniți mai rar unii cu alții și colaborați încă destul de puțin. Realizarea acestui dialog între dumneavoastră urmărește obiectivul de a face ca ideile din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu să prindă viață cît mai rapid. Consider că nu trebuie să se aștepte ca după această dezbateră să se țină alte ședințe cu primarii și șefii de instituții pentru a li se trasa sarcinile ce le revin din recente documente de partid. Este necesar ca fiecare, la locul lui de muncă, să aplice indicațiile din această cuvîntare, fiecare șef de unitate socialistă sau cooperatistă dispune de cadrul legal și de posibilitatea de a acționa operativ în acest sens.

Sigur că sînt o serie de probleme care depășesc posibilitățile locale cum este chestiunea cu metodologia de stabilire a prețurilor. Vom transmite propunerea să se acomodeze sistemul de stabilire a prețurilor cu specificul micii industriei și meșteșugurilor, dar nu trebuie să așteptăm totul de la centru pentru că acolo nici nu se pot cunoaște multiplele resurse naturale și umane care există pe teritoriu.

De aceea, vă rog ca în luările dv. de cuvînt să insistați asupra a ceea ce se poate face aici, la dumneavoastră și depinde de consiliul popular, de cooperativă întrucît foarte multe lucruri se pot face cu forțele locale fără nici un fel de dezlegări, aprobări, ci numai prin asumarea responsabilităților, prin inițiativă și conlucrare, prin adaptarea sistemului de stabilire a impozitelor la noile indicații, prin preocuparea și interesul tuturor forurilor locale.

Inițiative locale cu eficiență socială ridicată

Vasile Barbu — Dinamica ultimilor ani, firească pentru o economie „ambitioasă“ cum este cea a României, impune, din cîte înțeleg, o reconsiderare, prin prisma reevaluării resurselor materiale și umane, la nivel teritorial, pînă la specificul fiecărei zone și obiectiv, astfel încît potențialul productiv al țării să cunoască și în continuare creșteri substanțiale. Sînt, desigur remarcabile adîncirea și perfecționarea multilaterală a diviziunii muncii, creșterea gradului de specializare și cooperare în producție, dezvoltarea schimbului de activități între membrii societății, între clase și pături sociale; pe acest fond se ivesc însă situații în care omul nu dispune în suficiență măsură de evantaiul de bunuri și servicii ce și le dorește, nevoia socială rămînd incomplet acoperită; cererea continuînd să crească, marea și complexa industrie, cu toate programele ei de fabricație, manifestă încă dificultăți de adaptare la nevoile imediate ale consumatorilor. Iată de ce consider îndreptățită intenția de a sensibiliza masa producătorilor și a consumatorilor, chiar și cu o succintă punctare a problematicii, deschisă, de acum, de practica economică, de cuvîntările recente ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

● În primul rînd, apare necesitatea conturării unui cadru organizatoric stimulatoriu micii industriei, a sectoarelor și atelierelor artizanale, meșteșugărești. Aceasta presupune ca pe lângă adaptarea legislației în vigoare la cerințele impuse de „revitalizarea“ noii forme economice, micii producători uniți, sau individuali, să poată conta, în sensul cel mai pur al cuvîntului, pe contractele încheiate cu organizațiile de stat, astfel încît cîștigul să se regăsească, imediat, atît în avuția națională, cît și în contul cetățeanului. Atîta vreme cît scopul producției este creșterea gradului de satisfacere a nevoilor materiale și spirituale ale poporului, ridicarea continuă a nivelului de trai, este necesar ca industria mică să iasă din rezerva de potențialitate economică și să contribuie mai intens la crearea de bunuri materiale și servicii.

● Inițiativa locală, curajul întreprinderii la nivelul verigilor primare nu vor putea fi niciodată scoase la iveală dacă nu se vor promova principii de cointeresare în avantajul producătorului. În acest context și sub același deziderat se înscriu și preocupările privind activizarea și valorificarea, la niveluri superioare, a tuturor resurselor locale, de materii prime și materiale, precum și de forță de muncă.

● În fond, se cere stimulată deschiderea de ateliere, cu sprijinul statului și în colaborare cu statul, pentru a executa acele mărunțisuri necesare existenței care, din cauză că lipsesc, ni se par, uneori, foarte mari.

● Potrivit calculelor, orice investiție făcută în această mică industrie se recuperează de către societate în maximum 2—3 ani, iar fondurile proprii, constituite din beneficii ar contribui la realizarea reproducției socialiste largite. În același timp trebuie reținute avantajele ca posibilitatea desfacerii imediate a produselor, accelerarea rotației fondurilor, ușurința cu care pot fi reintegrate, în circuitul producției, materialele recuperabile.

● Din moment ce activitatea de industrie casnică, vopsitorii, spălătorii, ateliere fotografice, serviciile hoteliere, achizițiile și contractările se constituie creatoare de venit național, impulsivitatea dezvoltării, precum și reducerea caracterului sezonier a unor asemenea activități ar putea fi factori importanți ai creșterii venitului național.

● Consider că etapa în care ne aflăm, însuși principiul repartiției după cantitatea, calitatea și importanța socială a muncii, propriu socialismului incită la găsirea unor modalități practice de practicare a industriei mici, mijlocii și artizanale, de creare a unui sistem în care individul să dispună de mijloacele de-a alege ceea ce este bun pentru el. Sper ca ofensiva noului concept ce se înregistrează mai mult în planul dezideratelor și mai puțin în cel practic să rodească din plin în sectorul supus astăzi dezbaterii, pentru a-i demonstra, argumentat, necesitatea și eficacitatea.

COOPERAREA ECONOMICĂ DINTRE ȚĂRILE SOCIALISTE ȘI ȚĂRILE CAPITALISTE DEZVOLTATE (II)

LA O MAI BUNĂ valorificare a resurselor naturale, tehnologice și de forță de muncă și la creșterea producției industriale, îndeosebi de produse prelucrate superior, contribuie tot mai mult în ultimii ani, **coproducția în întreprinderi comune**, fie că este vorba de investiții externe în economia națională (în cazul Iugoslaviei), fie de crearea de societăți mixte cu sediul în țări socialiste (în România, Ungaria). Aceste acțiuni de cooperare sînt subsumate, în țările socialiste, cerințelor realizării unui transfer eficient de tehnologice, care să asigure situarea performanțelor proprii la nivelul standardelor internaționale și totodată promovarea exporturilor de produse manufacturate pe piețele occidentale și în țerte țări.

Din cele 150—160 de contracte de investiții mixte în vigoare în 1978 în R.S.F. Iugoslavia, cu o participare occidentală totală de circa 400 milioane dolari, marea majoritate sînt situate în domeniul de vîrf ale progresului tehnic: chimie (peste 1/5), electronică și electrotehnică (aproape 20%), mașini și utilaje (circa 30%). Astfel, de exemplu combinatul chimic din Zagreb a încheiat în perioada 1970—1977 cinci contracte (joint ventures) cu firme din Danemarca, R.F.G. și Italia; un important contract în domeniul petrochimiei a fost semnat recent între firma americană Dow Chemical și întreprinderea iugoslavă INA. Cele trei societăți mixte create în R. P. Ungară (Sicontact, Volvocon, Radelcor) au ca obiect importul de tehnologie și facilitarea de acțiuni de cooperare industrială în domeniile electronicii, construcției de automobile și respectiv industriei electrochimice. Societățile mixte cu sediul în România înființate în domeniile electronicii, chimiei, construcțiilor de mașini cu un capital total de circa 150 milioane dolari și o participare majoritară românească, contribuie în măsură însemnată la impulsivitatea relațiilor economice ale țării noastre cu Franța, R.F.G., S.U.A., Italia, Japonia și Austria.

Cooperarea prin investiții mixte beneficiază de un cadru juridic favorabil în multe țări socialiste. Astfel, Iugoslavia a stabilit un cadru legal în anul 1967, care a fost perfecționat ulterior (Legea privind investițiile străine din mai 1978); România a promulgat în 1972 Decretele 424 și 425 referitoare la constituirea organizarea, funcționarea și stabilirea beneficiilor societăților mixte cu sediul în țară; prin Decretul Ministerului de Finanțe nr. 110 din 1976 și respectiv Decretul nr. 7 din 1977 s-a reglementat crearea de societăți mixte în R. P. Polonă și R. P. Ungară; anul trecut a fost promulgat Codul R. P. Chineze asupra întreprinderilor mixte cu capital chinez și străin. Deși condițiile prevăzute în aceste acte normative sînt, după chiar opinia specialiștilor occidentali, atractive (garanții de stat

pentru investitorul străin, participare echitabilă la luarea deciziilor, facilități la impozitare etc.) și acțiunile de cooperare realizate pînă în prezent s-au soldat în general cu bune rezultate, nivelul investițiilor străine în țările socialiste poate fi considerat încă scăzut (în Iugoslavia, țara cu cea mai bogată experiență în acest domeniu, ponderea investițiilor străine în totalul fondurilor productive este sub 1%).

Ținînd seama de accentuarea interdependențelor subsistemelor de producție naționale din cele două grupe de țări, de rolul pe care-l pot juca societățile mixte în conturarea unui nou model de relații reciproce, bazat pe complementaritate în domenii echivalente pe scara progresului tehnic, promovarea tot mai intensă a cooperării sub această formă, în condițiile respectării depline a independenței și suveranității de stat, apare ca una din direcțiile prioritare ale strategiei relațiilor economice externe ale țărilor socialiste.

Transformările radicale care s-au produs în structura economică în anii socialismului și, în primul rînd, creșterea ponderii industriei, a ramurilor sale cele mai moderne, impun schimbări mai profunde în oferta de export a țărilor socialiste, în natura interdependențelor dintre acestea și statele dezvoltate. Tocmai această necesitate stă la baza extinderii unor forme de cooperare care permit creșterea cantitativă și calitativă a exporturilor industriale ale statelor socialiste partenere, introducerea țărilor socialiste pe noi segmente ale pieței occidentale, consolidarea poziției pe țerte piețe.

După cum se știe, printre primele acțiuni de cooperare între țările socialiste și cele occidentale se numără societățile mixte de desfacere, forme evolute de interacțiune în sfera comercializării. În anul 1978 existau după unele estimări circa 360 de societăți mixte cu sediul în principalele țări occidentale (cea mai mare parte în R.F.G., Marea Britanie, Franța, Austria, Italia) avînd ca obiectiv desfacerea mărfurilor provenite din țări socialiste (Iugoslavia, U.R.S.S., Ungaria, Polonia, Bulgaria, România ș.a.) pe piețele respective. Cele peste 25 de societăți mixte cu participare românească realizează o pondere însemnată din exporturile românești de produse chimice (Decofra-Franța, Arcode-Anglia, Contichemie-R.F.G.), mașini-unelte (Sotecom-Franța), anvelope (Victoria-Gummi — R.F.G.), produse petroliere (Dalpex-Italia), produse ale industriei ușoare (Rovaltex-Franța), cooperăției de consum (Dacomex-Franța) etc. U.R.S.S. participă la peste 80 de societăți mixte cu sediul în străinătate, unele avînd ca obiect nu numai desfacerea propriuzisă, ci și asamblarea produsului pe piața respectivă (societatea pe acțiuni Slava, pentru montarea și comercializarea de ceasuri în Franța, cooperarea pentru asamblarea de autovehicule Lada-Taiga în Austria).

În general se remarcă o tendință de diversificare a activității societăților

mixte cu parteneri din țări socialiste, de implicare a lor în noi domenii de activitate, inclusiv în domeniul producției (de exemplu, societatea mixtă româno-americană pentru exploatarea cărbunelui în S.U.A.), de realizare a unor acțiuni în numele sau pe contul unor parteneri din țerte țări.

În acest context, este remarcabilă dezvoltarea băncilor mixte, instituții bancare create în principalele centre comerciale și financiare pentru facilitarea decontării tranzacțiilor dintre țările socialiste și cele capitaliste dezvoltate și finanțarea relațiilor economice internaționale. Țara noastră participă în prezent la cinci bănci mixte: banca franco-română, înființată la Paris în 1971, banca anglo-română (Londra 1973), banca vest-germano-română (Frankfurt pe Main, 1976), banca egipteano-română (Cairo, 1975), banca italo-română (Milano, 1980). Avantajele acestei forme de cooperare bancară se concretizează în promovarea relațiilor economice externe ale României cu țara de sediu și cu alte țări din zonă, prin contribuția la creșterea exporturilor românești de produse industriale (acordarea de facilități de credit importatorilor străini, plafoane pentru deschiderea de acreditive pentru importuri din România, garanții bancare), stimularea achizițiilor de tehnologie avansată din țările occidentale (credite în condiții avantajoase acordate B.R.C.E. și întreprinderilor românești), finanțarea și promovarea acțiunilor de cooperare între țările partenere (deschiderea de conturi curente pentru societățile mixte, finanțarea obiectivelor constituite prin cooperare).

OFORMĂ DE COOPERARE complexă, care permite valorificarea superioară a potențialului de export și a complementarităților dintre țările socialiste și cele capitaliste dezvoltate o reprezintă **cooperarea tripartită**, care presupune constituirea de obiective și realizarea altor acțiuni economice în țări țerte, de regulă în curs de dezvoltare. Deși în prezent ponderea cooperării tripartite în totalul contractelor de cooperare este modestă (6—7%), asistăm în ultimii ani la o rapidă expansiune a acestora, îndeosebi în domeniul industriei electrotehnice (circa două treimi din total). Cea mai mare parte din contractele de cooperare tripartită au ca obiect livrarea de echipamente industriale (42 din cele 66 de contracte studiate de C.E.E./O.N.U.), ceea ce permite atît creșterea exporturilor de produse manufacturate ale partenerilor creditori, cît și dezvoltarea capacităților industriale ale țărilor beneficiare în condiții de costuri și plată avantajoase. Conform unor estimări, circa 5% din exporturile franceze de mașini și instalații complexe în țările în curs de dezvoltare în perioada 1965—1975 au fost realizate în cadrul unor acțiuni de cooperare tripartită. Pe de altă parte, principalele întreprinderi din țări socialiste care realizează

*) Prima parte a acestui articol a apărut în nr. 30 din 25 iulie 1980 al revistei noastre.

acțiuni de cooperare tripartită — în Iugoslavia (Energoinvest, Energoprojekt), România (Industrialexport) și Ungaria (Chemocomplex, Transelektro) apreciază contribuția acestora la exporturile proprii între 4 și 20%.

Rambursarea în produse a unei părți din creditul acordat asigură pentru partenerul socialist o sursă stabilă de aprovizionare cu produse primare industriale. Astfel, de exemplu, în cazul acțiunii de cooperare de tip joint venture Mifergui Nimba, pentru exploatarea minereului de fier în Nigeria, fiecare din cei nouă parteneri străini (din țări dezvoltate și în curs de dezvoltare, socialiste și capitaliste) are dreptul de prioritate în cumpărarea minereului vîndut de această societate mixtă.

Premisele favorabile ale cooperării economice dintre țările socialiste și cele capitaliste dezvoltate, fructificate în acțiuni de largă anvergură și eficiență ridicată pentru fiecare dintre parteneri sînt tot mai mult afectate în ultimii ani de o serie de factori de natură economică și extraeconomică, de măsuri care nu corespund cerințelor dezvoltării pe mai departe în mod avantajos a relațiilor dintre cele două grupe de țări.

Negocierea de noi acțiuni de colaborare s-a încetinit considerabil în ultima perioadă: din cele 270 de acorduri pe termen lung în vigoare în regiunea structurată de C.E.E./O.N.U., doar 13 au fost semnate în intervalul septembrie 1978—noiembrie 1979. Pe de altă parte în ultimii ani comerțul dintre cele două grupe de țări a înregistrat fluctuații considerabile, atît pe total, cît și pe relații bilaterale. Astfel, după o creștere mai însemnată în 1976, volumul exportului țărilor socialiste a sporit cu o rată mică în 1977 și 1978 (unele țări înregistrînd rate negative), pentru ca în 1979 să se observe o accelerare. În ceea ce privește importurile, acestea s-au redus în anii 1976 și 1977 și au cunoscut o creștere notabilă în 1978, care s-a menținut, la un nivel mai redus, și în 1979.

În literatură se apreciază că una din cauzele acestei situații o constituie recesiunea economică persistentă din țările occidentale, care a determinat scăderea interesului partenerilor apuseni pentru acțiuni de cooperare, îndeosebi pentru acelea situate în sectoarele cu capacitate de producție excedentare în raport cu evoluția conjuncturală a cererii în perioada respectivă. Desigur, criza economică din țările capitaliste, în general fenomenele de criză din economia mondială exercită o influență negativă asupra cooperării economice dintre cele două grupe de țări. Pe de altă parte însă, formele actuale de cooperare industrială, crearea de societăți mixte și cooperarea tripartită și-au dovedit pe deplin rolul pozitiv în impulsivizarea procesului creșterii economice în fiecare din țările partenere, în combaterea efectelor negative ale conjuncturii nefavorabile ale pieței capitaliste și depășirea unor contradicții care apar în relațiile economice internaționale. Astfel, de exemplu, după unele aprecieri apărute în East-West Cooperation in Business, Wien, 1977, la mijlocul deceniului trecut acțiunile de cooperare au asigurat în țările occidentale peste 2 milioane locuri de muncă.

UN PUTERNIC IMPACT negativ asupra dezvoltării comerțului și cooperării economice dintre cele două grupe de țări îl exercită protecționismul accentuat al multor țări capitaliste dezvoltate, resuscitarea în condițiile crizei a unor măsuri discriminatorii în relațiile cu țările socialiste. Pe lângă formele „clasice” de protecționism (taxe vamale, restricții cantitative), în ultimul timp se practică tot mai mult o serie de forme noi cu efect discriminatoriu pronunțat: așa numite măsuri antidumping, restringerea „voluntară” a exportului, reglementarea prețurilor ș.a.). Este semnificativ în acest sens faptul că în anul 1978 față de o rată de creștere a importurilor totale ale țărilor occidentale de 4,5%, importurile din țările membre C.A.E.R. au crescut numai cu 2% (Business Eastern Europe, vol. 8, nr. 12/1979).

Măsurile discriminatorii afectează în mod deosebit structura exporturilor țărilor socialiste în țările capitaliste dezvoltate, duc la crearea unor obstacole serioase pentru dezvoltarea colaborării economice reciproce, la limitarea indirectă a sferei cooperării industriale. Astfel, în ultimii ani măsurile protecționiste au fost concentrate în domeniul produselor manufacturate de bază (oțel, textile și încălțăminte), mașinilor și produselor electrotehnice, iar recent se remarcă o creștere a protecționismului în domeniul fibrelor sintetice, al masei plastice și altor produse chimice.

Ținînd seama de gradul ridicat de interdependență economică dintre cele două grupe de țări, mai ales în cadrul intereuropean, de avantajele deosebite ale cooperării cu țările socialiste pentru partenerii occidentali (siguranța pieței socialiste, garanțiile acordate, soliditatea întreprinderilor de stat, orizontul îndelungat al colaborării, avantajele rezultate din complementaritatea tehnico-economică) este necesară și benefică atenuarea și eliminarea măsurilor discriminatorii, promovarea în continuare prin intermediul politicii comerciale, a relațiilor economice reciproce.

Această cerință se conjugă cu necesitatea luării unor măsuri mai eficiente pentru creșterea exporturilor țărilor socialiste pe piețele occidentale, pentru combaterea dezechilibrului comercial și de plăți care se manifestă în relațiile dintre cele două grupe de țări și care constituie o restricție importantă a colaborării. În 1978 excedentul balanței de plăți a țărilor occidentale față de țările socialiste europene (fără Albania și Iugoslavia) se cifra, potrivit datelor C.E.E./O.N.U., la peste 6 miliarde dolari, din care 4,9 miliarde excedent comercial (vezi tabelul nr. 5).

Tabelul nr. 5
Balanța comercială cu țările occidentale a unor țări socialiste în anul 1978
(în milioane dolari)

	Export	Import	Balanța comercială
R.P.B.	672	1148	— 476
R.S.C.	2532	2568	— 36
R.D.G.	3563	3990	— 427
R.P.P.	4659	5738	—1079
R.S.R.	2549	3086	— 537
R.P.U.	2156	3105	— 949
U.R.S.S.	15329	16684	—1355

Sursa: Economic Bulletin of Europe, vol. 31, nr. 1.

Deficitele comerciale curente care se adaugă la o valoare relativ ridicată a deficitului cumulat au un considerabil efect decelerator asupra schimburilor reciproce în condițiile dificultăților sporite de pătrundere pe piețele occidentale, ale presiunii la care sînt supuse anumite posturi ale balanțelor de plăți ale țărilor socialiste.

După cum se știe, țara noastră a înregistrat în ultimii doi ani deficite comerciale, în 1979 deficitul global cîfrîndu-se la 5,3 miliarde lei-valută. De aceea partidul nostru a subliniat că se impun măsuri ferme pentru raționalizarea importurilor și creșterea cantitativă și calitativă a exporturilor, dezvoltarea mai accentuată a cooperării economice internaționale, îndeosebi a acțiunilor care exercită efecte pozitive asupra balanței de plăți. Aceste măsuri se integrează în mod organic politicii consecvente a României, orientată în sensul dezvoltării rapide și echilibrată a relațiilor economice externe, pentru depășirea obstacolelor care mai apar în calea colaborării internaționale, pentru afirmarea și mai puternică a țării noastre în circuitul economic mondial.

În situația economică și politică actuală se impune mai mult ca oricînd ca statele socialiste și cele capitaliste dezvoltate să ia toate măsurile pentru depășirea dificultăților care grevează relațiile reciproce, pentru promovarea în continuare a comerțului și cooperării dintre ele în scopul valorificării pe un plan superior a premisei economice și instituționale ale colaborării. Viața demonstrează că revenirea la formele ascuțite de protecționism, luarea de măsuri discriminatorii sînt potrivnice, pe termen lung, chiar intereselor statelor care le inițiază, se transformă în factori perturbatori ai procesului dezvoltării pe plan național și internațional.

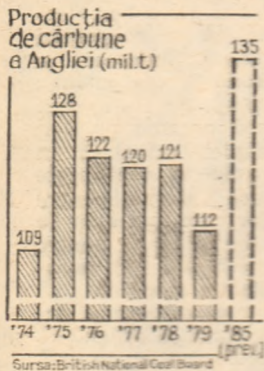
Așa cum sublinia președintele Nicolae Ceaușescu, trebuie să se facă totul pentru punerea mai deplină în valoare a efectului pozitiv pe care dezvoltarea largă, neîngrădită a relațiilor economice dintre țările socialiste și cele capitaliste dezvoltate îl are asupra climatului politic internațional, în sensul reafirmării cursului spre destindere, a politicii de coexistență pașnică între țări cu orînduirii sociale diferite.

În discursul solemn rostit recent în fața Marii Adunări Naționale, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, subliniind că, în conformitate cu Directivele Congresului al XII-lea al P.C.R., România va acționa neabătut pentru întărirea relațiilor cu toate țările socialiste, pentru dezvoltarea colaborării cu țările în curs de dezvoltare, arată: „Vom dezvolta de asemenea, în continuare, relațiile cu statele capitaliste dezvoltate, cu toate țările lumii, fără deosebire de orînduirea socială.” Această opțiune constantă a partidului și statului nostru capătă în condițiile actuale o deosebită semnificație, înscriindu-se în contextul acțiunilor practice, concrete pentru întărirea colaborării între toate statele participante la Conferința de la Helsinki, între toate țările lumii pentru înfăptuirea securității, cooperării, destinderii și păcii în Europa și pe plan mondial.

Ioan POPA

Anglia: producții majorate de cărbune

ÎN ANGLIA se apreciază că această țară va intra într-o nouă eră a cărbunelui, odată cu trecerea la exploatarea unui important zăcămint, recent descoperit în zona Selby: estimările arată că această zonă dispune de 45 miliarde tone, cantitate su-

ficientă pentru a acoperi necesitățile Angliei în următorii 300 de ani. Exploatarea va deveni operațională la capacitate maximă în 1983, la o producție de 10 mil. t cărbune pe an.

Pe ansamblul industriei carbonifere britanice investițiile se vor ridica, în medie, la 1,5 mlrd. dolari pe an până la sfârșitul secolului. La nivelul anului 1985 producția de cărbune va însuma 135 mil. t (față de 112 mil. t în 1979), iar

în anul 2000 circa 170 mil. t. Aproximativ 150 mil. t din totalul prevăzut pentru sfârșitul secolului vor proveni din exploatarea la adâncime, iar restul din cariere la suprafață, în alte zone ale țării.

Activitatea la minele Selby va beneficia de un înalt grad de automatizare: pentru o producție de 10 mil. t cărbune pe an va fi nevoie de circa 4000 mineri, în timp ce la nivelul tehnologiilor actuale obținerea aceluiași rezultat ar necesita 14—16 000 mineri.

Prognoze pentru carnea de vită

EXPERTII în comerțul cu produse agroalimentare pretăd că până în 1985 consumul de carne de vită și vișel în țările occidentale va crește ceva mai lent, în medie cu 1,8%, pe an, față de 2,4% în ultimii 25 de ani. Cererea va ajunge în 1985 la 32 milioane tone, încetinirea ritmului de creștere a consumului de carne de vită fiind pusă în special pe seama unei creșteri mai reduse a populației și a veniturilor în țările occidentale. Se mai apreciază că preferințele la carne de vită vor crește mai rapid decât la carnea de porc și pasăre,

fapt care va avea drept rezultat reducerea ponderii cărnii de vită în totalul vânzărilor de carne.

Producția mondială de cereale

PRODUCȚIA mondială de cereale în 1980—1981, este estimată de specialiștii occidentali la 1525—1605 mil. t, față de 1523,6 mil. t în sezonul agricol al acestui an. Pe țări, recolta anului viitor — apreciată ca favorabilă — ar urma să se prezinte astfel: la griu recolta mondială va atinge 420—460 mil. t (față de 420 mil. t în 1979—1980), din care 57—66,5 mil. t în S.U.A. (față de 58,3 mil. t anterior); circa 58 mil. t în Europa occidentală (față de 55,5 mil. t), 32 mil. t în India (35 mil. t anterior), 17,5—21,5 mil. t în Canada (față de 17,7 mil. t anterior); la cereale furajere recolta mondială este prognozată să atingă 720—765 mil. t (față de 729,7 mil. t), din care 196—236 mil. t în S.U.A.; la orez se speră să se obțină în total 378—392 mil. t (comparativ cu 373,9 mil. t anterior), 6,1—6,9 mil. t în S.U.A. (față de 6,2 mil. t anterior) și recolte în general în creștere în celelalte țări producătoare.

Programe de dezvoltare

Republica Arabă Egipt: Extinderea cooperării în producție

NEVOIT în urmă cu câteva decenii să importe chiar și cel mai neînsemnat produs industrial, Egiptul dispune azi de o industrie în plină dezvoltare, care aduce o contribuție de seamă la valorificarea în folosul propriu a bogățiilor naționale. În 1979 producția industrială a țării a înregistrat o creștere cu 560 milioane lire față de anul precedent. Planul cincinal 1978—1982 de dezvoltare industrială prevede investiții de 2998 mil. lire; la sfârșitul perioadei amintite valoarea producției industriale a sectorului de stat se prevede să ajungă la 4185 mil. lire, ceea ce presupune un ritm de creștere de 17% pe an. De asemenea, se urmărește realizarea în ultimul an al perioadei amintite a unor exporturi industriale de 666 mil. lire, ritmul anual de creștere fiind în acest caz de 35%.

Sporirea și ridicarea nivelului tehnic și calitativ al exporturilor, paralel cu producerea în țară a unor bunuri în prezent importate, sînt considerate obiective însemnate care stau în fața economiei egiptene, fiind seama de mărimea deficitului balanței comerciale și de plăți. În același context, mulți economiști egipteni se pronunță pentru finanțarea internă a unei ponderi mai mari (70—80%) din totalul investițiilor, prin sporirea ratei acumularii la cel puțin 25%, pentru a preveni majorarea accentuată în continuare a datoriei externe a țării, al cărei nivel era estimat anul trecut la circa 12 miliarde dolari.

În acest cadru se află în studiu o serie de proiecte de fabricare, în cooperare cu capital arab și străin, de frigider, mașini de spălat, autobuze, tractoare, calorifere, lapte praf pentru copii etc.

Intemțate pe delința egalitate în drepturi și avantajul reciproc, relațiile de comerț și cooperare româno-egiptene s-au dezvoltat substanțial în ultimii ani, o contribuție decisivă în această direcție aducînd-o acordurile și înțelegerile convenite cu prilejul frecventelor întîlniri dintre președintele Nicolae Ceaușescu și Anwar El Sadat. Astfel, pe baza proiectelor, utilitatelor și asistenței tehnice românești a fost construită și inaugurată anul trecut fabrica de acid sulfuric de la Abu Zaabal, cu o capacitate de 100 000 t pe an, pentru obținerea de îngrășăminte și produse farmaceutice, contribuind astfel la dezvoltarea agriculturii și sporirea exportului. Prin cooperarea româno-egipteană, la El Mex, lângă Alexandria, a fost construită o uzină de produse soiece, iar la Hamrawein se află în construcție un combinat de preparare a fosfaților, cu o capacitate finală de 600 000 t pe an. În apropiere de Cairo, la Heluan, a fost construită o fabrică de tractoare; tot prin cooperare româno-egipteană se produc și autoturisme de teren, iar pe căile ferate egiptene circulă locomotive și vagoane produse în România. Au fost identificate, de asemenea, noi modalități concrete de extindere și diversificare în continuare a cooperării bilaterale pe diverse planuri.

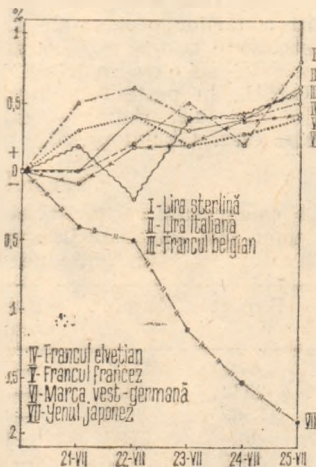
S. C.

EVOLUȚII MONETARE

ÎN INTERVALUL 21—25 IULIE 1980 piața valutară a fost calmă, înregistrându-se o tendință de ușoară depreciere a dolarului S.U.A. față de majoritatea valurilor occidentale. Tendința descendentă a dolarului S.U.A. a fost facilitată de continuarea procesului de diminuare a nivelului dobinzilor pe piața internă (nivelul dobinzii preferențiale „prime rate” a fost stabilit de unele bănci la 10,75% p.a. iar nivelul taxei oficiale a scontului în S.U.A. a fost coborît cu un procent la 18%). Și în acest interval s-au semnalat unele intervenții ale băncilor centrale în sprijinul dolarului S.U.A.

Lira sterlină a înregistrat în această săptămînă o tendință constantă de depreciere atingînd un nivel maxim de 2.3850 dolari/1 liră, unul din nivelele sale maxime în raport cu dolarul S.U.A. în ultimii 5 ani. Această evoluție este explicată prin continuarea politicii de menținere a nivelului ridicat al dobinzilor pe piața internă, fapt care sporește atractivitatea pentru investitorii străini față de plasamentele în această valută.

Francul elvețian a avut o tendință de depreciere ușoară atingînd la închiderea de 1.5965 franci/1 dolar un nivel cu circa 0,5% peste cursul de referință. Marca vest-germană a înregistrat de asemenea la finele intervalului nivelul maxim al săptămînii, la cursul 1.786 mărcii/dolar S.U.A. Francul belgian a avut un ușor recul în prima parte a săptămînii la un nivel cu 0,2% sub cursul de referință după care a terminat

Evoluția principalelor valute occidentale în raport cu dolarul S.U.A. în săptămîna 21—25 VII a.e., luînd ca bază cursurile din 19 VII a.e.

la închiderea de 27,75 franci pentru un dolar. Francul francez și lira italiană au avut o evoluție asemănătoare terminînd intervalul la un nivel cu circa 0,5—0,6% peste cursurile de referință la circa 4,03 franci și respectiv 325,25 lire pentru un dolar S.U.A. Yenul japonez, sub efectul tendinței de scădere a nivelului dobinzilor pe piața internă și a deteriorării balanței comerciale în ultimul trimestru a continuat să înregistreze o tendință descendentă cotînd la închiderea de 224,95 yeni/1 dolar cu circa 2,7% sub nivel precedent de 219,10 yeni/1 dolar.

Nivelul dobinzilor pe piața eurodepozitelor la perioada de 6 luni a înregistrat o scădere lentă atingînd 9,375% la dolar, 8,375% la mărcile vest-germane și 5,1375% la francii elvețieni.

Prețul aurului a înregistrat o creștere sensibilă nivelul de 652,50 dolari pe uncie înregistrat la primu' fixing la Londra din 25 iulie reprezentînd maximum acestei săptămînii.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

GLOSAR

Eurodolari, eurobănci, euroobligațiuni, europiețe [IV]

EUROPIEȚELE au căpătat această denumire ca urmare a faptului că Europa este continentul pe care ele au apărut pentru prima oară și unde își au sediul majoritatea eurobăncilor. Europiețele nu funcționează însă numai în Europa. Există de pildă o piață a fondurilor în dolari la Singapore, denumită de obicei „piața asiatică de dolari”. Iar piața europeană de dolari ca însăși se extinde dincolo de Europa, de pildă în insulele Bahamas, deși în această privință avem de a face cu tranzacții care s-au efectuat în altă parte și care sînt numai înregistrate în conturile unor bănci din Bahamas.

Preferința pentru europiețe se explică prin lipsa de norme de reglementare a operațiilor, îndeosebi a restricțiilor în materie de credite, care privesc numai operațiile în monedă națională.

Depunătorii sau creatorii de monedă tranzacționată pe europiețe sînt băncile centrale ale țărilor industrializate, băncile comerciale, întreprinderile și, într-o măsură restrinsă, persoanele fizice. Toți aceștia caută să realizeze avantaje mai mari în țara unde se află depunerile decît în țara de origine a monedei.

Imprumutajii sînt guvernele și colectivitățile locale, băncile comerciale, întreprinderile (îndeosebi societățile transnaționale), care găsesc pe europiețe condiții mai bune decît pe propriile piețe.

Imprumuturile pe europiețe sînt în general pe termen scurt, însă adeseori ele se acordă și pe termen pînă la 5 ani cu posibilitatea de prelungire. Europiețele mai sînt, așa cum s-a arătat, gazdele plasamentelor de euroobligațiuni, deci ale operațiilor pe termen lung.

Europiețele sînt apariții relativ recente care reflectă gradul ridicat de internaționalizare a capitalului și de cooperare interbancară la care s-a ajuns în Occident. În plus, ele mai reflectă marea capacitate a capitalului de a eluda dispozițiile restrictive luate de o țară sau alta, atunci cînd este vorba de a apăra interesele marelui capital sau de a le promova. Nu este mai puțin adevărat că marea aflux de fonduri pe europiețe și marea volum de operații pe termen scurt sau lung care se derulează pe aceste piețe, unele din ele inițiate de țări socialiste, demonstrează utilitatea lor în actuala lume a interdependențelor.

C. K.

Congresul mondial al economiștilor

Nuți Zaharia, Pașcani — Congresele mondiale ale economiștilor se desfășoară o dată la trei ani. Cel de al șaselea Congres, despre care v-ați exprimat interesul să aflați amănunte, va avea loc între 4 și 8 august la Ciudad de Mexico, în organizarea Asociației internaționale de științe economice cu sprijinul Colegiului național al economiștilor din Mexic, sub înaltul patronaj al președintelui țării gazdă, José López Portillo. Tema congresului este „Resursele umane, utilizarea forței de muncă și dezvoltarea”. În cadrul sesiunii plenare inaugurale vor prezenta rapoarte Jozef Pajestka, Raül Prebisch, Paul A. Samuelson și Shigeto Tsu-

ru, actualul președinte al A.I.S.E. În continuare lucrările vor avea loc simultan pe șase secțiuni, dedicate următoarelor teme (în paranteză coordonatorii secțiunilor); I Resursele umane: concept și măsurare (Paul Streeten); II Resursele umane și utilizarea forței de muncă în țările în curs de dezvoltare (Samir Amin); III Resursele umane și utilizarea forței de muncă (Burton A. Weisbrod); IV Economia internațională și utilizarea forței de muncă (Jagdish Bhagwati); V Resursele umane într-o perspectivă pe termen lung (Harry Maier); VI Utilizarea forței de muncă și dezvoltarea în America Latină (Victor L. Urquidí).

În cadrul acestor secțiuni, oameni de știință de pe toate continentele vor prezenta peste 70 de rapoarte, alte comu-

nicări urmînd a fi distribuite participanților sub formă de contribuții la lucrările Congresului.

Societatea de științe economice din țara noastră a trimis contribuții în patru secțiuni ale Congresului. Contribuțiile românești se referă la: cantitate și calitate în conceptul de resurse umane, strategia pregătirii forței de muncă în condițiile creșterii economice accelerate în România, politica României în utilizarea resurselor umane în condițiile dezvoltării economice și sociale echilibrate în toate regiunile țării, edificarea unei noi ordini economice internaționale și utilizarea forței de muncă naționale, politica demografică a României și asigurarea resurselor de muncă pe termen lung.

Marca vest-germană — monedă de rezervă ?

C. Calciu, Văleni — În legătură cu cele solcitate vă putem informa că președintele Băncii centrale a R.F.G., Karl Otto Poehl a afirmat, într-un interviu acordat ziarului The Wall Street Journal din 30 mai 1980, că marca vest-germană este deja o monedă de rezervă și deține de mai mulți ani un loc important în rezervele oficiale a numeroase bănci centrale. După calculele FMI 11% din rezervele mondiale sînt păstrate în mărci vest-germane, dar Banca federală apreciază că sumele sînt în realitate mai mari și consideră că cu cît crește acest rol cu atît sporește și riscul de a asista la mișcări de capitaluri speculative.

Deocamdată, Banca centrală a R.F.G. nu caută să împiedice această evoluție căci, în prezent, deficitul balanței de plăți a R.F.G. implică menținerea de rezerve în mărci ceea ce favorizează R.F.G.-ul care primește astfel un credit — mai mult sau mai puțin gratis. Dacă mărcile nu s-ar accepta ca monedă de rezervă ele ar trebui răscumpărate cu alte active de rezervă (aur, dolari, credite de la F.M.I.).

Vinzări de aur

Dorina Buhoiu, Alexandria. — 1) Ultima licitație de aur organizată de Fondul Monetar Internațional în cadrul programului său de vânzări început în luna iunie 1976 a avut loc la 7 mai 1980. Pe ansamblul perioadei amintite (de patru ani) au fost astfel vindute la licitație în favoarea țărilor în curs de dezvoltare 25 milioane uncii de aur, respectiv o șesime din aurul deținut de F.M.I. La această ultimă licitație aurul a fost adjudecat la un preț cuprins între 500,20 și 511,15 dolari uncia (1 uncie = 31,1 g aur fin).

2) Eradicarea totală a variolei în lume a fost proclamată oficial la 8 mai a.c. în cadrul unei ceremonii speciale, organizată la cea de a 35-a sesiune anuală a Organizației Mondiale a Sănătății (O.M.S.), întrunită la Geneva. O.M.S. numără în prezent 146 state membre.

Cercetare demografică

Vlad Teleseu, Iași — Ancheta asupra fecundi-

tății în lume, ale cărei rezultate preliminare au fost comunicate la începutul lunii iulie la Londra în prezența a 600 de demografi și reprezentanți ai guvernelor din circa 60 de țări ale lumii, este considerat cel mai mare proiect internațional de cercetare întreprins vreodată în domeniul științelor sociale. Obiectivele acestui proiect lansat în anul 1972 sînt de a sprijini țările în curs de dezvoltare să culegă date în vederea interpretării variațiilor fecundității și să întreprindă cercetări și anchete demografice precum și efectuarea de comparații între diferite țări. Informațiile culese de la circa 400 000 femei în vîrstă fertilă, din 40 de țări în curs de dezvoltare și 20 țări dezvoltate, sînt prelucrate pe calculator. Întrebările au fost formulate prin consultarea a 300 specialiști din diferite țări ale lumii. Pînă acum cercetările de teren au fost efectuate în 36 de țări, dintre care 19 au dat deja publicității rezultatele.

Materii prime

Marius Neicu, Orăștie. — Cele mai importante materii prime neenergetice exportate de țările în curs de dezvoltare sînt minereul de cupru, de fier, cositorul, fosfații, bauxita, zincul, minereul de mangan și plumbul. Ponderea acestor opt materii prime în exportul total al țărilor în curs de dezvoltare s-a redus de la 8% la începutul deceniului trecut la 4% spre sfîrșitul lui. În cazul unora dintre țările în curs de dezvoltare, ponderea materiilor prime amintite în totalul încasărilor lor din export este însă covârșitoare: în Zambia, Namibia, Kiribati și Mauritania ea se ridică la 90—96%, iar în Zair și Liberia la circa 70%.

Tablelul de mai jos oferă o imagine asupra participării țărilor în curs de dezvoltare la exportul celor opt materii prime neenergetice menționate.

Ponderea țărilor în curs de dezvoltare în exportul a opt materii prime (în %)

Numărul țărilor	Pondere în exp. mondial	Ponderea primelor 4 țări		
		în exp. mondial	în exp. grup.	
Bauxită	16	78,4	69,3	88,4
Plumb	13	25,1	18,8	74,9
Min. de fier	17	39,6	31,5	79,5
Cupru	26	56,9	46,4	81,5
Min. de mangan	11	49,7	42,8	86,1
Fosfați	14	63,2	49,1	77,7
Zinc	14	23,7	17,9	75,5
Cositor	12	82,6	76,5	92,6

Sursa: Wochenberischt des DIW nr. 19/1980, p. 207

Revista ECONOMICA

Editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

SUMARUL nr. 31 din 1 august 1980

- Un eveniment remarcabil în cronică tradițională relații de prietenie și colaborare româno-franceze (Dinu Dragomirescu) 1
- Economisirea și valorificarea mai bună a resurselor energetice și de materii prime — condiție hotărâtoare a progresului economic (Gheorghe Șiclovan) 3

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- 23 August 1944 — 23 August 1980. Etapă de adânci transformări și rezultate superioare în agricultura României (Oprea Parpală) 5
- Cerințe ale realizării sarcinilor de plan. Economisirea materiilor prime (C. Marin) 8
- Dezvoltarea accelerată și cu eficiență sporită a bazei de materii prime și energetice. Sporirea producției de cărbune la nivelul cerințelor economiei (I) (Vasile Boescu, Bogdan Pădure) 9
- Mecanismul economico-financiar — funcționalitate eficientă. Normarea și controlul operativ al costurilor (Nicolae Constantinescu, Iacob Păiuși) 11
- Considerații privind relația resurse-de muncă — modernizarea economiei românești (I) (C. Grigorescu) 13
- Un eveniment comercial major — Târgul anual de mostre de bunuri de consum (V. Adăscăliței) 15
- Începând de la 1 august 1980. Noi categorii de oameni ai muncii beneficiază de majorarea retribuțiilor (Georgeta Toma) 17

CONDUCERE — ORGANIZARE

- Dimensiuni ale întreprinderilor model. Raționalizarea utilizării personalului muncitor (C. Damian) 18

TEORII-IDEI

- Contribuția de inestimabilă valoare adusă de Partidul Comunist Român, de tovarășul Nicolae Ceaușescu la îmbogățirea patrimoniului științei economice (II) Afirmarea spiritului creator (Aurel Negucioiu) 20
- Școli ● curente ● economiști. Coordonate ale concepției ecologiste (II) (prof. dr. Constantin Bichi) 22
- Dezbateri. „R.E.” Industria mică — ample posibilități de valorificare eficientă a resurselor locale și a meșteșugurilor tradiționale 24

ECONOMIE MONDIALĂ

- Cooperarea economică dintre țările socialiste și țările capitaliste dezvoltate (II) (Ioan Popa) 28
- Tendințe — conjuncturi 30
- Curier 31

ÎN SUPLIMENTUL NUMĂRULUI: Relații financiar-valutare și comerciale internaționale

IN THIS ISSUE

- A remarkable event in the chronicle of the traditional Franco-Romanian relations of friendship and collaboration (Dinu Dragomirescu) 1
- Conservation and turning to better account the energetic resources — a decisive condition for the economic progress (Gheorghe Șiclovan) 3
- August 23rd, 1944—1980. A period of deep changes and high results in Romania's agriculture (O. Parpală) 5
- Considerations on the relation labor resources — modernizing the national economy (II) (C. Grigorescu) 13
- A major commercial event. The XI-th Annual Sample Fair for Consumption Goods (V. Adăscăliței) 15
- The unvaluable contribution of the Romanian Communist Party, of comrade Nicolae Ceaușescu to enriching the patrimony of the economic science. Wide promoting of the creative spirit (Aurel Negucioiu) 20
- Schools — trends — economists. Coordinates of the ecological conception (II) (Prof. Dr. Constantin Bichi) 22
- The small industry — large possibilities to turn into efficient account the local resources and the traditional handicraft industry. A debate 24

DANS LE NUMÉRO

- Un événement remarquable dans la chronique des rapports traditionnels d'amitié et de collaboration roumano-français (Dinu Dragomirescu) 1
- La conservation et la meilleure mise en valeur de ressources énergétiques et de matières premières — condition décisive du progrès de l'économie (Gheorghe Șiclovan) 3
- Le 23 Août 1944 — le 23 Août 1980. Une étape de profondes transformations et de résultats supérieurs dans l'agriculture de la Roumanie (O. Parpală) 5
- Considérations concernant les relations entre les ressources de main d'oeuvre et la modernisation de l'économie nationale (I) (C. Grigorescu) 13
- Un événement commercial majeur — la XIe Foire d'échantillons de biens de consommation (V. Adăscăliței) 15
- La contribution d'une valeur inestimable apportée par le Parti Communiste Roumain, par le camarade Nicolae Ceaușescu, à l'enrichissement du patrimoine de la science économique L'affirmation de l'esprit créateur (Aurel Negucioiu) 20
- Ecoles — courants — économistes. Coordonnées de la conception écologiste (prof. dr. Constantin Bichi) 22
- La petite industrie — amples possibilités de valorisation efficiente des ressources locales et des métiers traditionnels (débat) 24

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Выдающееся событие в летописи традиционных румыно-французских отношений дружбы и сотрудничества (Дину Драгомиреску) 1
- Бережливое отношение и лучшее использование энергетических и сырьевых ресурсов, решающее условие прогресса экономики (Георге Шиклован) 3
- 23-го Августа 1944 — 23-го Августа 1980. Этап глубоких преобразований и высших результатов в сельском хозяйстве Румынии (О. Парпала) 5
- Соображения в связи с соотношением трудовые ресурсы — модернизация румынской экономики (I) (К. Григореску) 13
- Важное горювое событие. Ежегодная Ярмарка образцов потребительских товаров (В. Адăсăліței) 15
- Неосценимый вклад Румынской Коммунистической Партии, товарища Николае Чаушеску в обогащение достояния экономической науки. Широкое утверждение созидательного духа (Аурел Негучою) 20
- Школы ● течения ● экономисты. Координаты экологической концепции (II) (проф. др. Константин Бици) 22
- Мелкая промышленность — крупные возможности эффективного использования местных ресурсов и традиционных ремесел (Обсуждение) 24

NOUA ADRESĂ A REDACȚIEI

OUR NEW ADDRESS ● NOTRE NOUVELLE ADRESSE ●
НАШ НОВЫЙ АДРЕСС

**Bd. Magheru nr. 28-30, etaj 1
70159 București, sectorul 1,**

Cont I.S.I.A.P. nr. 6451.502.28 B.N.R.S.R., — filiala sect. 1 București

adas

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

J.D.Y. = 1000 LEI

Orice persoană între 16 și 65 de ani are posibilitatea să încheie la ADAS o „asigurare mixtă de viață și suplimentară de accidente”, care oferă avantaje demne de reținut :

● Veți reuși să imbinați prevederea cu economia, intrucit această asigurare constituie pentru dv. sau pentru familie și un real sprijin material. Mai exact, suma asigurată stabilită pentru urmările accidentelor reprezintă de 6 ori suma prevăzută pentru celelalte evenimente cuprinse în asigurare ; de asemenea, la expirarea asigurării vi se plătește atât suma asigurată — în realitate economisită, cât și o indemnizație de 10 la sută.

● Veți avea posibilitatea să încasați în perioada asigurării câte 1000 de lei pentru fiecare combinație de litere înscrisă în poliță, ieșită la tragerile lunare de amortizare.

● Prin asigurare vă sînt acoperite cazurile de invaliditate permanentă (totală sau parțială) și de deces, din accidente produse de evenimente neprevăzute și nedorite, cum ar fi explozia, prăbușirea de teren, lovirea, căderea, alunecarea, acțiunea violentă a unei persoane, atacul unui animal, trăsnetul, acțiunea curentului electric, arsura, inecul, intoxicarea subită și asfixierea, precum și decesul din orice cauze.

Duratele pe care se poate încheia asigurarea sînt între 5 și 15 ani

Primele lunare de plată sînt stabilite în funcție de anumiți factori (cuantumul sumei asigurate, vîrsta persoanei care se asigură și durata asigurării).

Spre exemplificare aveți mai jos un tabel cu ratele lunare de prime ce se plătesc pentru fiecare 1000 de lei sumă asigurată :

Vîrsta la încheierea contractului de asigurare — a n i —	in lei				
	Durata contractului și a plății primelor de asigurare — ani				
	5	7	10	12	15
16 — 30 inclusiv	20	14,75	11	9,50	7,75
31 — 40 inclusiv	20	14,75	11,25	9,50	8
41 — 45 inclusiv	20,25	15	11,50	9,75	8,50
46 — 50 inclusiv	20,50	15,25	11,50	10	8,75
51 — 55 inclusiv	20,75	15,25	11,75	10,25	9
56 — 60 inclusiv	21	15,75	12,25	10,75	9,50
61 — 65 inclusiv	21,50	16,25	13	11,50	—

Pentru ca Administrația Asigurărilor de Stat să-și onoreze prompt obligațiile din contractul de asigurare, dv. stimați asigurați aveți o singură obligație : să achitați la termen primele de asigurare.

Pentru a nu vă risipi timp, ADAS vă oferă posibilitatea să plătiți primele de asigurare folosind „consimțămîntul scris”, care constă în imputernicirea ce o dați lucrătorilor care vă efectuează plata retribuției, de a achita Administrației Asigurărilor de Stat, din drepturile dv., primele atât pentru asigurările în curs, cât și pentru cele pe care doriți să le încheiați sau să le reînnoiți.

Dacă doriți să obțineți informații suplimentare sau să contractați și alte forme de asigurare, vă propunem să vă adresați responsabililor cu asigurările de la locul de muncă, agenților și inspectorilor de asigurare sau, direct, oricărei unități ADAS.

PENTRU SEZONUL CALD

magazinele și raioanele specializate ale comerțului de stat vă oferă cele mai recente creații vestimentare inspirate din cele mai noi evoluții ale modei, completate și asertate cu accesoriile care conferă ținutei eleganță și farmec.

